

RAPORT O STANIE GMINY WOLBÓRZ ZA 2023 ROK

Szanowni Państwo,

oddaję do Państwa rąk Raport o Stanie Gminy Wolbórz za 2023 rok. To był wyjątkowy rok dla wszystkich, w którym na prezentowane dane statystyczne po raz kolejny miała wpływ wojna w Ukrainie, wzrost cen energii oraz zmiany podatkowe.

W dokumencie prezentuję statystyki dotyczące demografii, środowiska naturalnego, majątku i finansów gminy, infrastruktury technicznej, komunikacji, mieszkalnictwa, gospodarki miasta, nauki, szkolnictwa i kultury.

Raport adresowany jest do wszystkich zainteresowanych rozwojem Gminy, a szczególnie do inwestorów, którzy poszukują terenów pod inwestycje.

Raport, to także kompendium wiedzy dla Mieszkańców naszej Gminy. Każdy zainteresowany znajdzie w nim informacje o zrealizowanych inwestycjach, o zmianach, jakie zaszły w wyglądzie naszej Małej Ojczyzny oraz o zamierzeniach i kierunkach rozwoju w przyszłości.

Dziękuję wszystkim, którzy w sposób profesjonalny i sprawny przyczynili się do powstania Raportu.

Burmistrz Wolborza

Andrzej Jaros

I. WSTĘP

Z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2024 r. poz. 609) wynika obowiązek opracowania i rozpatrywania raportu o stanie gminy. Zgodnie z art. 28aa. w/w ustawy:

1. Burmistrz co roku do dnia 31 maja przedstawia radzie miejskiej raport o stanie gminy.
2. Raport obejmuje podsumowanie działalności burmistrza w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady miejskiej i budżetu obywatelskiego.
3. Rada miejska może określić w drodze uchwały szczegółowe wymogi dotyczące raportu.
4. Rada miejska rozpatruje raport, o którym mowa w ust. 1, podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała rady miejskiej w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium burmistrzowi. Raport rozpatrywany jest w pierwszej kolejności. Nad przedstawionym raportem o stanie gminy przeprowadza się debatę.
5. W debacie nad raportem o stanie gminy radni zabierają głos bez ograniczeń czasowych.
6. W debacie nad raportem o stanie gminy mieszkańcy gminy mogą zabierać głos.
7. Mieszkaniec, który chciałby zabrać głos w trybie określonym w ust. 6, składa do przewodniczącego rady pisemne zgłoszenie, poparte podpisami:
 - 1) w gminie do 20 000 mieszkańców, – co najmniej 20 osób;
 - 2) w gminie powyżej 20 000 mieszkańców, – co najmniej 50 osób.
8. Zgłoszenie składa się najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień, na który zwołana została sesja, podczas której ma być przedstawiany raport o stanie gminy. Mieszkańcy są dopuszczani do głosu według kolejności otrzymania przez przewodniczącego rady zgłoszenia. Liczba mieszkańców mogących zabrać głos w debacie wynosi 15, chyba że rada postanowi o zwiększeniu tej liczby.
9. Po zakończeniu debaty nad raportem o stanie gminy rada miejska przeprowadza głosowanie nad udzieleniem burmistrzowi wotum zaufania. Uchwałę o udzieleniu burmistrzowi wotum zaufania rada miejska podejmuje bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady miejskiej. Niepodjęcie uchwały o udzieleniu burmistrzowi wotum zaufania jest równoznaczne z podjęciem uchwały o nieudzieleniu burmistrzowi wotum zaufania.
10. W przypadku nieudzielenia burmistrzowi wotum zaufania w dwóch kolejnych latach rada miejska może podjąć uchwałę o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania burmistrza. Przepisy art. 28a ust. 3 i 5 stosuje się odpowiednio.

II. INFORMACJE OGÓLNE

Wolbórz jest gminą miejsko - wiejską położoną we wschodniej części województwa łódzkiego i północno - wschodniej części powiatu piotrkowskiego. Gmina zajmuje obszar 15 166 ha, w tym miasto 1 517,743 ha. Gmina Wolbórz jest jedną z większych obszarowo gmin powiatu piotrkowskiego - stanowi 10,6% jego powierzchni oraz 0,8% powierzchni województwa łódzkiego. Na obszarze Gminy znajdują się 22 sołectwa, w skład których wchodzi 37 miejscowości i miasto Wolbórz. Gminę zamieszkuje **7 712** mieszkańców.

Gmina Wolbórz położona jest przy trasie S8 relacji Warszawa – Wrocław – Katowice. Miasto Wolbórz leży w odległości około 14 km od Piotrkowa Trybunalskiego i Tomaszowa Mazowieckiego. Większe ośrodki miejskie, tj. Łódź i Warszawa położone są w odległościach odpowiednio około 52 km i około 135 km.

W obrębie gminy znajduje się 11 kilometrów linii brzegowej Zalewu Sulejowskiego, szlaki turystyczne, rezerваты przyrody, co stanowi o potencjale rozwoju rekreacji i wypoczynku, głównie o charakterze weekendowym. Najbardziej atrakcyjna pod względem krajobrazowym i turystycznym jest południowo – wschodnia część gminy.

W strukturze funkcjonalno - przestrzennej gminy wyróżnia się podstawowe elementy zainwestowania z przewagą funkcji: mieszkaniowych, mieszkaniowo – usługowych (miasto Wolbórz), rolniczych, rekreacyjnych i komunikacyjnych. Gmina Wolbórz pełni funkcję rolniczą, rekreacyjną, administracyjno – usługową (obsługi produkcji żywności, obsługi obszaru gminy i obsługi turystyki). Na terenie miasta Wolborza skoncentrowane są wszelkie funkcje w zakresie administracji oraz wszystkie najważniejsze usługi. W gminie rozwija się również prężnie branża logistyczna. Rynek pracy na terenie Gminy Wolbórz kształtowany jest głównie przez sektor prywatny - ogółem w Gminie zarejestrowanych jest 696 podmiotów gospodarczych. W sektorze prywatnym przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Z uwagi na położenie gminy, lasy, Zalew Sulejowski, rezerваты przyrody, zabytki itp. istotnym elementem gospodarki staje się szeroko pojęta turystyka. Na terenie gminy funkcjonują obecnie oraz powstają kolejne gospodarstwa agroturystyczne oferujące oprócz spokoju i wypoczynku swojską regionalną kuchnię. Znaczna część obszaru Gminy Wolbórz, ze względu na walory przyrodniczo – krajobrazowe objęta jest różnymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm).

III. WŁADZE GMINY

Podstawowym celem działalności urzędu jest zapewnienie interesantom profesjonalnej i przyjaznej obsługi. Urząd realizuje zadania własne oraz zadania zlecone przez administrację rządową. Do zadań własnych gminy należy dbałość o porządek publiczny, oświatę, kulturę, infrastrukturę techniczną, pomoc społeczną, ochronę środowiska. Natomiast zadania zlecone przez administrację rządową dotyczą spraw obywatelskich, stanu cywilnego, wyborów, obronności i pomocy społecznej. Więcej informacji o gminie można znaleźć na stronie www.wolborz.eu.

Burmistrz jest organem wykonawczym gminy. Wykonuje uchwały Rady Miejskiej w Wolborzu i zadania gminy określone przepisami prawa, kieruje bieżącymi sprawami gminy, reprezentuje ją na zewnątrz. Swoje zadania wykonuje przy pomocy urzędu, którego jest kierownikiem. Funkcję burmistrza sprawuje od 2014 r. **Andrzej Jaros**. W skład kierownictwa urzędu wchodzi: Zastępca Burmistrza –

Dymitr Jędryka, Sekretarz Gminy – Elżbieta Bijoch, Skarbnik Gminy – Izabela Midera.

Rada Miejska w Wolborzu jest organem stanowiącym i kontrolnym. To ona uchwała między innymi: budżet, plan zagospodarowania przestrzennego, wysokość stawek podatkowych. Radni wybierani są w wyborach powszechnych, ich kadencja jest 5-letnia. Rada obraduje na sesjach zwoływanych przez Przewodniczącego Rady.

Skład Rady Miejskiej w Wolborzu – kadencja 2018-2023	
Zbigniew Klewin	Przewodniczący Rady Miejskiej w Wolborzu
Barbara Dziubaltowska	Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej w Wolborzu
Dariusz Biniek	Radny Rady Miejskiej w Wolborzu
Krzysztof Czapla	Przewodniczący Komisji Statutowo-Regulaminowej
Marek Gajda	Radny Rady Miejskiej w Wolborzu
Grzegorz Gonciarz	Radny Rady Miejskiej w Wolborzu
Danuta Gwóźdź	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Łukasz Jagiełło	Radny Rady Miejskiej w Wolborzu
Alina Krakowiak	Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji
Jolanta Latocha	Przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia
Bogdan Pytel	Radny Rady Miejskiej w Wolborzu
Krystian Smejda	Radny Rady Miejskiej w Wolborzu
Barbara Sobczak	Radny Rady Miejskiej w Wolborzu
Janusz Swarbuła	Przewodniczący Komisji Rozwoju Gospodarczego i Budżetu
Paweł Swarbuła	Przewodniczący Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego

IV. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W WOLBORZU W 2023 ROKU

W 2023 roku Rada Miejska w Wolborzu obradowała i podejmowała uchwały na 13 sesjach. Podjęła 101 uchwał. W sesjach Rady Miejskiej w Wolborzu uczestniczyli: Burmistrz Wolborza, Zastępca Burmistrza, Sekretarz Gminy, Skarbnik Gminy oraz inne zaproszone osoby, stosownie do omawianych na posiedzeniach tematów, w tym dyrektorzy/kierownicy jednostek organizacyjnych, gminnych instytucji kultury, prezes spółki komunalnej.

SPRAWY ORGANIZACYJNE

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	LIII/499/2023 31.01.2023	o zmianie uchwały Rady Miejskiej w Wolborzu zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia "Programu współpracy Gminy Wolbórz z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2023";	Uchwała wykonana.
2.	LVI/524/2023 27.04.2023	w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej wyrażenia zgody na udzielenie dotacji dla przedszkoli niepublicznych, prowadzonych przez inne podmioty niż jednostka samorządu terytorialnego, a działających na terenie Gminy Wolbórz w wysokości wyższej niż podstawowa kwota dotacji;	Uchwała wykonana – petycja uznana za bezzasadną.
3.	LVIII/531/2023 22.06.2023	w sprawie udzielenia Burmistrzowi Wolborza wotum zaufania;	Uchwała wykonana, Rada udzieliła Burmistrzowi wotum zaufania.
4.	LVIII/532/2023 22.06.2023	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu Gminy;	Uchwała wykonana, Rada zatwierdziła sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy
5.	LVIII/533/2023 22.06.2023	w sprawie udzielenia absolutorium Burmistrzowi Wolborza z tytułu wykonania budżetu za rok 2022;	Uchwała wykonana. Rada udzieliła Burmistrzowi Wolborza absolutorium z tytułu wykonania budżetu za rok 2022.
6.	LVIII/534/2023 22.06.2023	w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie Klastra Energii Doliny Wolbórki;	Uchwała w trakcie realizacji.
7.	LIX/542/2023 21.08.2023	w sprawie powołania zespołu ds. zaopiniowania kandydatów na ławników;	Uchwała wykonana.
8.	LX/553/2023 28.09.2023	w sprawie zasięgnięcia od komendanta wojewódzkiego Policji informacji o kandydatach na ławników;	Uchwała wykonana.
9.	LX/553/2023 28.09.2023	w sprawie reparacji, odszkodowań i zadośćuczynienia z tytułu strat, jakie Polska poniosła z powodu napaści Niemiec oraz późniejszej okupacji;	Uchwała wykonana.
10.	LXI/557/2023 30.10.2023	w sprawie stwierdzenia wyboru ławników;	Uchwała wykonana, rada dokonała wyborów ławników: Anetta Moska-Rogalska, Wanda Plich, Grażyna Szustorowska.

11.	LXI/562/2023 30.10.2023	w sprawie przyjęcia do realizacji wieloletniego programu polityki zdrowotnej pn. „ Wolbórz – Gmina wolna od osteoporozy”;	Uchwała w trakcie realizacji.
12.	LXII/568/2023 28.11.2023	w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników oraz dla kandydatów na strażaka ratownika Ochotniczych Straży Pożarnych funkcjonujących na terenie Gminy Wolbórz;	Uchwała w trakcie realizacji.
13.	LXII/573/2023 28.11.2023	w sprawie przyjęcia "Rocznego programu współpracy Gminy Wolbórz z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2024"	Uchwała w trakcie realizacji.
14.	LXIV/588/2023 22.12.2023	w sprawie nadania tytułu „Zasłużony dla Gminy Wolbórz”;	Uchwała wykonana – Tytuł „Zasłużony dla Gminy Wolbórz” otrzymała Pani Anna Mizgalska-Dąbrowska – podczas Koncertu Noworocznego dnia 02.02.2024 r. został wręczony Akt Nadania.
15.	LXIV/589/2023 22.12.2023	w sprawie nadania tytułu „Zasłużony dla Gminy Wolbórz”;	Uchwała wykonana – Tytuł „Zasłużony dla Gminy Wolbórz” otrzymała Pani Joanna Dolińska – podczas Koncertu Noworocznego dnia 02.02.2024 r. został wręczony Akt Nadania.
16.	LXIV/590/2023 22.12.2023	w sprawie nadania tytułu „Zasłużony dla Gminy Wolbórz”;	Uchwała wykonana – Tytuł „Zasłużony dla Gminy Wolbórz” otrzymali Państwo Emilia i Józef Cieciorowscy – podczas Koncertu Noworocznego dnia 02.02.2024 r. został wręczony Akt Nadania.
17.	LXIV/591/2023 22.12.2023	w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Wolborzu za rok 2023;	Przyjęto sprawozdanie z działalności Komisji Rewizyjnej w 2023 roku.
18.	LXIV/592/2023 22.12.2023	w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności komisji stałych Rady Miejskiej w Wolborzu za rok 2023;	Przyjęto sprawozdanie z działalności: Komisji Rozwoju Gospodarczego i Budżetu, Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia, Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego, Komisji Skarg, Wniosków i Petycji w 2023 roku.
19.	LXIV/593/2023 22.12.2023	w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Rady Miejskiej w Wolborzu za rok 2023;	Przyjęto sprawozdanie z działalności Rady Miejskiej w Wolborzu za rok 2023.
20.	LXIV/594/2023 22.12.2023	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Wolborzu na I kwartał 2024;	Uchwała wykonana.

21.	LXIV/595/2023 22.12.2023	w sprawie zatwierdzenia planów pracy komisji stałych Rady Miejskiej w Wolborzu na rok 2024;	Posiedzenia: Komisji Rozwoju Gospodarczego i Budżetu, Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia, Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego w 2024 roku odbywają się na podstawie zatwierzonego planu.
22.	LXIV/596/2023 22.12.2023	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Rady Miejskiej w Wolborzu na rok 2024.	Posiedzenia Rady Miejskiej w Wolborzu w 2024 roku odbywają się na podstawie zatwierzonego planu pracy.

EDUKACJA

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	LIII/500/2023 31.01.2023	w sprawie ustalenia stawki za 1 km przebiegu pojazdu, uwzględnianej przy obliczaniu zwrotu rodzicom kosztów przewozu dzieci, młodzieży, uczniów oraz rodziców;	Uchwała w trakcie realizacji.
3.	LIX/541/2023 21.08.2023	w sprawie określenia wysokości opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat w publicznym przedszkolu oraz oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Wolbórz;	Uchwała w trakcie realizacji - określa się opłatę w wysokości 1,30 zł za każdą rozpoczętą godzinę faktycznego pobytu w publicznym przedszkolu, oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Wolbórz.
4.	LX/552/2023 28.09.2023	w sprawie dowozu uczniów do szkół, wobec których Gmina Wolbórz nie ma obowiązku zapewnienia bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu;	Uchwała w trakcie realizacji.
5.	LXII/567/2023 28.11.2023	w sprawie wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki i kluby dziecięce na terenie gminy Wolbórz.	Uchwała w trakcie realizacji w 2024 roku – żłobki i kluby dziecięce otrzymują na każde dziecko zamieszkałe na terenie gminy Wolbórz objęte opieką z budżetu gminy dotację w wysokości 100 zł miesięcznie.

POMOC SPOŁECZNA

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	LIII/497/2023 31.01.2023	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;	Uchwała wykonana.
2.	LIII/498/2023 31.01.2023	w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;	Uchwała wykonana.
	LV/511/2023 30.03.2023	w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku dla dzieci uczęszczających do przedszkola, uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadpodstawowych i szkół ponadgimnazjalnych;	Uchwała wykonana.
3.	LVI/522/2023 27.04.2023	w sprawie przyjęcia oceny zasobów pomocy społecznej dla Gminy Wolbórz;	Uchwała wykonana.
4.	LVI/523/2023 27.04.2023	w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wolbórz na lata 2023 – 2027;	Uchwała w trakcie realizacji.
5.	LIX/539/2023 21.08.2023	o zmianie uchwały Nr LVI/523/2023 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 27 kwietnia 2023r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wolbórz na lata 2023 - 2027"	Uchwała w trakcie realizacji.

6.	LIX/540/2023 21.08.2023	w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Wolbórz	Uchwała w trakcie realizacji.
7.	LX/548/2023 28.09.2023	o zmianie uchwały w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Wolbórz;	Uchwała w trakcie realizacji.
8.	LXIV/582/2023 22.12.2023	o zmianie w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wolbórz na lata 2022-2025;	Uchwała w trakcie realizacji.
9.	LXIV/583/2023 22.12.2023	w sprawie ustanowienia „Wieloletniego programu osłonowego Gminy Wolbórz w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2024-2028”;	Uchwała w trakcie realizacji.
10.	LXIV/584/2023 22.12.2023	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w postaci posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem „ Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028;	Uchwała w trakcie realizacji.
11.	LXIV/585/2023 22.12.2023	w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem „ Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028;	Uchwała w trakcie realizacji.
12.	LXIV/586/2023 22.12.2023	w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku dla dzieci uczęszczających do przedszkola, uczniów szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych;	Uchwała w trakcie realizacji.

PODATKI

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	LIV/508/2023 24.02.2023	o zmianie uchwały Nr XL/319/2014 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie zarządzenia poboru podatków: rolnego, leśnego, od nieruchomości w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów oraz określenia wysokości wynagrodzenia;	Uchwała w trakcie realizacji. W związku ze zmianą Sołtysa w Sołectwie Stanisławów wyznaczono nowego inkasenta.
2.	LXI/562/2023 30.10.2023	w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej jako podstawa obliczania podatku rolnego na obszarze Gminy Wolbórz w 2024 roku;	Uchwała wykonana – od 1 stycznia 2024 roku wprowadzono nowe stawki podatku rolnego uwzględniające obniżenie średniej ceny żyta do kwoty 80,00 zł za 1 dt.
3.	LXI/563/2023 30.10.2023	w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości;	Uchwała wykonana – od 1 stycznia 2024 roku wprowadzono nowe stawki podatku od nieruchomości.
4.	LXI/563/2023 30.10.2023	w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych;	Uchwała wykonana – od 1 stycznia 2024 roku wprowadzono nowe stawki od środków transportowych.

DROGI

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	LIII/502/2023 31.01.2023	w sprawie zmiany lokalizacji przystanku komunikacyjnego;	Uchwała wykonana.
2.	LIII/505/2023 31.01.2023	w sprawie przejęcia przez Gminę Wolbórz zadania publicznego w zakresie zarządzania odcinkiem drogi powiatowej nr 1526E Golesze- Borki w m. Swolszewice Duże na odcinku 921,5 mb	Uchwała wykonana - zawarto porozumienie z Powiatem Piotrkowskim z dniem 3 lutego 2023 r.
3.	LV/514/2023 30.03.2023	w sprawie nadania nazwy ulicy;	Uchwała zrealizowana – Golesze – ul. Przymłyna
4.	LV/517/2023 30.03.2023	w sprawie przejęcia przez Gminę Wolbórz zadania publicznego w zakresie zarządzania odcinkiem drogi powiatowej nr 1511E w m. Wolbórz, ul. Reymonta;	Uchwała wykonana - zawarto porozumienie z Powiatem Piotrkowskim z dniem 31 marca 2023 r.
5.	LX/551/2023 28.09.2023	w sprawie przejęcia od Powiatu Piotrkowskiego zadania publicznego z zakresu zimowego utrzymania dróg powiatowych znajdujących się na terenie Gminy Wolbórz;	Uchwała wykonana.

6.	LX/552/2023 28.09.2023	w sprawie ustalenia wstępnej lokalizacji nowego przystanku komunikacyjnego;	Uchwała wykonana – wstępna lokalizacja nowego przystanku komunikacyjnego przy drodze powiatowej Nr 1913E Ujazd-Wolbórz w miejscowości Komorniki
7.	LXII/569/2023 28.11.2023	w sprawie przejęcia przez Gminę Wolbórz zadania publicznego w zakresie zarządzania drogą powiatową nr 1913E Bełchatów-Ujazd na odcinku od km 46+050 do km 47+050 km;	Uchwała w trakcie realizacji.
8.	LXII/570/2023 28.11.2023	w sprawie przejęcia przez Gminę Wolbórz zadania publicznego w zakresie zarządzania drogą powiatową nr 1526E Golesze-Borki na odcinku od km 00+000 do km 1+100;	Uchwała w trakcie realizacji.
9.	LXII/571/2023 28.11.2023	w sprawie przejęcia przez Gminę Wolbórz zadania publicznego w zakresie zarządzania drogą powiatową nr 4333E Tomaszów-Młoszów na odcinku od km 10+300 do km 11+386 km;	Uchwała w trakcie realizacji.
10.	LXII/572/2023 28.11.2023	w sprawie przejęcia przez Gminę Wolbórz zadania publicznego w zakresie zarządzania drogą powiatową nr 1522E Piotrków – Godaszewice na odcinku od km 16+400 do km 17+500;	Uchwała w trakcie realizacji.
11.	LXII/574/2023 28.11.2023	W sprawie nadania nazwy ulicy;	Uchwała wykonana – Wolbórz ul. Chrobrego
12.	LXIV/587/2023 22.12.2023	w sprawie nadania nazwy ulicy;	Uchwała wykonana – Leonów ul. Makowa

GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

Lp.	Numer i data uchwały	Tytuł uchwały	Wykonanie
1.	LIII/501/2023 31.01.2023	w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości;	Uchwała wykonana – podpisano akt notarialny z Powiatem Piotrkowskim na darowiznę działki położonej w Wolborzu nr 1025/1 o pow. 0,2603 ha na rzecz Gminy Wolbórz.
2.	LV/512/2023 30.03.2023	w sprawie wyrażenia zgody na przedłużenie wynajmu lokalu użytkowego bez przeprowadzenia przetargu;	Uchwała wykonana – podpisano aneks do umowy w dniu 27 kwietnia 2023 r. zgodnie z uchwałą wyraża się zgodę na przedłużenie o 15 lat czasu trwania umowy najmu bez przeprowadzania przetargu, to jest do dnia 31 marca 2042 roku, lokalu użytkowego o powierzchni 188,29 m ² , zlokalizowanego na parterze budynku przy ul. Sportowej 7 w Wolborzu, w celu udzielania świadczeń zdrowotnych przez AMICUS-MED R.W. Szymański sp. j. z siedzibą w Wolborzu.

3.	LV/513/2023 30.03.2023	W sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości;	Uchwała wykonana – podpisano akty notarialne na sprzedaż działek położonych w Lubiaszowie Starym , działka nr : 11/11 o pow. 0,4026 ha, działka nr 11/12 o pow. 0,4026 ha,
4.	LIX/538/2023 21.08.2023	W sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości;	Uchwała w trakcie realizacji – podpisano akt notarialny na zbycie działek w Leonowie nr: 99/24 o pow.0,1440 ha, 99/25 o pow. 0,1440 ha, 99/27 o pow. 0,1222 ha, 99/28 o pow. 0,1222 ha, W trakcie realizacji działki nr: 99/19 o pow.0,1272 ha, 99/20 o pow. 0,1272 ha, 99/26 o pow. 0,1436 ha, 99/29 o pow. 0,1221 ha, 99/30 o pow. 0,1700 ha.
5.	LXII/575/2023 28.11.2023	w sprawie zobowiązania organu wykonawczego do indywidualnego określania warunków sprzedaży nieruchomości gruntowych na rzecz ich użytkowników wieczystych;	Uchwała wykonana – Przyjęto Zarządzenie Nr 32/2024 z dnia 5 kwietnia 2024 r.

GOSPODARKA PRZESTRZENNA

Lp.	Numer i data uchwały	Tytuł uchwały	Wykonanie
1.	LVI/520/2023 27.04.2023	w sprawie zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wolbórz;	Uchwała wykonana.
2.	LVI/521/2023 27.04.2023	w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębie Lubiatów w Gminie Wolbórz;	Uchwała wykonana. Uchwałą Nr LXVII/615/2024 przyjęto miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębie Lubiatów w Gminie Wolbórz.

GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI

Lp.	Numer i data uchwały	Tytuł uchwały	Wykonanie
1.	LIII/504/2023 31.01.2023	w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wolbórz;	Uchwała w trakcie realizacji.
2.	LVII/528/2023 31.05.2023	w sprawie określenia górnych stawek opłat za odbiór odpadów komunalnych ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy,	Uchwała w trakcie realizacji.

		górných stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych i osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków oraz transportu nieczystości ciekłych na terenie gminy Wolbórz;	
3.	LIX/537/2023 21.08.2023	w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Wolbórz;	Uchwała w trakcie realizacji.
4.	LX/549/2023 28.09.2023	o zmianie uchwały nr LIX/537/2023 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 21 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Wolbórz;	Uchwała w trakcie realizacji.
5.	LXI/560/2023 30.10.2023	w sprawie ustalenia wysokości ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok od domu letniskowego na nieruchomości albo od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno — wypoczynkowe;	Uchwała w trakcie realizacji.

OCHRONA ŚRODOWISKA

Lp.	Numer i data uchwały	Tytuł uchwały	Wykonanie
1.	LIII/503/2023 31.01.2023	w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Wolbórz w 2023 roku”;	Uchwała unieważniona
2.	LV/515/2023 30.03.2023	w sprawie zmniejszenia liczby drzew w alei lipowej stanowiącej pomnik przyrody;	Uchwała wykonana – zmniejszono z 15 do 14 drzew.
3.	LV/516/2023 30.03.2023	w sprawie przyjęcia "Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Wolbórz w 2023 roku"	Uchwała wykonana.

4.	LVI/525/2023 27.04.2023	w sprawie zmiany „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Wolbórz w 2023 roku”	Uchwała wykonana.
----	----------------------------	---	-------------------

V. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA GMINY

Według ewidencji ludności (dane Urzędu Miejskiego w Wolborzu, stan na koniec 2023 r.), na terenie Gminy Wolbórz zamieszkuje 7 712 osób. Około 30 % mieszkańców zamieszkuje na terenie miasta Wolbórz. Wskaźnik koncentracji ludności w gminie wynosi około 51osób/km². Ludność Gminy Wolbórz stanowi około 8,4 % liczby mieszkańców powiatu piotrkowskiego i około 0,32 % liczby mieszkańców województwa łódzkiego.

Liczba ludności w Gminie Wolbórz w latach 2019 - 2023 (dane Urzędu Miejskiego w Wolborzu)

	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba ludności	7 729	7 751	7 731	7 730	7712
Ludność na 1 km²	51	51	51	51	51
Przyrost naturalny ogółem	-1	-4	-4	-4,8	-2,7
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	103	103	103	103	103,6

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Wolborzu sporządzono w 2023 roku 48 aktów małżeństwa, co odpowiada 6,2 % małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa łódzkiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. Gmina Wolbórz ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -21 osób. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -2,7 na 1000 mieszkańców gminy Wolbórz. W 2023 roku urodziło się 70 dzieci, w tym 47,2% dziewczynek i 52,8% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,77 i jest większy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

W 2023 roku zarejestrowano 107 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 19 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Wolbórz 88.

Dynamika zmian liczby ludności w Gminie Wolbórz na przestrzeni lat 2019 – 2023 (dane Urzędu Miejskiego w Wolborzu)

Stopień koncentracji ludności w poszczególnych miejscowościach gminy jest nierównomierny i wynika głównie z wielkości obszaru jednostki osadniczej, jej położenia, rodzaju pełnionej funkcji oraz zagospodarowania terenu. Do największych miejscowości w gminie pod względem zaludnienia należą: Wolbórz, Bogusławice, Golesze Duże, Proszenie, Polichno, Komorniki, Swolszewice Duże.

Liczba ludności w poszczególnych sołectwach (stan na 31.12.2023)

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców
1.	Bogusławice	572
2.	Brudaki	76
3.	Golesze Duże	502
4.	Kaleń	136
5.	Komorniki	305
6.	Kuznocin	245
7.	Lubiaszów	398
8.	Lubiatów	228
9.	Młoszów	177
10.	Młynary	167
11.	Polichno	385
12.	Proszenie	456
13.	Psary-Lechawa	117
14.	Psary Stare	156
15.	Psary Witowskie	114
16.	Stanisławów	123
17.	Studzianki	197
18.	Swolszewice Duże	320
19.	Świątniki	130
20.	Wolbórz	2246
21.	Żarnowica Duża	321
22.	Żywocin	341
Razem		7 712

Jednym z najważniejszych czynników rozwojowych gminy jest struktura wiekowa ludności. Populacja gminy charakteryzuje się obecnie mało korzystną strukturą wiekową. Według danych Urzędu Miejskiego w Wolborzu (stan na koniec 2023 r.), przedstawia się ona następująco: 20,45 % ogółu mieszkańców stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym; 58,58 % osoby w wieku produkcyjnym, a 20,97 % osoby w wieku poprodukcyjnym.

Ludność Gminy Wolbórz w 2023 r. według ekonomicznych grup wiekowych (dane Urzędu Miejskiego w Wolborzu)

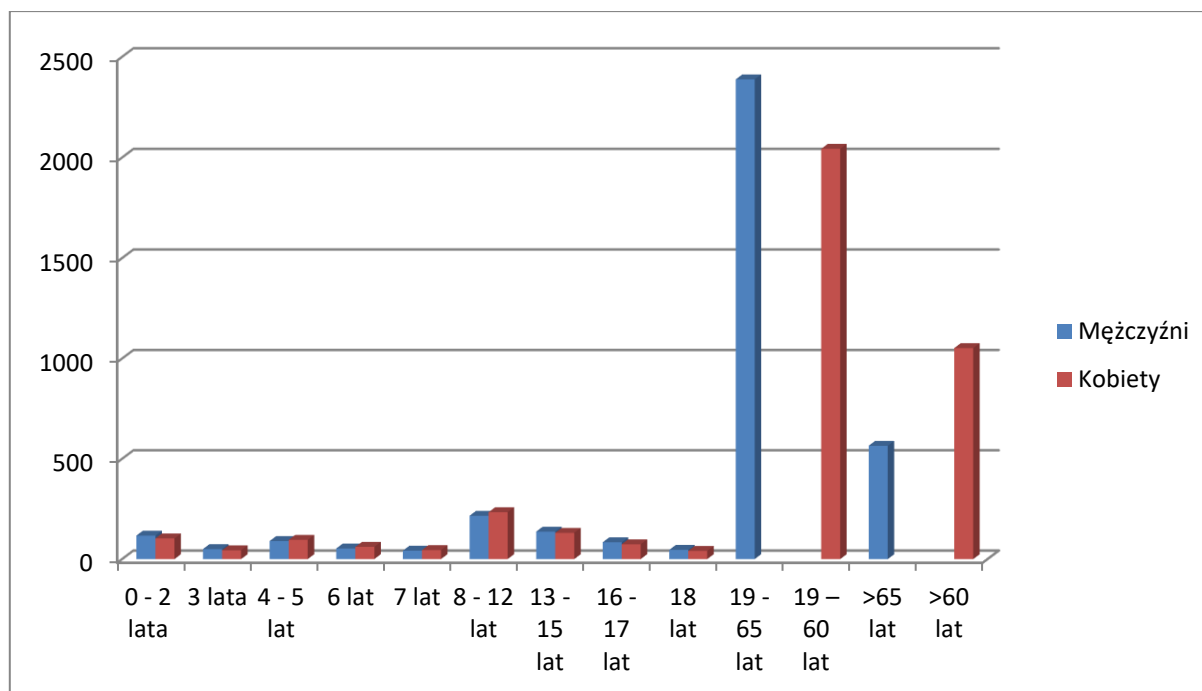
Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0 - 2 lata	117	103	220
3 lata	50	44	94
4 - 5 lat	90	96	186
6 lat	53	61	114
7 lat	42	45	87
8 - 12 lat	216	234	450
13 - 15 lat	137	131	268
16 - 17 lat	84	74	158
18 lat	46	41	87
19 - 65 lat	2388		2388
19 – 60 lat		2043	2043
>65 lat	565		565
>60 lat		1052	1052
Ogółem	3.788	3.924	7.712

Ludność w wieku produkcyjnym stanowi potencjalne zasoby pracy. Niekorzystnym zjawiskiem jest jednak znikoma różnica pomiędzy populacją w wieku przedprodukcyjnym a poprodukcyjnym. Poziom zaawansowania procesu powolnego starzenia się ludności odzwierciedla wskaźnik określający obciążenie najmłodszej grupy ludności grupą najstarszą, który w 2023 r. kształtował się na poziomie 102,5 osoby (ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób wieku przedprodukcyjnym).

Im wyższa wartość wskaźnika obciążenia demograficznego, tym bardziej niekorzystny wpływ na lokalny rynek pracy. Wysoki wskaźnik oznacza sytuację, w której zbyt duży odsetek ludności utrzymuje się z socjalnych źródeł dochodów.

Przy powszechnym zjawisku starzenia się społeczeństwa, problem opieki nad osobami starszymi staje się coraz poważniejszy. Niekorzystnym zjawiskiem jest również liczba osób całkowicie samotnych. Ludzie starsi i samotni potrzebują szczególnego rodzaju wsparcia, które zapewni im jak najdłuższe utrzymanie we własnym środowisku. Osobom takim należy zagwarantować dostępność do usług bytowych, urzędowych, mieszkaniowych oraz intelektualnych i zdrowotnych. Problem ludzi starszych jest trudny do rozwiązania zwłaszcza na terenach wiejskich, gdzie często brakuje odpowiedniego zaplecza zdrowotnego, ale także klubów i świetlic, gdzie starsi ludzie mogliby się spotykać.

Struktura ludności gminy Wolbórz według wieku

VI. BUDŻET GMINY

Budżet Gminy Wolbórz został uchwalony przez Radę Miejską w Wolborzu w dniu 29 grudnia 2022 roku mocą uchwały Nr LI/480/2022. Do 31 grudnia 2023 roku wprowadzono zmiany na podstawie 13 uchwał Rady Miejskiej w Wolborzu i 12 zarządzeń Burmistrza Wolborza. Tak liczne zmiany planów wynikały z bieżących potrzeb gospodarczych powstałych przy realizacji budżetu, zmian w planach dotacji celowych z budżetu państwa na zadania zlecone i własne, zmian w planach dotacji celowych w ramach programów finansowanych z udziałem środków krajowych i europejskich.

Realizacja budżetu przedstawia się następująco:

1) Dochody budżetu ogółem planowane w wysokości **73 313 143,82 zł** zostały wykonane w kwocie **72 277 184,67 zł** tj. 98,59 %, w tym:

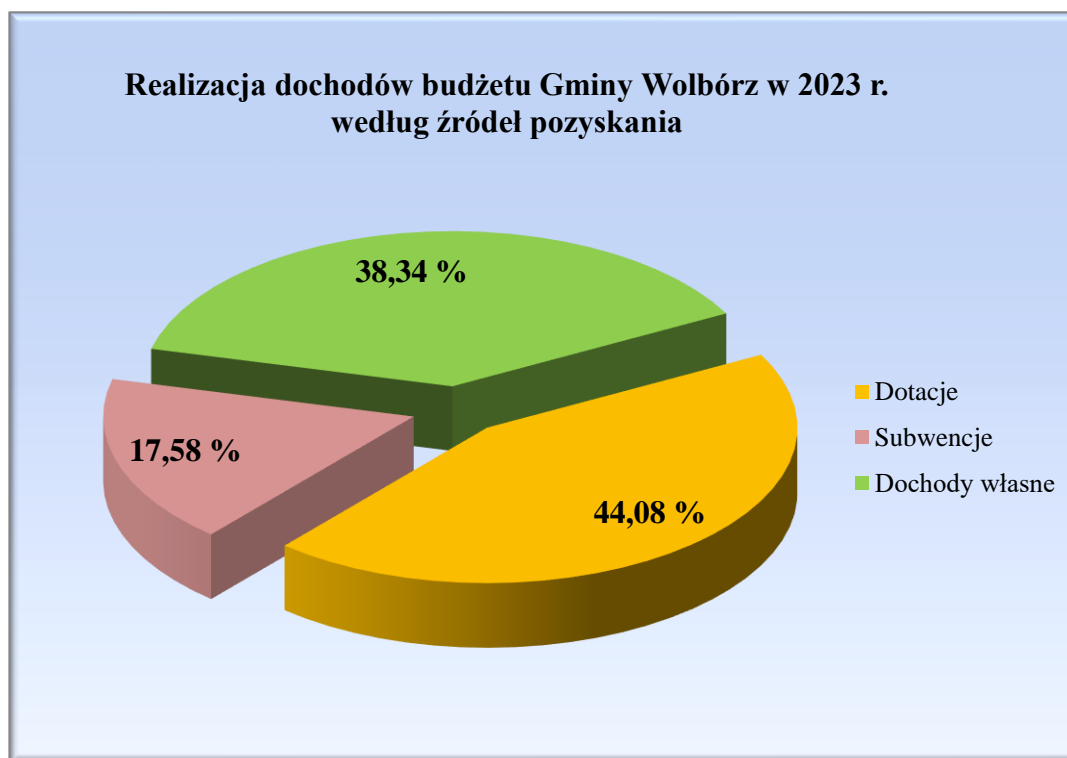
- **dochody bieżące:** plan: 49 847 156,57 zł; wykonanie: 48 977 011,44 zł – 98,25 %,
- **dochody majątkowe:** plan: 23 465 987,25 zł; wykonanie: 23 300 173,23 zł – 99,29 %.

W roku 2023 r. nastąpił wzrost dochodów w stosunku do roku 2022 o 14,32 %.

Dochody budżetu według głównych źródeł na dzień 31 grudnia 2023 roku

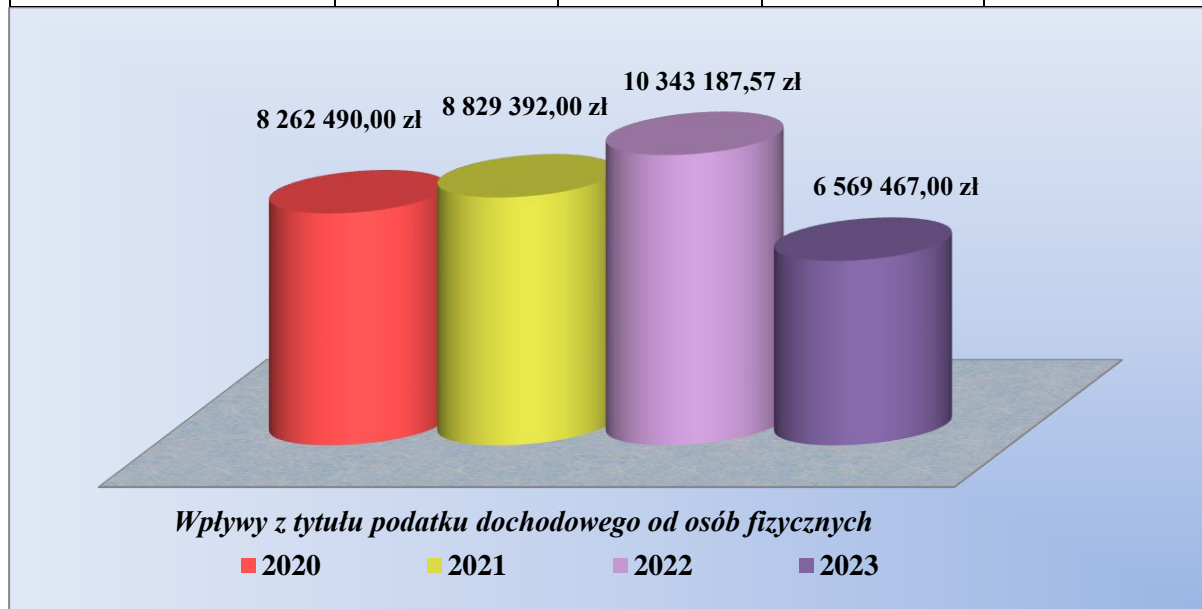
Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	Realizacja %	% udział w budżecie
Dochody bieżące	49 847 156,57	48 977 011,14	98,25	67,76
Dotacje	9 324 193,67	9 014 039,34	96,67	12,47
Subwencje	12 706 860,85	12 706 860,85	100,00	17,58
Dochody własne	27 816 102,05	27 256 111,25	97,99	37,71
Dochody majątkowe	23 465 987,25	23 300 173,23	99,29	32,24
Dotacje	22 902 910,42	22 844 175,23	99,74	31,61
Subwencje	-	-	-	-
Dochody własne	563 076,83	455 998,00	80,98	0,63
Dochody ogółem:	73 313 143,82	72 277 184,67	98,59	100,00

Gmina Wolbórz pozyskała dotacje na współfinansowanie zadań inwestycyjnych ze środków UE w kwocie **3 026 345,07 zł**, dotacje z budżetu województwa na realizację zadań własnych majątkowych w kwocie: **577 712,71 zł**, dotacje na zadania inwestycyjne z budżetu państwa w kwocie **581 043,17 zł**, dotację z Powiatu Piotrkowskiego w kwocie **909 475,50 zł**, dotacje z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie: **17 667 798,78 zł** oraz dotację z państwowych funduszy celowych w kwocie **81 800,00 zł**.

Podatki i opłaty lokalne stanowią najistotniejsze źródło dochodów własnych Gminy. W roku 2023 wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych zostały zaplanowane i wykonane w wysokości: **6 569 467,00 zł** (100,00 %). Natomiast dochody z tytułu podatku od nieruchomości (od osób fizycznych i prawnych) planowane w wysokości **11 865 507,00 zł** zostały zrealizowane w kwocie: **11 808 971,98 zł** (99,52 %).

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych	8 262 490,00 zł	8 829 392,00 zł	10 343 187,57 zł	6 569 467,00 zł
Dynamika w stosunku do roku poprzedniego (%)		106,86	117,14	63,51
Wpływy z tytułu podatku od nieruchomości (od osób fizycznych i prawnych)	8 441 997,66 zł	8 891 416,15 zł	9 551 276,23 zł	11 808 971,98 zł
Dynamika w stosunku do roku poprzedniego (%)		105,32	107,42	123,64

2) **Wydatki budżetu** ogółem planowane w wysokości **85 092 324,98 zł** zostały wykonane w kwocie **82 565 182,00** tj. 97,03 %, w tym:

- **wydatki bieżące**: plan: 49 040 202,27 zł; wykonanie: 46 777 750,24 zł tj. 95,39 %,
- **wydatki majątkowe**: plan: 36 052 122,71 zł; wykonanie: 35 787 431,76 zł tj. 99,27 %.

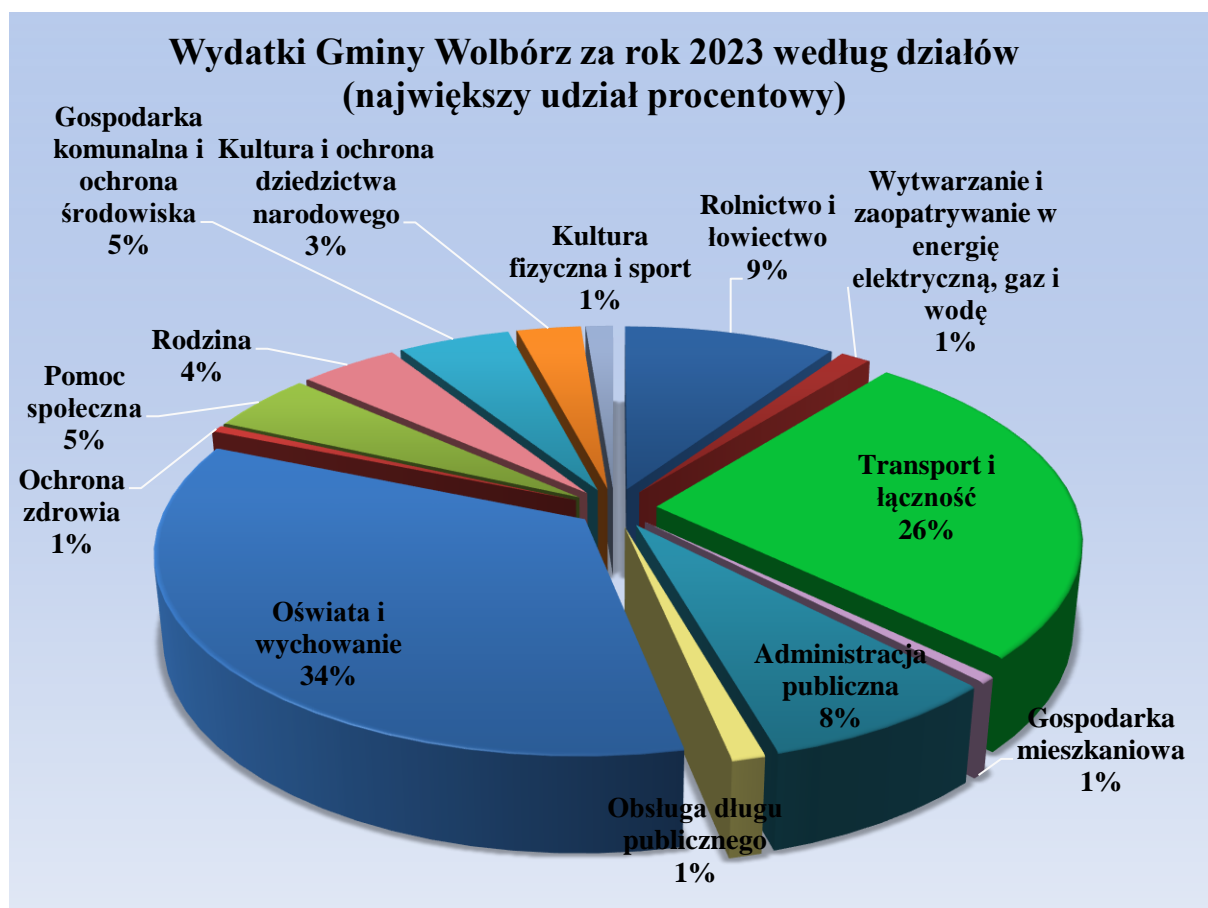
W 2023 rok z budżetu Gminy Wolbórz zaplanowano pomoc finansową w formie dotacji celowych w kwocie: **5 396 156,37 zł**, do końca roku przekazano dotowanym podmiotom kwotę **5 386 018,57 zł** tj. 99,81 %. Wśród dotowanych podmiotów były między innymi:

- Stowarzyszenie Przyjaciół Wolborza na zadanie: „Ocalić od zapomnienia – wykonanie tablic kamiennych upamiętniających istnienie wolborskiego zamku”: 30 350,00 zł;
- Rejonowe Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Piotrkowie Tryb. na zadania dotyczące ratownictwa wodnego na wodach Zalewu Sulejowskiego: 4 000,00 zł;
- Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi na zakup radiowozu: 10 000,00 zł;
- Wolborskie Centrum Kultury na zadania działalności statutowej: 1 280 000,00 zł;
- Miejska Biblioteka Publiczna na realizację zadań statutowych: 360 000,00 zł;
- Stowarzyszenie na rzecz Szkoły Podstawowej w Proszeniu na pokrycie kosztów pobytu dzieci w szkole i oddziale przedszkolnym: 1 880 943,95 zł;
- Niepubliczne przedszkola z terenu gminy na pokrycie kosztów dzieci w przedszkolu i klubie dziecięcym: 1 479 394,42 zł;
- Gospodarstwa indywidualne na częściowe pokrycie wymiany źródeł ciepła – 65 000,00 zł;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Żarnowicy na zakup sprzętu i wyposażenia osobistego: 2 995,00 zł;
- Gospodarstwa indywidualnie na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków – 2 000,00 zł;
- Kluby sportowe realizujące zadania z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu – 210 000,00 zł;
- Gminna Spółka Wodna na konserwację urządzeń melioracji wodnych – 30 000,00 zł;
- Gmina Miasto Tomaszów Maz. na zadania: „Pokrycie kosztów transportu zbiorowego” w kwocie 10 951,20 zł oraz „Pokrycie kosztów rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych z terenu Gminy Wolbórz” w kwocie 20 384,00 zł.

Zbiornicze zestawienie wydatków Gminy Wolbórz według działów

Nazwa działu	Wykonanie w zł	% udział w wydatkach
Rolnictwo i łowiectwo	7 753 831,83	9,39
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	1 083 785,62	1,31
Transport i łączność	21 584 846,51	26,14
Gospodarka mieszkaniowa	443 228,43	0,54
Działalność usługowa	63 674,26	0,08
Administracja publiczna	6 436 630,87	7,79
Urzędy naczelných organów władzy państwowej	121 011,00	0,15
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	345 214,74	0,42
Obsługa długu publicznego	893 045,68	1,08
Oświata i wychowanie	28 269 977,33	34,24
Ochrona zdrowia	453 191,07	0,55
Pomoc społeczna	3 885 973,31	4,71
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	140 046,00	0,17
Edukacyjna opieka wychowawcza	46 333,70	0,06
Rodzina	3 597 636,94	4,36
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4 088 483,38	4,95
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 355 090,25	2,85
Kultura fizyczna i sport	1 003 181,08	1,21
WYDATKI OGÓŁEM, w tym:	82 565 182,00	100,00
- wydatki bieżące	46 777 750,24	56,66
- wydatki majątkowe	35 787 431,76	43,34

Poziom zrealizowanych wydatków majątkowych stanowi **43,34 %** wykonanych wydatków ogółem. Bardzo wysoki udział wydatków inwestycyjnych w strukturze wydatków wskazuje na prorozwojowy charakter gminy. Działalność inwestycyjna ukierunkowana jest nie tylko na rozbudowę infrastruktury technicznej, ale też infrastruktury społecznej. Wydatki inwestycyjne gminy są realizowane przede wszystkim dzięki pozyskiwaniu środków z Unii Europejskiej, dotacjom z budżetu państwa, dotacjom z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oraz środkom własnym.

Udział kwotowy i procentowy wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w poszczególnych latach:

Lata	Kwota wydatków inwestycyjnych	Udział % w wydatkach ogółem
2020	11 646 012,57	22,83
2021	15 561 784,77	26,93
2022	13 229 953,73	20,38
2023	35 787 431,76	43,34

Wysoki udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem świadczy o dużej samodzielności finansowej oraz zdolności do obsługi zadłużenia, a w przyszłości do sięgania po różnego rodzaju źródła finansowania inwestycji.

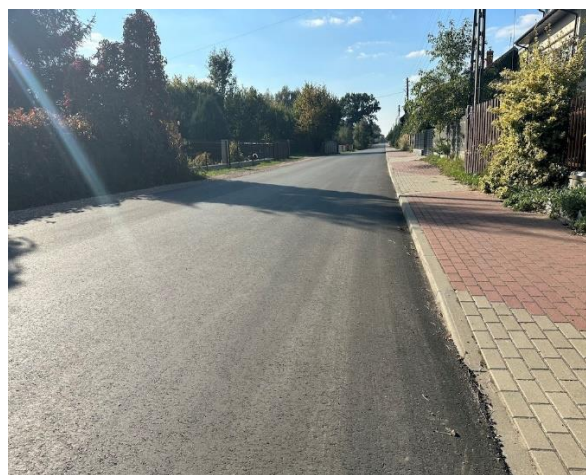

Podstawowe inwestycje realizowane w 2023 r. to:

Lp.	Wyszczególnienie	2023		
		Plan	Wykonanie	%
1.	Poprawa zaopatrzenia w wodę mieszkańców Gminy Wolbórz poprzez przebudowę i modernizację ujęć wody wraz ze zdalnym monitorowaniem jej zużycia	6 390 000,00	6 389 850,00	100,00
	- środki własne	1 490 000,00	1 489 850,00	99,99
	- środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	4 900 000,00	4 900 000,00	100,00
2.	Modernizacja - rozbudowa drogi powiatowej Nr 1522E Piotrków - Golesze - Godaszewice na odcinku węzeł Studzianki - Golesze Duże	4 889 480,00	4 777 614,54	97,71
	- środki UE	2 495 480,00	2 495 479,46	100,00
	- środki własne	2 394 000,00	2 282 135,08	95,33
3.	Modernizacja drogi gminnej Nr 110256E w Psarach Starych	500 000,00	499 918,13	99,98

4.	Budowa i modernizacja dróg wraz z infrastrukturą na terenie Gminy Wolbórz	<u>7 782 000,00</u>	<u>7 780 906,02</u>	<u>99,99</u>
	- środki własne	1 702 922,00	1 702 463,00	99,97
	- środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	2 740 800,00	2 740 800,00	100,00
	- środki własne	1 279 078,00	2 278 443,02	99,95
	- środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	2 059 200,00	2 059 200,00	100,00
5.	Modernizacja nawierzchni asfaltowych dróg gminnych	132 621,00	132 225,00	99,70
6.	Poprawa bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu na terenie gminy Wolbórz polegająca na budowie drogi dla pieszych	<u>271 950,00</u>	<u>270 456,49</u>	<u>99,45</u>
	- środki własne	99 739,00	98 245,49	98,50
	- środki z budżetu województwa	172 211,00	172 211,00	100,00
7.	Przebudowa drogi gminnej w Komornikach	<u>3 028 798,78</u>	<u>3 028 366,10</u>	<u>99,99</u>
	- środki własne	61 000,00	60 567,32	99,29
	- środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	2 967 798,78	2 967 798,78	100,00
8.	Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Lubiatowie	<u>857 980,00</u>	<u>857 463,18</u>	<u>99,94</u>
	- środki własne	620 530,53	620 013,71	99,92
	- środki z budżetu województwa	237 449,47	237 449,47	100,00
9.	Zakup samochodu dostawczego do 3,5 ton	190 900,00	190 650,00	99,87
10.	Przebudowa, rozbudowa i termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Komornikach	<u>9 771 500,00</u>	<u>9 771 424,88</u>	<u>100,00</u>
	- środki własne	4 771 500,00	4 771 424,88	100,00
	- środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	5 000 000,00	5 000 000,00	100,00
11.	Modernizacja oświetlenia ulicznego w gminie Wolbórz	130 000,00	127 305,00	100,00
12.	Modernizacja kompleksu sportowego „Moje boisko – Orlik 2012”	<u>199 700,00</u>	<u>184 912,00</u>	<u>92,59</u>
	- środki własne	149 700,00	134 912,00	90,12
	- środki z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej z Ministerstwa Sportu i Turystyki	50 000,00	50 000,00	100,00

Budowa i modernizacja dróg wraz z infrastrukturą na terenie Gminy Wolbórz

Przebudowa drogi gminnej w Komornikach

Poprawa zaopatrzenia w wodę mieszkańców Gminy Wolbórz poprzez przebudowę i modernizację ujęć wody wraz ze zdalnym monitorowaniem jej zużycia

Przebudowa, rozbudowa i termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Komornikach

Modernizacja kompleksu sportowego „Moje boisko – Orlik 2012”

- 3) **Wynik operacyjny** stanowi różnica między dochodami bieżącym i wydatkami bieżącym powiększona o nadwyżkę lub wolne środki z lata ubiegłych. Tak więc: Db 48 977 011,44 zł – Wb 46 777 750,24 zł = **2 199 261,20 zł**. Kwota ta stanowi nadwyżkę operacyjną, która pozwoliła w części sfinansować wydatki majątkowe a tym samym zachowana została reguła wynikająca z art. 242 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
- 4) **Wynik budżetu**, planowany jako deficyt budżetu w kwocie 11 779 181,16 zł, na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniósł 10 287 997,33 zł.
- 5) **Przychody budżetu** zaplanowane w wysokości 14 565 864,80 zł zostały zrealizowane w kwocie **14 388 857,80 zł** tj. 98,78 %, w tym „wolne środki” z roku 2021 i 2022: **2 438 320,05 zł**, nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych: **163 854,11 zł**, kredyty: **11 786 683,64 zł**.
- 6) **Rozchody budżetu**, zaplanowane w wysokości **2 786 683,64 zł** i stanowiące spłatę zaciągniętych kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2023 roku zostały zrealizowane w kwocie **2 786 683,64 zł**, tj. 100,00 %.
- 7) Stan zadłużenia gminy z tytułu kredytów i pożyczek na początek roku wynosił **11 862 461,00 zł** w ciągu roku uległ zwiększeniu o kwotę **9 000 000,00 zł** i wyniósł **20 862 461,00 zł**. Spłata tego zadłużenia przypada na okres 9 lat, tj. do końca 2032 roku.
- 8) Stan rezerw na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniósł **152 000,00 zł**, w tym rezerwa ogólna **42 000,00 zł** i rezerwa na zarządzanie kryzysowe **110 000,00 zł**.
- 9) Wartość mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosi: **227 565 825 zł brutto** oraz **147 326 543,00 zł netto** po uwzględnieniu wartości umorzeń. Największy udział procentowy w ogólnej jego wartości ma grupa II „Obiekty inżynierii lądowej i wodnej” 124 239 739 zł, co stanowi 54,62 % całości majątku. Drugą, co do wielkości kategorię stanowi grupa I „Budynki i lokale” 67 353 554 zł, czyli 29,61 %. Trzecią co do wielkości grupę tworzą „Grunty”. Łączna wartość gruntów komunalnych Gminy Wolbórz według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosi 11 588 576,00 zł, natomiast powierzchnia obejmuje 322,1734 ha. Porównując do stanu z ubiegłego roku nastąpił spadek powierzchni gruntów o 0,5122 ha, tj. o 0,15 % w wyniku zakupu, darowizny i sprzedaży działek. W stosunku do roku poprzedniego nastąpił przyrost majątku o 35 430 252,00 zł, tj. o 18,44 %.

Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Wolbórz na lata 2023 – 2033 uchwalono 29 grudnia 2022 roku mocą Uchwały Rady Miejskiej w Wolborzu Nr LI/479/2022.

W ciągu roku wprowadzono trzynaście zmian.

1. DOCHODY:

- Zwiększono dochody ogółem o kwotę **9 799 177,62 zł** do wysokości **73 313 143,82 zł**, w tym:
 - zwiększono per saldo dochody bieżące o kwotę **8 467 680,37 zł** do wysokości **49 847 156,57 zł**,
 - zwiększono dochody majątkowe o kwotę **1 331 497,25 zł** do wysokości **23 465 987,25 zł**.

2. WYDATKI:

- Zwiększono wydatki ogółem o kwotę **10 737 188,78 zł** do wysokości **85 092 324,98 zł**, w tym: wydatki bieżące zwiększono o: **7 870 366,07 zł** do wysokości **49 040 202,27 zł** i zwiększono wydatki majątkowe o: **2 866 822,71 zł** do wysokości **36 052 122,71 zł**.

3. WYNIK BUDŻETU:

- zwiększono deficyt budżetu o kwotę **938 011,16 zł** do wysokości **11 779 181,16 zł**,
- na dzień 31 grudnia wynik budżetu jest deficytem w wysokości **10 287 997,33 zł**.

4. PRZYCHODY:

- zwiększono przychody o kwotę **931 927,16 zł**, w tym: o środki niewykorzystane z roku 2022 „wolne środki”: **774 157,05 zł**, o przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków na dodatek węglowy w kwocie **30 600,00 zł**, o przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach - środki dotyczące ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i dochodów z opłat za koncesje na sprzedaż alkoholu **125 672,43 zł**, o przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków na dodatek dla gospodarstw domowych (pellet, olej opałowy, LPG, drewno) w kwocie **5 100,00 zł**, o przychody jednostek samorządu terytorialnego wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków - środki dotyczące projektu realizowanego z udziałem środków UE "Modernizacja - rozbudowa drogi powiatowej Nr 1522E Piotrków - Golesze - Godaszewice na odcinku węzeł Studzianki - Golesze Duże" w kwocie **0,01 zł** oraz o przychody jednostek

samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z odsetek bankowych od środków Funduszu Pomocy w związku z ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w kwocie **2 481,67 zł** oraz zmniejszono kredyt na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań o kwotę **6 084,00 zł**. Przychody po zmianach to kwota **14 565 864,80 zł**.

5. ROZCHODY:

- kwota rozchodów na początek roku wynosiła 2 792 767,64 zł a na dzień 31 grudnia 2023 r. zmniejszyła się o 6 084,00 zł do wysokości **2 786 683,64 zł**.

6. KWOTA DŁUGU:

- planowana kwota długu na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosiła **20 862 461,00 zł**.

7. RELACJA ZRÓWNOWAŻENIA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH, O KTÓREJ MOWA W ART. 242 USTAWY:

- różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi zwiększyła się o kwotę 597 314,30 zł do wysokości 806 954,30 zł,
- różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki a wydatkami bieżącymi zwiększyła się o kwotę 1 535 325,46 zł do wysokości 3 186 135,46 zł.

8. WSKAŹNIK SPŁATY ZOBOWIĄZAŃ:

- relacja określona po lewej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust.1 ustawy (po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok) maleje o **0,90 %** do wysokości **9,18 %**,
- relacja określona po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, ustalona dla danego roku (wskaźnik jednoroczny) maleje o **1,37 %** do wysokości **4,30 %**,
- dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) pozostał bez zmian w wysokości **19,38 %**,
- dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu

o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) wzrósł o **0,68 %** do wysokości **20,78 %**.

Wykaz przedsięwzięć przyjętych do realizacji w roku 2023 ustalono w Uchwale Rady Miejskiej w Wolborzu Nr LI/479/2022 w dniu 29 grudnia 2022 r. Limit wydatków ogółem na 2023 rok wynosił **36 511 416,32 zł**, w tym:

- na wydatki bieżące **4 265 199,00 zł**,
- na wydatki majątkowe **32 246 217,32 zł**.

Do 31 grudnia 2023 roku wprowadzono zmiany, w wyniku których:

- limit na wydatki bieżące wzrósł o kwotę **1 288 188,00 zł** do wysokości **5 553 387,00 zł** a wykonanie to kwota **4 087 175,25 zł** tj. **73,60 %**,
- limit na wydatki majątkowe wzrósł o kwotę **147 021,46 zł** do wysokości **32 393 238,78 zł** a wykonanie to kwota **32 240 756,32 zł** tj. **98,53 %**.

VII. OŚWIATA

Na terenie Gminy Wolbórz w 2023 roku funkcjonowały następujące placówki oświatowe:

- trzy szkoły podstawowe prowadzone przez Gminę Wolbórz:
 - Szkoła Podstawowa im. Władysława Jagiełły w Wolborzu,
 - Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Golezszach Dużych,
 - Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Komornikach;
- Szkoła Podstawowa w Proszeniu im. Miry i Tadeusza Sygietyńskich prowadzona przez Stowarzyszenie na Rzecz Szkoły w Proszeniu,
- Przedszkole Samorządowe w Wolborzu,
- oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej w Golezszach Dużych,
- oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej w Komornikach,
- oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej w Proszeniu,
- niepubliczne przedszkole „Domowe Przedszkole”,
- niepubliczne przedszkole „Ekoludek”,
- niepubliczny żłobek „Promyczek”,
- niepubliczny żłobek „Ekoludek”.

Niepubliczne przedszkole i żłobek „Ekoludek” zakończyły swoją działalność 31 sierpnia 2023 roku.

Szkolnictwo ponadpodstawowe w gminie Wolbórz reprezentuje Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego prowadzony przez Starostwo Powiatowe w Piotrkowie Trybunalskim.

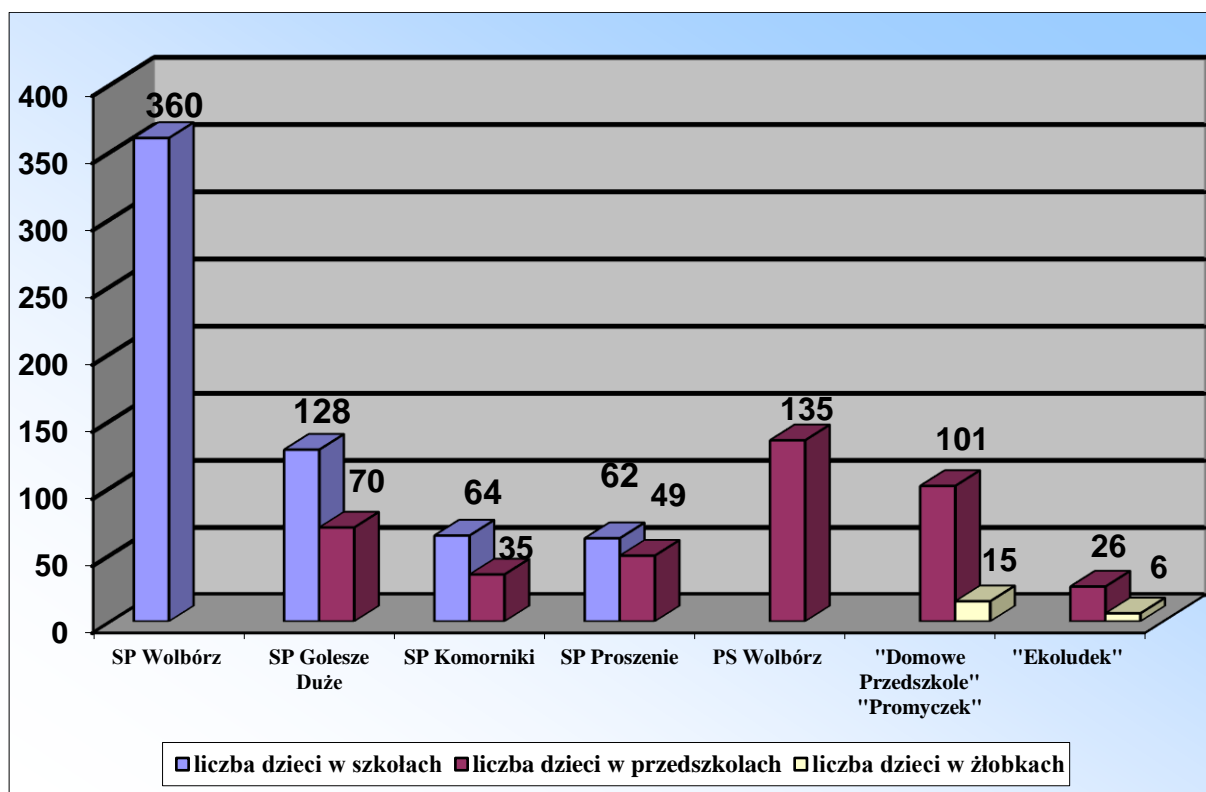
Szczegółową realizację nauczania, wychowania i opieki oraz realizację celów i zadań określają arkusze organizacji szkół podstawowych i przedszkola, zatwierdzone do dnia 29 maja każdego roku przez organ prowadzący, po uzyskaniu opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny i właściwych zakładowych organizacji związkowych.

Szkoły podstawowe są szkołami obwodowymi, tzn. mają obowiązek zapewnić miejsce nauki wszystkim uczniom zamieszkałym w ich obwodach. Granice obwodów określa uchwała IX/104/2019 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 31 maja 2019 r. w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Wolbórz oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych od dnia 1 września 2019 roku.

W 2023 roku do Szkół Podstawowych uczęszczało 614 uczniów, opieką przedszkolną objętych było 416 wychowanków a opieką w żłobku 21 dzieci.

Średnia liczba dzieci w poszczególnych placówkach edukacyjnych w 2023 roku

Lp.	Nazwa jednostki	Szkoła	Przedszkole/ Oddział przedszkolny /Żłobek
1.	Szkoła Podstawowa w Wolborzu	360	-
2.	Szkoła Podstawowa w Goleszach Dużych	128	70
3.	Szkoła Podstawowa w Komornikach	64	35
4.	Przedszkole Samorządowe w Wolborzu	-	135
5.	Szkoła Podstawowa w Proszeniu	62	49
6.	Przedszkole Niepubliczne „Domowe Przedszkole”	-	101
7.	Niepubliczny Żłobek „Promyczek”	-	15
8.	Przedszkole Niepubliczne „Ekołudek”	-	26
9.	Niepubliczny Żłobek „Ekołudek”	-	6
	Razem:	614	437

Wydatki na prowadzenie placówek oświatowych

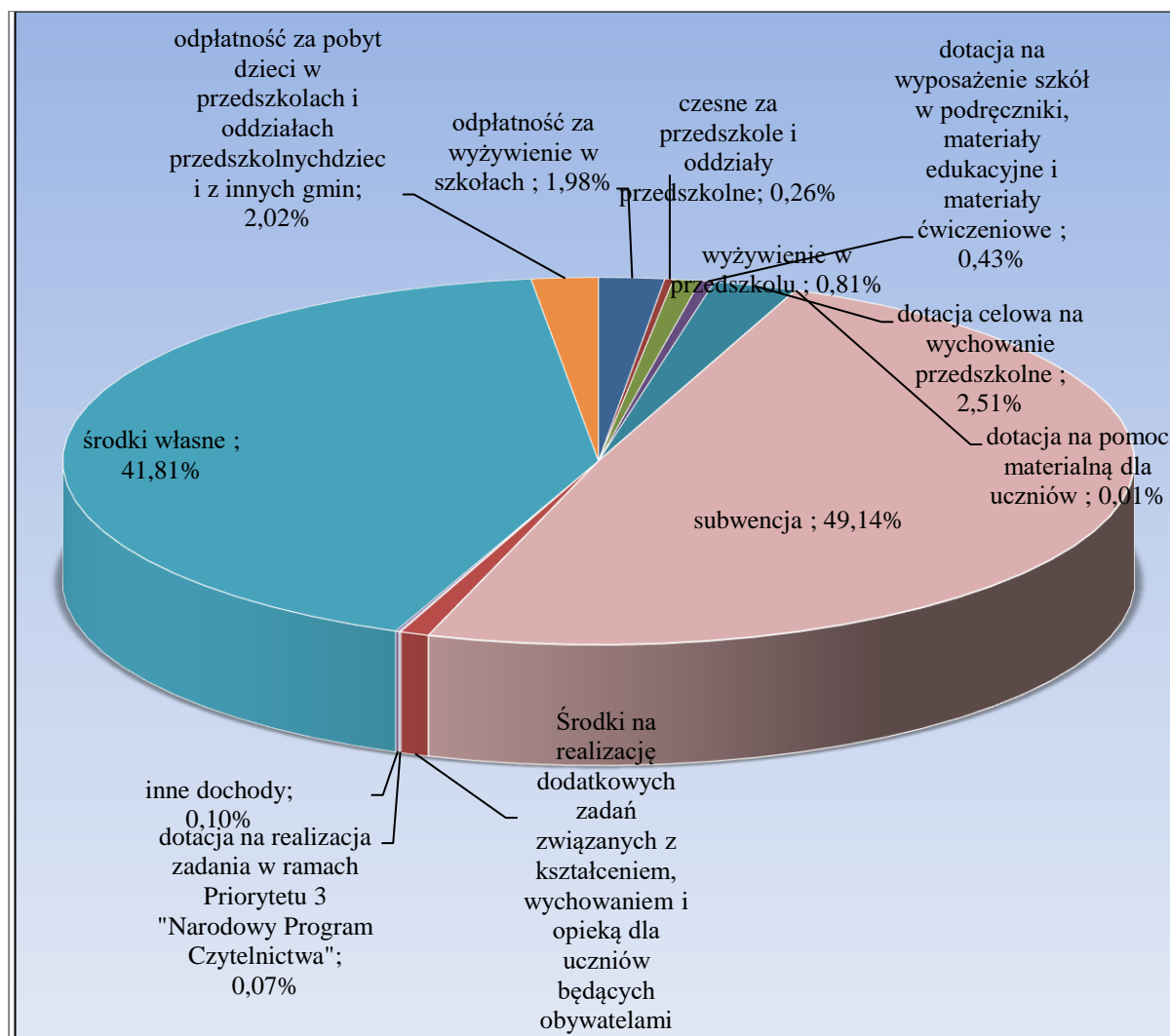
Na podstawie ustawy o finansowaniu zadań oświatowych Gmina Wolbórz udziela dotacji funkcjonującym na jej terenie niepublicznym przedszkolom: „Domowe Przedszkole”, „Eko-Ludek” oraz Publicznej Szkole Podstawowej im. Miry i Tadeusza Sygietyńskich w Proseniu. W 2023 r. łącznie dla wszystkich tych jednostek oświaty, gmina udzieliła dotacji w wysokości **3 299 683,73 zł**, w tym:

- dla przedszkoli niepublicznych udzielona dotacja wyniosła 1 451 591,23 zł średnio dla 127 uczniów.
- Szkoła Podstawowa w Proseniu wykorzystwała łączną dotację w kwocie 1 848 092,50 zł średnio dla 55 uczniów szkoły i 49 dzieci oddziału przedszkolnego.

Rada Miejska w Wolborzu podjęła uchwałę w sprawie udzielenia dotacji dla niepublicznego żłobka „Promyczek” oraz żłobka „EkoLudek”, które otrzymały na każde dziecko z budżetu gminy dotacje w wysokości 100 zł. Dotacja udzielona w 2023 r. wyniosła 13 900,00 zł, średnio dla 12 dzieci dla żłobka „Promyczek” i 4 500,00 zł, średnio dla 6 dzieci dla żłobka „EkoLudek”.

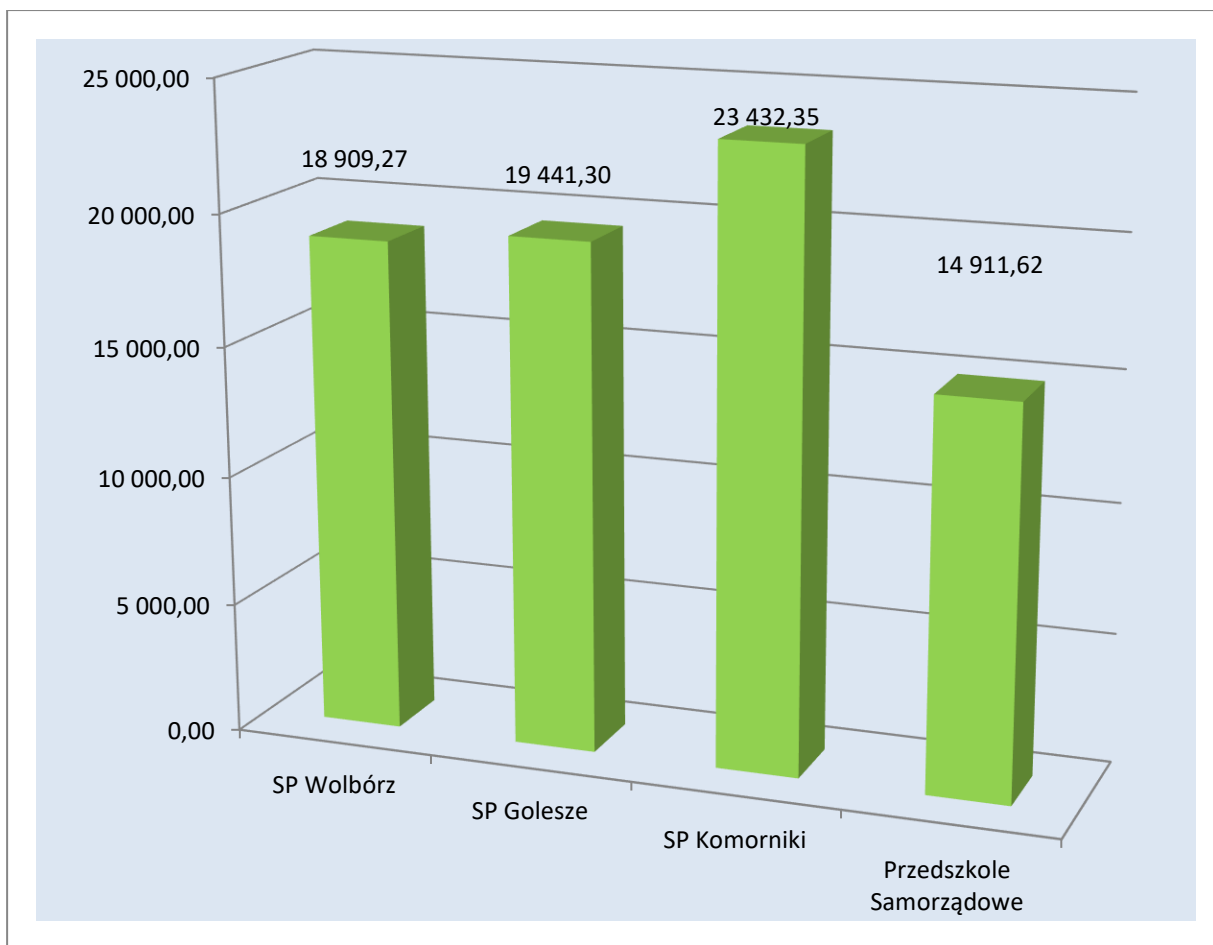
Wydatki na oświatę, to znacząca część budżetu niemal każdej jednostki samorządu terytorialnego. Źródła ich pochodzenia to subwencja oświatowa, dotacje, środki własne gminy i inne.

Źródła finansowania wydatków oświatowych

Wydatki bieżące poniesione w 2023 r. na prowadzenie placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Wolbórz wyniosły **18 437 750,21 zł**, natomiast wydatki inwestycyjne pokryto w wysokości: **4 862 037,06 zł**. oraz **5 000 000,00 zł** środków wydatkowane z Rządowego Funduszu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych, które zostały wykorzystane na przebudowę, rozbudowę i termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej w Komornikach.

Wydatki w poszczególnych placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Wolbórz w przeliczeniu na jednego ucznia

Zrealizowano następujące wydatki inwestycyjne:

W 2023 roku zakończono prace związane z rozbudową, przebudową i termomodernizacją budynku Szkoły Podstawowej w Komornikach. Czwartego września dzieci wróciły do wyremontowanej szkoły, która zyskała nowe stropy, węzły sanitarne, stołówkę, nowe główne wejście do szkoły, nowe klatki schodowe i sale dydaktyczne. Budynek szkoły został wyposażony w nowoczesne gazowo-absorpcyjne ogrzewanie oraz panele fotowoltaiczne.

Struktura zatrudnienia nauczycieli w placówkach samorządowych

Nazwa placówki	Liczba nauczycieli	Pełny wymiar	Niepełny wymiar	Dyplomowani	Mianowani	Kontraktowi	Początkujący
SP Wolbórz	48	41	7	29	4	11	4
SP Golesze Duże	32	25	7	19	2	8	3
SP Komorniki	22	16	6	11	5	3	3
PS Wolbórz	13	10	3	4	4	3	2
Razem:	115	92	23	63	15	25	12

Dofinansowanie form doskonalenia zawodowego dla nauczycieli

Na podstawie art. 6 pkt 3a Karty Nauczyciela, nauczyciel obowiązany jest doskonalić się zawodowo zgodnie z potrzebami szkoły. Na realizację tego zadania przeznaczono w 2023 roku 38 799,14 zł, w tym na dofinansowanie opłat za kształcenie pobierane przez uczelnie 14 340,00 zł.

Pomoc zdrowotna dla nauczycieli

W ramach pomocy zdrowotnej w roku 2023 Burmistrz Wolborza przyznał jednorazowe świadczenia pieniężne dla siedmiu nauczycieli, na łączną kwotę 5 380,00 zł.

Dojazd dzieci do szkół i przedszkola

Zapewnienie dzieciom zamieszkałym na terenie gminy przejazdu do szkół i przedszkola reguluje art. 39 ust. 3 Prawa oświatowego. Dowóz dzieci do placówek oświatowych został rozstrzygnięty w drodze przetargu nieograniczonego w miesiącu sierpniu. Ofertę złożyła firma DAR-BUS Dariusz Denis na kwotę 258 520,00 zł. Usługa realizowana była poprzez zakup biletów miesięcznych dla uczniów. Opiekę podczas dowożenia zapewniali pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w szkołach. Dowożenie odbywało się do 3 szkół podstawowych i przedszkola, dla których organem prowadzącym jest Gmina Wolbórz oraz do Szkoły Podstawowej w Proszeniu, dla której organem prowadzącym jest Stowarzyszenie na Rzecz Szkoły w Proszeniu. Zasady organizacji dowozów oraz opieki nad dziećmi i uczniami objętymi dowozem do tych placówek reguluje zarządzenie Burmistrza Wolborza. Załącznikiem do zarządzenia jest Regulamin dowożenia.

Do Szkoły Podstawowej w Goleszach Dużych dzieci dowożone były również autobusem gminnym. Najdłuższy czas dojazdu ucznia do szkoły wynosił około 30 min.

Opieka przedszkolna i żłobkowa

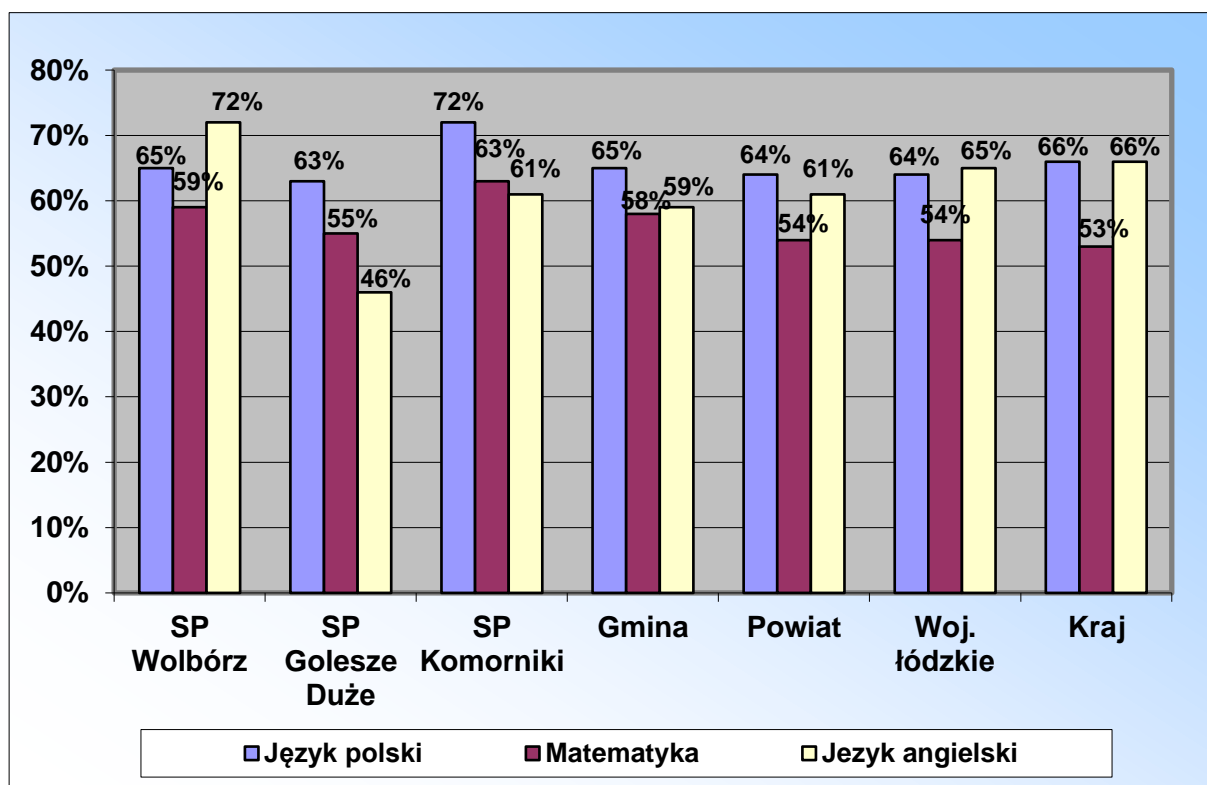
Na terenie Gminy Wolbórz w 2023 roku miejsce w przedszkolach miały zapewnione wszystkie chętne dzieci w wieku przedszkolnym, w tym 40 dzieci z innych gmin. Natomiast dzieci objętych opieką żłobkową było 21 na 150, co dawało 14 %.

Dożywianie dzieci

Z posiłków w szkołach i przedszkolu korzystało 617 dzieci, koszty wyżywienia pokrywali rodzice. Dzieciom z rodzin o niskim dochodzie koszty obiadu dofinansowywał MOPS w Wolborzu.

Wyniki egzaminów ósmoklasisty

Przedmiot	SP Wolbórz	SP Golesze Duże	SP Komorniki	Gmina	Powiat	Woj. łódzkie	Kraj
Język polski	65%	63%	72%	65%	64%	64%	66%
Matematyka	59%	55%	63%	58%	54%	54%	53%
Język angielski	72%	46%	61%	59%	61%	65%	66%

VIII. POLITYKA SPOŁECZNA I PRACA

1. Informacja wstępna

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywający na jednostkach samorządu terytorialnego, w zakresie ustalonym ustawą o pomocy społecznej realizowany jest głównie poprzez działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do kompetencji Ośrodka w tym zakresie należy prowadzenie postępowań administracyjnych dotyczących przyznawania świadczeń, prowadzenie pracy socjalnej i pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin, organizowanie specjalistycznego poradnictwa socjalnego oraz usług socjalnych, koordynowanie systemu pomocy społecznej, nadzór i kontrola zadań pomocy społecznej zleconych organizacjom pozarządowym, tworzenie i organizowanie infrastruktury pomocy społecznej, sporządzanie sprawozdań, analiz, ocen i informacji dotyczących realizowanych zadań, a także opracowywanie strategii, programów i projektów dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Po okresie pandemii, izolacji oraz wzmożonego niepokoju związanego z agresją Rosji na Ukrainę, a także utrzymującą się inflacją i wzrostem kosztów utrzymania gospodarstw domowych, wśród wielu mieszkańców pojawiły się lub nasiliły oczekiwania zwiększenia wsparcia finansowego ze strony budżetu państwa. Wielość i różnorodność świadczeń wypłacanych w roku poprzednim rozbudziła nadzieje na ich kontynuację w latach następnych. Zauważalny był również wzrost zainteresowania usługami społecznymi w zakresie wsparcia i pomocy rodzinom, np. usług opiekuńczych czy konsultacji psychologa.

Zachodzące zmiany demograficzne oraz postępująca zmiana struktury rodzin wymuszają podejmowanie działań zmierzających do rozwijania usług społecznych oraz dostosowania ich do aktualnej diagnozy potrzeb i zasobów, aby jak najlepiej służyć mieszkańcom. Niezbędna jest stała diagnoza potrzeb społecznych, występujących problemów, uzależnień i deficytów w każdej grupie wiekowej. Konieczne jest zwiększenie profilaktyki oraz wsparcia udzielanego dzieciom i osobom dorosłym w środowisku rodzinnym. Dlatego też, zasadnym jest utrzymanie i rozwój funkcjonującej już Placówki Wsparcia Dziennego w Wolborzu. Koniecznym jest również rozwój usług społecznych, w tym usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania oraz zwiększenie dostępności architektonicznej i informatycznej osobom niepełnosprawnym oraz seniorom.

W tym celu w 2024 roku rozszerzyliśmy zakres realizowanych usług skierowanych do osób niepełnosprawnych, przystąpiliśmy do Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego” - edycja 2024. Ponadto ubiegamy się o środki w ramach Korpusu Wsparcia Seniorów w celu

wyposażenia seniorów w opaski bezpieczeństwa, podejmujemy inicjatywy służące komunikacji, integracji i edukacji międzypokoleniowej. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom mieszkańców naszej społeczności udzielana była forma wsparcia adekwatna do zgłaszanych potrzeb.

2. Struktura wydatków w odniesieniu do realizowanych zadań ustawowych

Wydatki MOPS w 2023 roku wyniosły 7 971 251,68 zł z tego:

1.	Wydatki na świadczenia w ramach planu finansowego	6 057 773,80 zł
2.	Koszty obsługi świadczeń	1 517 939,94 zł
3.	Gminne Programy Profilaktyczne	395 537,94 zł

3. Klienci korzystający z zakresu pomocy społecznej oraz powody ich trudnej sytuacji życiowej

Liczba środowisk korzystających ze świadczeń pomocy społecznej pieniężnych i niepieniężnych w 2023 r. wynosiła 209. Stanowiło to 5,47 % ogółu mieszkańców gminy.

W 2023 r. liczba środowisk objętych pomocą Ośrodka zwiększyła się o 5 w stosunku do poprzedniego roku, co przełożyło się na liczbę osób w tych środowiskach – więcej o 33.

4. Powody trudnej sytuacji rodzin korzystających z pomocy środowiskowej MOPS w 2023 r. według art. 7 ustawy o pomocy społecznej

Klienci świadczeń pomocy społecznej to osoby, które z różnych przyczyn znajdują się w trudnej sytuacji, a ich rozwiązanie lub zmniejszenie skutków trudności wymaga różnorodnych form wsparcia, od świadczeń pieniężnych poprzez pomoc usługową, umieszczenie w ośrodkach wsparcia, poradnictwo specjalistyczne, pogłębioną pracę socjalną czy też wsparcie asystenta rodziny.

Poniższa tabela obrazuje skalę i rodzaj dominujących problemów w środowiskach

Powód trudnej sytuacji życiowej*	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
	2022 r.	2023 r.	2022r.	2023r.
Ubóstwo	99	107	159	185
Bezdomność	4	3	10	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	13	23	71	125
Bezrobocie	80	89	160	180

Niepełnosprawność	89	84	147	147
Długotrwała choroba	67	59	93	82
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	31	38	121	151
Przemoc w rodzinie	4	5	15	18
Alkoholizm	25	30	42	58
Narkomania	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	5	2	7
zdarzenia losowe	1	1	4	1
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	4	0	16	0

Od kilku lat wśród dominujących powodów korzystania ze świadczeń pomocy społecznej znajdują się cztery przesłanki: bezrobocie i ubóstwo, rozumiane jako uzyskiwanie dochodów poniżej ustawowego kryterium dochodowego, które oscyluje na granicy „minimum egzystencji” określonego przez Instytut Pracy i Spraw Społecznych, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba.

Problem bezdomności w roku 2023 dotyczył 3 osób. Wśród dominujących problemów tych osób wymienić należy alkoholizm, bezrobocie, włóczęgostwo, niepełnosprawność fizyczną, choroby i zaburzenia psychiczne, brak stałego źródła dochodu.

W 2023 r. schronienie, jako zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym tj. nocleg i wyżywienie przyznano 1 osobie bezdomnej. Koszt ze strony gminy za 6 miesięcy schronienia stanowił kwotę 6 560,00 zł. Odpłatność ze strony osoby przebywającej w schronisku wyniosła 732,19 zł i naliczana wg uchwały nr XV/158/2019 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia – schroniskach dla osób bezdomnych. Umowa podpisana ze Stowarzyszeniem Centrum pomocy „PANACEUM” z siedzibą w Radomsku oraz filią Schroniska w Piotrkowie Trybunalskim. Równocześnie z osobą bezdomną prowadzona jest przez pracownika socjalnego praca socjalna na rzecz wyjścia z bezdomności w ramach podpisanego z osobą bezdomną kontraktu socjalnego.

5. Poziom bezrobocie w gminie Wolbórz - liczba osób bezrobotnych

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. stopa bezrobocia w gminie wyniosła 3,1 %. Stopa bezrobocia dla powiatu wynosi 5,5 %, dla województwa wynosi 5,4 %. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Wolbórz wyniosła 140, w tym 43% stanowiły kobiety, 57% mężczyźni.

6. Struktura wydatków na świadczenia pomocy społecznej w ramach zadań zleconych gminy w 2023 r.

6.1. Wynagrodzenie opiekunów

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenia postanowieniem sądu	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	5	241	104 434	X	X

W 2023 roku w ramach zadania zleconego wypłacone zostało przyznane przez sąd wynagrodzenie należne 5 opiekunom prawnym z tytułu sprawowania opieki nad osobą pełnoletnią ubezwłasnowolnioną całkowicie w wysokości 104 434,12 zł. Koszt obsługi zadania wyniósł 1 566,00 zł.

6.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenia decyzją	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	4	1181	124 470	4	17

W roku 2023 realizowane były specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi zgodnie z ustawą o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. W ramach usług prowadzone były zajęcia dla 5 dzieci przez psychologa, pedagoga i logopedę, zajęcia z terapii sensorycznej i fizjoterapii. Łącznie przepracowano 1181 godziny. Średni koszt specjalistycznych usług wyniósł 105,39 zł, a koszt zatrudnienia specjalistów 124 470,20 zł. Ze strony usługobiorców odpłatność stanowiła kwotę 8 129,80 zł. Zadanie w całości finansowane z budżetu państwa. Usługi świadczyły firmy lub indywidualne osoby wyłonione w ramach zapytania ofertowego.

7. Zadania własne gminy z zakresu pomocy społecznej realizowane przez MOPS

FORMY POMOCY		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ.	w tym dotacja z budżetu Państwa w zł.	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
		1	2	3		4	5
RAZEM*	1	287	x	1 215 038	x	219	400
ZASIŁKI STAŁE	2	39	375	220 117	220 117	39	42
Składki zdrowotne opłacane za osoby otrzymujące niektóre świadczenia z pomocy społecznej	3	33	314	17 781	17 781	33	34
ZASIŁKI OKRESOWE	4	80	600	263 431	263 431	79	150
SCHRONIENIE	5	1	x	6 560	0	1	1
POSIŁEK ¹	6	70	6 556	37 583	22 406	30	148
w tym :							
dla dzieci i młodzieży w okresie nauki w szkole	7	70	6 556	37 583	22 406	30	148
w tym: posiłki przyznane doraźnie dzieciom i młodzieży	8	1	31	140	84	1	1
USŁUGI OPIEKUŃCZE	9	19	4 058	60 456	0	19	21
SPRAWIENIE POGRZEBU	10	X	1	2 800	0	1	1
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM ^{1,2}	11	164	x	601 710	0	145	299
w tym: zasiłki specjalne celowe	12	38	91	42 458	0	47	81
ZDARZENIE LOSOWE	13	1	2	4 600	0	1	1

Inne zasiłki celowe i w naturze, które stanowiły 49,52 % ogółu wydatków poniesionych na wsparcie osób i rodzin w trudnych sytuacjach, tj. **601 710 zł**, są to: zasiłki przeznaczone głównie na żywność, opał, energię, gaz, leki, z czego kwota **471 110 zł** została wydatkowana w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i domu” na zasiłki celowe na zakup żywności.

8. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta na terenie Gminy Wolbórz

W 2023 roku tą formą pomocy objęto 19 osób, w tym 16 osób samotnie gospodarujących i 3 osoby w rodzinie. Pomoc świadczona była przez 5 opiekunów zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej Wolborzu. Koszt zatrudnienia opiekunów wyniósł 246 492,78 zł. Koszt jednej roboczogodziny usług opiekuńczych w roku 2023 r. wyniósł 21,00 zł. ustalony według uchwały Nr XV/157/2019 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz zasad częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat i trybu ich pobierania. Ze strony usługobiorców odpłatność stanowiła kwotę 20 580,63 zł.

9. Świadczenia rodzinne - Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 323)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Zasiłek rodzinny	346 409,55	3 088
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych:	230 701,30	2 323
	- z tytułu urodzenia dziecka	9 621,43	20
	- z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	45 293,84	121
	- z tytułu samotnego wychowywania dziecka	22 316,64	129
	- z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	37 977,09	364
	- z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	18 259,56	447
	- z tytułu zamieszkania/dojazdu dziecka do miejscowości, w której znajduje się szkoła	37 237,28	565
	- z tytułu wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	59 995,46	677
3.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	29 000,00	29
4.	Zasiłek pielęgnacyjny	482 402,40	2 235
5.	Świadczenie pielęgnacyjne	1 642 458,60	670
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	0,00	0
7.	Świadczenie rodzicielskie	55 734,30	63
	Razem świadczenia rodzinne:	2 786 706,15	8 408

10. Zasiłki dla opiekunów - Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 246)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Zasiłek dla opiekuna	0,00	0

11. Jednorazowe świadczenie: „za życiem” - Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1923)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Świadczenie za życiem	4 000,00	1

12. Ubezpieczenia emerytalno-rentowe osób pobierających świadczenia opiekuńcze - Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. 2024 poz. 497)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Składki na ubezpieczenie emerytalno - rentowe	265 672,15	449

13. Ubezpieczenia zdrowotne osób pobierających świadczenia opiekuńcze - Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. 202 poz. 146)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	42 573,22	194

14. Fundusz alimentacyjny – Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. 2023 r., poz. 1993 ze zm.)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	18	136 753	299

15. Świadczenia wychowawcze - stawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. 2024 poz. 421) - Świadczenia wychowawcze 500+

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Świadczenie wychowawcze	4	15 028,52	68

16. Dodatki mieszkaniowe - Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. 2023 r., poz. 1335)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Dodatek mieszkaniowy	24 742,81	56

17. Pomoc materialna dla uczniów – Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2230 ze zm.), Regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Wolbórz wprowadzonego uchwałą Nr XLVI/340/2018 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 czerwca 2018 r.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba uczniów	Wydatki w zł
1.	Stypendium szkolne	57	44 074,71
2.	Zasiłek szkolny	1	620,00

18. Dodatek elektryczny – Ustawa o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1704 ze zm.)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Dodatek elektryczny	44 000	38

19. Dodatek węglowy - Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 1630)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Dodatek węglowy	75 000	25

20. Dodatek dla gospodarstw domowych - Ustawa z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. 2023 r. poz. 1772 ze zm.)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Dodatek dla gospodarstw domowych	6 500	4

21. Refundacja podatku VAT – Ustawa o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz.U. 2024 r. poz. 303)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Refundacja podatku VAT	5554,88	24

22. Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167 z późn. zm.)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Jednorazowe świadczenie (300zł)	4 800,00	16
2.	Świadczenia rodzinne	34 935,69	102
3.	Pokrycie kosztów zakwaterowania i wyżywienia (40zł)	99 040,00	49

IX. KULTURA I SPORT

Na terenie gminy Wolbórz funkcjonują dwie instytucje kultury:

- 1) Wolborskie Centrum Kultury im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego,
- 2) Miejska Biblioteka Publiczna w Wolborzu z filiami w Golezszach Dużych i Polichnie.

Wolborskie Centrum Kultury (podczas organizowanych wydarzeń artystycznych) odwiedziło 19 187 osób, a Muzeum pożarnictwa i historii regionu odwiedziło 1 323 osoby. W okresie sprawozdawczym można było obejrzeć dwie wystawy czasowe:

- „Mój Wolbórz- Wolbórz okiem mieszkańców”,
- „750-lecie nadania praw miejskich Wolborzowi”.

W kiosku na placu Jagiełły, który pełni funkcję „reklamy” WCK prezentowaliśmy mini wystawy okolicznościowe (patriotyczne i kolekcjonerskie).

Statystyki za poprzedni rok aktywności odbiorców facebookowego profilu Wolborskiego Centrum Kultury pokazują zasięg na poziomie 76 702 odbiorców, z czego 35 668 odwiedza fanpage. W ubiegłym roku 6 800 użytkowników weszło w interakcję z opublikowanymi treściami, 1 900 obserwuje fanpage'a, z czego 750 kliknęło treść. 72,2% odbiorców prezentowanych przez nas treści stanowią kobiety, z czego 25% w przedziale wiekowym 35-44, widzimy takie przełożenie na osoby nas odwiedzające.

W strukturach WCK działa 15 grup artystycznych: teatry dzieci i młodzieży „Wesoła Centrala Kwak”, zajęcia taneczne dla dzieci i dorosłych, młodzieżowy zespół wokalny, dziecięcy zespół wokalny „Żelki”, dorosłe zespoły wokalne „Fermata” i „Cantare”, zespoły folklorystyczne: dziecięcy „Proszeniacy” oraz dorosłych „Nad Wolbórką” i „Wolborskie Nuty”, plastyczne koło zainteresowań, kreatywne animacje dla dzieci, gimnastyka dla seniora oraz nauka gry na gitarze. W zajęciach brało udział około 250 uczestników. Odbywają się także zajęcia z angielskiego, nauka gry w szachy, zajęcia modelarskie oraz warsztaty artystyczne dla seniorów.

Zespoły i soliści działający przy WCK uczestniczyli w licznych przeglądach i konkursach zdobywając uznanie za ich wysoki poziom artystyczny; III miejsce Z Golezsz Orkiestra na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel Folkloru Miejskiego w Przemyślu, na VIII Festiwalu Piosenki Religijnej w Brzozie- I miejsca we wszystkich kategoriach oraz Grand Prix.

Poza zajęciami stałymi, warsztatami, lekcjami muzealnymi, zorganizowano 45 wydarzeń: kameralnych, wernisaży, widowisk teatralnych oraz koncertów plenerowych. Najważniejsze z nich to:

1. koncert noworoczny Tre Voci
2. Tribute to Krzysztof Krawczyk
3. XIX Ogólnopolski Festiwal Folkloru Miejskiego
4. Dni Wolborza – Lady Pank, Power Play
5. Koncertowe Lato (4 koncerty muzyki klasycznej)
6. Jubileusz nadania wolborzowi praw miejskich
7. I Ogólnopolski Festiwal Artystyczny im. Waldemara Goszcza

Główne kierunki rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej w Wolborzu wraz z filiami to: poprawa jakości i poszerzenie oferty korzystania z usług placówki, rozwijanie potrzeb czytelnicych, edukacyjnych, kulturalnych i informacyjnych

społeczeństwa, upowszechnianie wiedzy, nauki i rozwoju kultury. MBP w Wolborzu podjęła szereg inicjatyw dla czytelników organizując i realizując m.in.:

1. Warsztaty z nowych technologii, koncerty, spotkania autorskie.
2. Współorganizacja corocznych spotkań seniorów.
3. Dzień Babci i Dziadka.
4. Zajęcia feryjne dla dzieci z Gminy Wolbórz.
5. Piknik integracyjny dla czytelników.
6. Darmowe półkolonie dla czytelników biblioteki.
7. Realizacja projektów i pozyskiwanie funduszy zewnętrznych:
 - "Aktywne wakacje z Fundacją PZU" projekt dofinansowany przez Fundację PZU w kwocie 34 010,00 zł
 - „Literackie inspiracje muzyką i kulturą-odsłona III” projekt dofinansowany przez Instytut książki – Ministerstwo Dziedzictwa Narodowego i Kultury w kwocie 37 350,00 zł
 - „Wyprawa Śladami Rotmistrza-szlakiem ucieczki z KL Auschwitz” projekt dofinansowany przez Muzeum Historii Polski w ramach Patriotyzmu Jutra w kwocie 25 000,00 zł
 - „Wirtualny spacer ekologiczny” projekt dofinansowany przez Fundację Orange w kwocie 3 000,00 zł
 - projekt „Mała książka Wielki człowiek” dofinansowany przez instytut książki – Ministerstwo Dziedzictwa Narodowego i Kultury,
 - Zakup nowości książkowych – dotacja 4 400,00 zł z Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Priorytet 1,

W zasobach Miejskiej Biblioteki Publicznej znajduje się 33 805 woluminów, czyli na 1 000 mieszkańców (ludność 7 862 - dane z GUS) daje 4299,80, liczba wypożyczeń na 1 000 mieszkańców to 1549,47.

Na terenie gminy funkcjonuje Towarzystwo Sportowe „SZCZERBIEC”. Klub jest klubem jednosekcyjnym w dyscyplinie piłki nożnej. Posiadał 7 drużyn, zrzeszał 130 zawodników.

Budynek szatni – Stadion Miejski w Wolborzu

Rok 2023 był szczególny w istnieniu klubu, klub zdobył mistrzostwo w Klasie Okręgowej Seniorów w sezonie 2022/2023 .

. Wyniki drużyn przedstawiają się następująco:

Osiągnięcia sportowe w zakończonym sezonie 2022/2023:

- Drużyna seniorów- mistrzostwo klasy okręgowej
- Juniorzy młodsi (B1/B2)- 6 miejsce w II lidze wojewódzkiej
- Trampkarz (C2)- 2 miejsce w lidze okręgowej
- Drużyna młodzików (D1/D2) – 7 miejsce w lidze okręgowej
- Zespoły Orlik (E1/ E2)- rozgrywki ŁZPN bez klasyfikacji,
- Żak (F1/ F2)- rozgrywki ŁZPN bez klasyfikacji,
- Drużyna Skrzatów (G1/G2) - miała prowadzone systematyczne zajęcia treningowe, bez udziału w rozgrywkach ŁZPN.

Osiągnięcia sportowe w sezonie 2023/2024 (runda jesienna):

- Drużyna seniorów- 17 miejsce „Beteris” IV ligi
- Juniorzy młodsi (B1/B2) - 12 miejsce w I lidze wojewódzkiej
- Drużyna młodzików (D1/D2) - 4 miejsce w lidze okręgowej
- Zespoły Orlik (E1/ E2)- rozgrywki ŁZPN bez klasyfikacji,
- Żak (F1/ F2)- rozgrywki ŁZPN bez klasyfikacji,
- Drużyna Skrzatów (G1/G2) - miała prowadzone systematyczne zajęcia treningowe, bez udziału w rozgrywkach ŁZPN.

Towarzystwo Sportowe Szczerbiec ściśle współpracowało z RTS Widzew Łódź oraz Akademią Widzewa. Jednym z aspektów prowadzonej współpracy

jest obserwacja młodych talentów naszego stowarzyszenia. Prowadzone obserwacje pozwalają na wskazanie osób wyróżniających się spośród rówieśników i umożliwienie im uczestnictwa w treningach prowadzonych przez Akademię Widzewa. W 2023 roku na takie treningi zaproszono pięciu naszych zawodników

W 2022 r. oddano do dyspozycji mieszkańców kort do tenisa ziemnego. Na nowoczesnym obiekcie młodzież, może na wzór Igi Świątek rozpocząć swoją tenisową karierę. Zasady i czas korzystania z kortu reguluje przyjęty przez Radę Miejską w Wolborzu regulamin.

Dzieci i młodzież szkół z terenu gminy podnosiły swoje umiejętności podczas zajęć organizowanych przez Ludowy Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy. Zakładane rezultaty i cele, czyli organizowanie zajęć sportowych dla uczniów Gminy Wolbórz zostały przez Klub osiągnięte. Zawodnicy poszczególnych sekcji oraz grup wiekowych podnosili poziom własnych umiejętności sportowych. Reprezentowali Gminę na zawodach sportowych, gdzie osiągnęli wysokie wyniki.

Jak co roku z hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Wolborzu w godzinach popołudniowych korzystały dzieci i młodzież szkolna. W godzinach popołudniowych odbywały się treningi LUMKS w piłkę siatkową i piłkę ręczną oraz T.S. Szczerbiec w piłkę nożną. Ponadto odbywały się treningi badmintonu i tenisa ziemnego dla dzieci prowadzone przez instruktorów. W wolnych chwilach hala była wynajmowana osobom indywidualnym i zakładom pracy. Sala korekcyjna udostępniana była na zajęcia fitness, aerobik, i treningi.

Na terenie gminy funkcjonował obiekt sportowy „Orlik”. W organizowanych zajęciach uczestniczyli amatorzy sportu z wielu miejscowości na terenie gminy. Największą popularnością cieszyła się piłka nożna oraz w sezonie letnim siatkówka plażowa. Rozgrywane były mecze między grupami trenującymi. Na terenie rekreacyjno – sportowym dużą popularnością cieszy się siłownia plenerowa oraz jazda na wrotkach.

Sala Gimnastyczna przy Szkole Podstawowej im. Stefana Żeromskiego w Golezjach Dużych pełni funkcję rekreacyjno – sportową oraz kulturalno oświatową. Budynek Sali zintegrowany jest z kompleksem boisk zewnętrznych – boisko do piłki nożnej i plażowej piłki siatkowej. W godzinach 8 – 15 sala wykorzystywana jest do prowadzenia zajęć dydaktycznych, w pozostałych godzinach z hali korzystają:

- Klub Sportowy Golezse,
- Grupy zorganizowane.

Od 2014 r. w Komornikach funkcjonuje boisko sportowe wielofunkcyjne. Można na nim grać w koszykówkę, siatkówkę, mini piłkę nożną, unihokey, tenisa ziemnego.

W 2021 roku powstał Klub Sportowy Golezse, wpisany do Ewidencji Klubów Sportowych działających w formie Stowarzyszenia, których Statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej, prowadzonej przez Starostę Powiatu

Piotrkowskiego. Celem Klubu jest propagowanie zdrowego trybu życia poprzez uczestnictwo w zorganizowanych zajęciach z badmintona.

W 2023 roku działalność klubu obejmowała również sekcję siatkówki, działalność fizjoterapeutyczną. Ponadto Klub w 2023 roku uczestniczył jak i był współorganizatorem wielu inicjatywach, tj.:

- I Rodzinnego Turnieju badmintona,
- Turnieju Par Deblowych w Badmintona,
- półkolonii letnich z rakieta w dłoni dla 30 dzieci,
- Turnieju Par Deblowych w Badmintona o Puchar Marszałka Województwa Łódzkiego,
- udział przedstawiciela Klubu w XI Mistrzostwach Polski Służb Mundurowych w Badmintona w Suchedniowie,
- współorganizowanie Turnieju Sołectw w Siatkówce o Puchar Burmistrza Wolborza,
- reprezentacja klubu uczestniczyła w turniejach organizowanych przez tożsame Kluby ze Strumienia, Radomska, Piotrkowa Trybunalskiego i Szczercowa,
- udział w Forum Sportowym Województwa Łódzkiego „Szkoła Zarządzania na Medal”.

X. OCHRONA ZDROWIA

Gmina Wolbórz nie posiada własnych podmiotów leczniczych. Świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy udzielał podmiot - Amicus – Med. R.W. Szymańscy Sp. J. ul. Sportowa 32/34, Wolbórz. Aktualnie prowadzi trzy przychodnie rodzinne. Są tam udzielane świadczenia zdrowotne, w tym świadczenia przez lekarza ginekologa położnika.

Nowoczesny sprzęt do diagnostyki ultrasonograficznej

Ponadto przy Szkole Podstawowej w Wolborzu funkcjonuje Gabinet Stomatologiczny. Gabinet współpracuje również z pozostałymi placówkami oświatowymi.

W 2023 r. zorganizowano konkurs ofert na realizację zadań z zakresu opieki zdrowotnej, w rodzaju rehabilitacja lecznicza dla mieszkańców gminy. Na ten cel przeznaczono kwotę 50 000,00 zł. Wykonawcą usługi była firma Amicus - Med R.W. Szymańscy Sp. j. w Wolborzu. W ramach rehabilitacji wykonano – 9 rodzajów zabiegów, z których skorzystało 76 osób . Ponadto zawarto z Miastem Tomaszów Mazowiecki porozumienie w sprawie powierzenia wykonywania zadania publicznego z zakresu ochrony zdrowia realizowanego przez Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych w Tomaszowie Mazowieckim. Wartość zadania 20 384,00 zł. Wykorzystano wszystkie środki. Z rehabilitacji skorzystało przeciętnie 7 osób miesięcznie z 22 rodzajów zabiegów.

Liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w poszczególnych kategoriach, w odniesieniu do limitów ustalonych dla sprzedawców detalicznych – sklepy i miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych – gastronomia, aktywnych na dzień 31.12.2023 r. zawiera poniższa tabela:

Rodzaj zezwolenia	Lokale gastronomiczne		Sklepy		Razem	
	Limit	Liczba zezwoleń aktywnych	Limit	Liczba zezwoleń aktywnych	Limit	Liczba zezwoleń
A - piwo	30	15	35	20	65	35
B - wino	20	12	35	19	55	31
C - wódka	20	11	35	19	50	30
Razem:	70	38	105	58	175	96

Liczba mieszkańców w gminie Wolbórz na dzień 31.12.2023 r.: 7 712 osób.

Liczba mieszkańców powyżej 18 roku życia: 6 135 osób.

Średnie wydatki na zakup napojów alkoholowych na podstawie wartości sprzedaży z 2023 r. po odjęciu wartości wykazanych przez podmioty prowadzące sprzedaż, w których w większej mierze nabywcami są turyści i osoby spoza terenu gminy:

1. na jednego mieszkańca gminy:

a) rocznie: 888,47 zł

b) miesięcznie: 74,04 zł

2. na osobę pełnoletnią:

a) rocznie: 1 116,85 zł

b) miesięcznie: 93,07 zł

Spożycie poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych przypadające na jednego dorosłego mieszkańca gminy Wolbórz, w skali roku:

a) piwo – 1 874 036,88 zł : 8,00 zł = 234 254,61 litrów : 6 135 osób = 38,18 litrów tj. ok. 76,37 butelki;

b) wino – 536 275,19 zł : 30,00 zł = 22 126,75 litry: 6 135 osób = 3,60 litra tj. ok. 5,15 butelki;

c) wódka – 3 526 083,23 zł : 60,00 zł = 58 768,05 litry: 6 135 osób = 9,58 litra tj. ok. 19,16 butelek.

Szacunkowe spożycie 100% alkoholu na jednego dorosłego mieszkańca Gminy Wolbórz wynosi:

1) „A” – 234 254,61 litry – 5% alkoholu tj. 11 712 litrów 100% alkoholu;

2) „B” - 22 126,75 litrów – 12% alkoholu tj. 2 655 litrów 100% alkoholu;

3) „C” - 58 768,05 litry – 40% alkoholu tj. 23 507 litrów 100% alkoholu.

Razem: 37 874 litry : 6 135 osób = **6,17 litra** 100% alkoholu na jedną dorosłą osobę.

XI. BEZPIECZEŃSTWO i OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145) Komendanci Policji składają roczne sprawozdanie ze swojej działalności, a także informacje o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego właściwym wojewodom, starostom, wójtom (burmistrzom lub prezydentom miast), a także radom powiatu i radom gmin.

W dniu 22 lutego 2024 r. do Burmistrza Wolborza wpłynęło sprawozdanie z zakresu pracy Komisariatu Policji w Wolborzu i Posterunku Policji w Moszczenicy. Sprawozdanie było omawiane przez Komendanta Komisariatu Policji w Wolborzu na posiedzeniu Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego oraz Sesji Rady Miejskiej w dniu 28 marca 2024 r.

1. Policjanci przeprowadzili w 2023 r. – 1882 interwencje, w tym interwencje na terenie miasta i gminy Wolbórz – 827.
2. Zatrzymali 68 (2022 – 67) sprawców przestępstw oraz 33 (2022 – 8) nietrzeźwych kierujących pojazdami mechanicznymi.
3. Ujawnili i zatrzymali 64 (2022 – 40) osoby poszukiwane w celu ustalenia miejsca pobytu i doprowadzenia do Aresztu śledczego.
4. Nałożyli 666 (2022 - 1005) mandatów karnych.
5. Sporządzono 85 (2022 - 109) wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim.
6. Przeprowadzono łącznie 336 (2022 – 342) postępowań o wykroczenia.

Komisariat Policji w Wolborzu	Gmina Wolbórz		Gmina Moszczenica		Gmina Czarnocin	
	2023	2022	2023	2022	2023	2021
Wykroczenia	143	192	126	116	20	31

Na terenie całego KP Wolbórz łącznie przeprowadzono: 208 postępowań karnych, w tym o przestępstwa kryminalne, oraz 117 czynności sprawdzających, w 88 postępowań przygotowawczych oraz 70 postępowań sprawdzających na terenie gminy Wolbórz.

Gmina Wolbórz sfinansowała w roku 2023 służby ponadnormatywne na kwotę 4 800,00 zł oraz zakup samochodu (radiowozu) na kwotę 10 000,00 zł.

Przestawione informacje dają podstawę do stwierdzenia, że mieszkańcy naszej gminy czują się bezpiecznie w miejscu swojego zamieszkania.

Bezpieczeństwo obywateli na terenie gminy Wolbórz oprócz Policji, która etatowo zapewnia bezpieczeństwo, na zasadach wolontariatu działa 14 stowarzyszeń - jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Z każdą jednostką OSP Gmina Wolbórz ma zawarte umowy określające wzajemne zobowiązania. Oprócz podstawowych działań ratowniczych OSP zapewnia m.in. alarmowanie i ostrzeganie ludności o zagrożeniach, udział w ochronie ludności, wykonywania kwalifikowanej pierwszej pomocy. Liczba członków zwyczajnych OSP to 565 osób, w tym 502 mężczyzn, 63 kobiety. Liczba członków honorowych 35, wspierających 197. Liczba członków zwyczajnych mogących brać bezpośrednio udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych 147, w tym 143 mężczyzn i 4 kobiety. Są to dane z zebrań sprawozdawczych za rok 2023.

W działaniach ratowniczych mogą jedynie brać udział ratownicy posiadający odpowiednie wykształcenie i badania lekarskie, ubezpieczeni oraz wyposażeni w specjalistyczny sprzęt. W 2023 r. szkolenie podstawowe ukończyło: – 9 druhow, naczelników – 2, dowódców – 2, ratownictwa drogowego – 4, ponadto recertyfikację (przypomnienie) kursu kwalifikowanej pierwszej pomocy – 5. Druhowie uczestniczyli w szkoleniach (ćwiczeniach) doskonalących.

Dwie jednostki: OSP Wolbórz oraz Lubiaszów są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.

Liczba wyjazdów – 193, liczba roboczogodzin (akcje i działania ratownicze oraz szkolenia) – 1 977. Wyplacono ekwiwalent pieniężny druhom ratownikom za udział w działaniach ratowniczych i szkoleniach na łączną kwotę **39 270,00 zł**.

Podstawowe wyposażenie to 16 samochodów pożarniczo-ratowniczych z wyposażeniem; w tym 2 ciężkie, 4 średnie, 10 lekkich oraz 2 łodzie ratunkowe z przyczepami podłodziowymi.

Środki na działalność OSP:

- z budżetu gminy, finansowane są; ekwiwalenty, ubezpieczenia, badania techniczne i zakupy niezbędnych materiałów do utrzymania w sprawności wszystkich samochodów pożarniczych OSP, jak również zakupy sprzętu i materiałów. W 2023 roku budżet wyniósł **321 493,00 zł**.
- oprócz środków budżetowych gminy, jednostki uzyskują bezpośrednio dofinansowania na zakup sprzętu i narzędzi ratowniczych za pośrednictwem PSP, firm ubezpieczeniowych, Wojewódzkiego Funduszu Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska w Łodzi.

Popularyzacja ochrony przeciwpożarowej:

- zostały zorganizowane konkursy plastyczne o ochronie przeciwpożarowej oraz eliminacje gminne „Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej”,
- druhowie czynnie uczestniczą w działaniach lokalnych społeczności,
- uroczyscie obchodzono „Dzień Strażaka”.

W ramach uczestnictwa jednostek OSP z terenu gminy w ogólnopolskiej akcji „OSP na straży środowiska” druhowie zebrali 22 tony elektrośmieci, za przekazanie których pozyskali kwotę 13.000,00 złotych.

Dla jednostki OSP Wolbórz została zakupiona wydajna przenośna motopompa marki Tohatsu VE1500 o wartości 46 800,00 zł, przy dofinansowaniu środków otrzymanych z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Penitencjarnej w kwocie 31 800,00 złotych.

Obrona cywilna

Ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny **uchyliła** ustawę z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie której funkcjonowała Obrona Cywilna. Obecnie trwają prace nad nową ustawą o ochronie ludności i zarządzaniu kryzysowym.

XII. SPRAWY ADMINISTRACYJNE

W Urzędzie Miejskim na stanowiskach urzędniczych w 2023 roku zatrudnionych było 47 pracowników.

Przeciętny czas oczekiwania na wydanie dowodu osobistego wynosi 3 tygodnie, czas oczekiwania spowodowany jest produkcją dokumentu.

Referat Finansowo-Księgowy i Podatków wystawił 5 184 decyzje podatkowe, 1 decyzja została zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego.

XIII. PARTYCYPACJA OBYWATELSKA (FUNDUSZ SOŁECKI)

W gminie nie jest tworzony budżet obywatelski. Formą budżetu partycypacyjnego jest Fundusz sołecki. Są to środki finansowe wyodrębnione w budżecie gminy, które są zagwarantowane dla sołectw na wykonanie przedsięwzięć służących poprawie warunków ich życia. To zebranie wiejskie – czyli mieszkańcy danego sołectwa podejmują decyzje, na co mają zostać wykorzystane ww. środki finansowe. Dlatego też, to samym mieszkańcom zależy na tym, aby środki były wydawane w sposób prawidłowy i efektywny. Dzięki funduszowi sołeckiemu nastąpił znaczny wzrost aktywności społecznej i inicjatyw obywatelskich na terenach wiejskich. W roku 2022 na zebraniach wiejskich mieszkańcy sołectw podejmowali decyzje dotyczące przeznaczenia funduszu sołeckiego na rok 2023. Frekwencja na zebraniach przedstawiała się następująco: Bogusławice: 1%, Brudaki: 14 %, Golesze Duże: 6%, Kaleń: 13%, Komorniki: 6%, Kuznocin: 5%, Lubiaszów: 8%, Lubiatów: 5%, Młoszów: 4%, Młynary: 13%, Polichno: 4%, Prosenie: 4% Psary Lechawa: 7% Psary Stare: 19%, Psary Witowskie: 12%, Stanisławów: 6%, Studzianki: 3%, Swolszewice Duże: 9% Świątyniki: 11% Wolbórz: 1% Żarnowica Duża: 8%, Żywocin: 5%.

W roku 2023 mieszkańcy sołectw, podczas zebrań wiejskich dokonywali niezbędnych zmian w funduszu. Frekwencja na tych zebraniach przedstawiała się następująco: Bogusławice: 3%, Golesze Duże: 4%, Lubiaszów: 7%, Lubiatów: 7%, Prosenie: 3%, Stanisławów: 15%, Swolszewice Duże: 6%, Wolbórz: 1%, Żarnowica Duża: 7%.

W 2023r. z Funduszu Sołeckiego skorzystały 22 sołectwa. Środki planowane: 628 867,47 zł, wykorzystane: **618 391,84 zł**.

Liczba i wartość dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz ustawy o finansach publicznych przedstawia się następująco:

– **zadania publiczne z zakresu ratownictwa wodnego:**

Rejonowe Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Piotrkowie Tryb. – 4 000,00 zł;

– **upowszechnianie kultury fizycznej i sportu:**

Klub Sportowy Golesze - 30 000,00 zł,

Towarzystwo Sportowe „Szczerbiec” Wolbórz - 150 000,00 zł,

Ludowy Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy „Wolbórz” - 30 000,00 zł,

– **kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego:**

Stowarzyszenie Przyjaciół Wolborza – 30 350,00 zł.

XIV. OŚWIETLENIE ULIC/DRÓG

Na terenie gminy jest 1 318 opraw oświetleniowych różnych typów, w 88 obwodach. W poszczególnych sołectwach ilość opraw oświetleniowych przedstawia się następująco: Bogusławice 81, Brudaki 8, Golesze Duże 155, Kaleń 36, Komorniki 38, Kuznocin 31, Lubiaszów 126, Lubiatów 46, Młoszów 49, Młynary 26, Polichno 37, Prosenie 45, Psary Lechawa 10, Psary Witowskie 15, Psary Stare 15,

Stanisławów 34, Studzianki 37, Swolszewice Duże 32, Świątniki 15, Wolbórz 402, Żarnowica Duża 48, Żywocin 32.

Konserwację oświetlenia ulicznego w roku 2023 r. przeprowadzała firma ELEKTROMECHANIKA Krzysztof Sałagacki z siedzibą Olszowiec 53, Lubochnia. Koszt prac konserwacyjnych, remontowych i materiałów oraz koszt dzierżawy konstrukcji wsporczych od PGE wyniósł łącznie: **98 780,00 zł**. Koszty zakupu energii elektrycznej zużytej do oświetlenia: **289 453,00 zł**. Oświetlenie uliczne jest sukcesywnie corocznie modernizowane.

XV. INFRASTRUKTURA DROGOWA

Przez gminę Wolbórz przebiega 12-kilometrowy **odcinek drogi krajowej S8**, która umożliwia bardzo dobre skomunikowanie ze światem. Droga Krajowa S8 niesie również dla gminy Wolbórz pewne nieprzewidywalne zagrożenia w przypadku wystąpienia zdarzeń drogowych, powodujących czasowe wyłączenie z ruchu odcinków S8 i kierowanie ruchu drogami powiatowymi i gminnymi niedostosowanymi do tak dużych obciążeń.

Przez teren Gminy Wolbórz przebiegają również **drogi powiatowe**:

- 1509E Białkowice – Lubiatów – Będków;
 - 1511E Baby – Wolbórz;
 - 1522E Piotrków Tryb. – Koło – Golesze – Godaszewice;
 - 1531E Srock – Baby – Młynary – Wolbórz;
 - 1533E Wola Moszczenicka – Prosenie;
 - 1536E Moszczenica – Młynary;
 - 1913E Bełchatów – Bogdanów – Wola Krzysztoporska – Siomki – Milejów – Przygłów – Koło – Wolbórz – Ujazd;
 - 4332E Tomaszów Maz. – Wolbórz;
 - 4333E Tomaszów Maz. – Młoszów
- o łącznej długości 59 km.

Drogi gminne stanowią w myśl art. 1 i 2 ustawy drogi publiczne, których długość na terenie gminy Wolbórz wynosi 97,7 km w tym:

- drogi o nawierzchni twardej, nieulepszanej, tłuczniowej: 21,5 km,
- drogi o nawierzchni gruntowej: 5,2 km,
- drogi o nawierzchni bitumicznej: 71 km.

Drogi rowerowe: 2,2 km.

W roku 2023 ogółem na terenie gminy Wolbórz przebudowano lub zmodernizowano 13,54 km dróg, w tym:

- Budowa ul. Słonecznej wraz z urządzeniami: siecią wodociągową z przyłączami do granic posesji, siecią kanalizacji sanitarnej z odejściami

bocznymi do granic posesji, siecią kanalizacji deszczowej z przykanalikami, usunięciem kolizji energetycznych, oświetleniem ulicznym oraz budową kanalizacji deszczowej w ul. 1 go Maja i Grunwaldzkiej. Długość przebudowanego odcinka drogi wynosi 310 mb,

- Przebudowa drogi powiatowej nr 1526E w miejscowości Swolszewice Duże w zakresie budowy chodnika, przebudowy nawierzchni wraz z odwodnieniem. Długość przebudowanego odcinka drogi wynosi 1 665 mb,
- Remont drogi powiatowej nr 1526E w miejscowości Swolszewice Duże w zakresie nowej nawierzchni drogi oraz pobocza z kruszywa na długości 922 mb,
- Poprawa bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu na terenie gminy Wolbórz polegająca na budowie drogi dla pieszych. Przedmiotem zadania była budowa chodnika jednostronnego o długości 375 mb i szerokości 2 m, wzdłuż ul. Reymonta w Wolborzu, stanowiącej ciąg drogi powiatowej Nr 1511E,
- Modernizacja- rozbudowa drogi powiatowej Nr 1522E Piotrków – Golesze – Godaszewice na odcinku węzeł Studzianki – Golesze Duże. Przedmiotem zadania było wykonanie dokumentacji projektowej oraz wykonanie na jej podstawie robót budowlanych w systemie zaprojektuj i wybuduj. Zakres inwestycji obejmował: podział nieruchomości, wycinkę drzew, rozbiórkę jedni wraz z budową nowej konstrukcji nawierzchni, wykonanie warstwy ścieralnej, wykonanie poboczy bitumicznych i poboczy z destruktu, budowę zjazdów, chodników i ścieżki rowerowej, przebudowę przepustów, budowę oświetlenia ulicznego, budowę kanalizacji deszczowej, usunięcie kolizji z istniejącymi sieciami oraz budowę kanału technologicznego. Długość przebudowanego odcinka wynosi 4 850 mb,
- Przebudowa drogi gminnej Nr 110506E w Psarach. Przedmiotem zadania była przebudowa drogi gminnej w zakresie chodnika o długości ok. 80 mb,
- Przebudowa drogi wewnętrznej pomiędzy ul. Parkową a Placem Doktora Siniarskiego w Wolborzu. Przedmiotem zadania była przebudowa drogi wewnętrznej o długości 77 mb i szerokości 3,6 m, w zakresie ułożenia krawężników, podbudowy z kruszywa oraz jezdni z kostki brukowej betonowej,
- Modernizacja drogi gminnej Nr 110266E w Psarach Starych. Przedmiotem zadania była przebudowa drogi gminnej o długości 999 mb w zakresie nawierzchni jezdni, poboczy z kruszywa oraz odmulenia i odtworzenia istniejących rowów,
- Modernizacja drogi wewnętrznej w Komornikach. Przedmiotem zadania było wykonanie nawierzchni z mieszanki mineralno-asfaltowych na odcinku o długości ok. 280 mb,

- Przebudowa drogi gminnej w Komornikach. Przedmiotem zadania była przebudowa drogi gminnej Nr 110519E w zakresie jezdni, chodnika, zjazdów pobocza i przepustów na odcinku o długości ok. 1 190 mb,
- Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Lubiatowie. Przedmiotem zadania była przebudowa drogi gminnej Nr 110524E na długości 847,62 mb w zakresie nawierzchni, poboczy, zjazdów oraz wyprofilowania skarpu i dna rowu,
- Modernizacja nawierzchni asfaltowych dróg gminnych. Przedmiotem zadania była modernizacja nawierzchni asfaltowych dróg gminnych poprzez dwukrotne powierzchniowe utwalenie nawierzchni bitumicznych emulsją i grysami bazaltowymi w Psarach Witowskich na odcinku ok. 740 mb, w Studziankach na odcinku ok. 600 mb.

W roku 2023 wykonano prace projektowe obejmujące:

- Budowę oświetlenia ulicznego w miejscowości Stanisławów od nr 2 do nr 5;
- Przebudowę ulicy Sportowej w Wolborzu w zakresie infrastruktury teletechnicznej,
- Programy funkcjonalno- użytkowe dotyczące przebudowy dróg powiatowych Nr 1526E, 1522E, 1913E, 4333E na odcinku do 1 km oraz przebudowy drogi gminnej Nr 110538E na odcinku do 1 km,
- Budowę drogi wewnętrznej w Lubiaszowie ul. Malinowa,
- Budowę drogi wewnętrznej w Golezszach Dużych.

Budowa separatora lamelowego na kanalizacji deszczowej w Wolborzu. Przedmiotem zadania było opracowanie dokumentacji projektowej dla budowy separatora lamelowego z osadnikiem na istniejącej kanalizacji deszczowej ul. Modrzewskiego w Wolborzu. W roku 2023 na terenie gminy Wolbórz wymieniono 450 sztuk rtęciowych opraw ulicznych na oprawy LED. Wybudowano również nowe stanowiska oświetlenia ulicznego w następujących miejscowościach:

- Modrzewek - zakres zadania obejmował budowę odcinka linii oświetlenia ulicznego na 8 istniejących słupach wraz z montażem 1 projektowanego słupa i opraw LED,
- Stanisławów - budowa odcinka linii oświetlenia ulicznego na projektowanych 3 słupach wraz z oprawami LED,
- Wolbórz - budowa odcinka linii oświetlenia ulicznego na projektowanych 3 słupach wraz z oprawami LED na ul. Sportowej,
- Lubiaszów - budowa odcinka linii oświetlenia ulicznego na projektowanych 6 słupach wraz z oprawami LED.

Transport zbiorowy

Gmina Wolbórz od kilku lat współpracuje w zakresie organizacji transportu zbiorowego z Gminą Miastem Tomaszów Mazowiecki i Gminą Wiejską Tomaszów Mazowiecki. W dniu 30 grudnia 2022 r. zawarte zostało Porozumienie Międzygminne w sprawie powierzenia zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego Gminie Miasto Tomaszów Mazowiecki, obejmującego linię autobusową „31” Swolszewice Iłki – Swolszewice Duże – Swolszewice Iłki.

Gmina Wolbórz w dniu 2 stycznia 2023 r. zawarła Porozumienie Międzygminne z Gminą Moszczenica w sprawie powierzenia zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego Gminie Wolbórz, obejmującego linię autobusową Wolbórz – Moszczenica.

Gmina Wolbórz w dniu 2 stycznia 2023 r. zawarła Porozumienie Międzygminne z Gminą Sulejów w sprawie powierzenia zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego Gminie Wolbórz, obejmującego linię autobusową Prosenie – Polichno – Żarnowica – Golesze – Golesze Parcela – Golesze Małe – Lubiaszów – Koło.

XVI. MIESZKALNICTWO

Tworzenie warunków do zaspakajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej należy do zadań własnych gminy. Gmina Wolbórz posiada 28 lokali mieszkalnych, z czego wynajętych jest 18. Z uwagi na niskie dochody ubiegających się o przydział lokalu, dla 12 lokali zawarte zostały umowy w najmie socjalnym.

W 2023 r. działalność gminy koncentrowała się na utrzymaniu składników zasobu mieszkaniowego w należyтым stanie technicznym zaspakajającym podstawowe potrzeby mieszkaniowe społeczności lokalnej.

XVII. WODOCIĄGI I KANALIZACJA

Zaopatrzenie terenu gminy w wodę opiera się o pobór wód podziemnych z ujęć: w Wolborzu, Polichnie, Swolszewicach Dużych i Żywocinie. Długość sieci wodociągowej eksploatowanej przez Spółkę „Kom – Wol” wynosi łącznie 151,61 km. Podłączonych do gminnej sieci było 3 188 odbiorców, w ubiegłym roku przybyło 36 nowych. Lokalnie rozbudowywana jest sieć wodociągowa. Wyposażonych w wodomierze jest 3 171 przyłączy. Odbiorców ryczałtowych pozostało 17. Ogólnie

zainstalowanych wodomierzy jest 4 994, z czego 1 651 szt. stanowią tzw. podliczniki. Roczny pobór wody z gminnych ujęć wynosi ok. 640 tys. m³ wody. Sprzedaż wody kształtuje się na poziomie 80-85 % tej ilości w zależności od ujęcia. W 2023r. przejęto sieć wodociągową Ø110 o długości 179,0mb w miejscowości Janów.

Gmina Wolbórz podjęła działania w celu ograniczenia funkcjonowania ilości ujęć wody, aby pozostały tylko trzy tj. Wolbórz, Polichno i Swolszewice Duże. W związku z powyższym w 2022 roku na ujęciu Wolbórz i Polichno przystąpiono do realizacji zadania pn.: "Poprawa zaopatrzenia w wodę mieszkańców Gminy Wolbórz poprzez przebudowę i modernizację ujęć wody wraz ze zdalnym monitorowaniem jej zużycia". Realizacja zadania została zakończona w 2023 roku. Zakres prac obejmował:

- remont istniejącego ujęcia wody w Wolborzu poprzez wymianę pomp głębinowych i montaż zestawu hydroforowego wraz z układem sterowania;
- przebudowa hydroforni w Polichnie i zwiększenie ilości podawanej wody do 120m³/h poprzez wymianę pomp głębinowych i armatury wraz z urządzeniami do uzdatniania wody i zestawem hydroforowym;
- budowę sieci wodociągowej o dł.ok.1 km, rurociąg z rur PEØ160cm;
- montaż nowoczesnych wodomierzy wraz z nakładkami elektronicznymi umożliwiającymi zdalny odczyt licznika i innych parametrów przepływu wody.

Oczyszczalnie ścieków i kanalizacje

Gospodarka ściekowa Gminy Wolbórz opiera się na funkcjonujących trzech oczyszczalniach ścieków tj. Wolbórz, Psary Stare i Żarnowica. Ilość ścieków dostarczonych do wszystkich oczyszczalni w roku 2023 wyniosła łącznie 269 604 m³, z czego dopływających kanalizacją sanitarną było 203 498 m³, a 66 106 m³ dowożonych wozem asenizacyjnym. Oczyszczalnie odbierają ścieki siecią kanalizacyjną od 2119 dostawców.

▪ Oczyszczalnia ścieków w Wolborzu

Długość sieci obecnie wynosi 31,74 km łącznie, tj. kolektory sanitarne grawitacyjne i rurociągi tłoczne usytuowane w Wolborzu, Bogusławicach, Komornikach. Na koniec roku 2023 do sieci podłączonych było 882 dostawców ścieków. Usługobiorców obciążono za 95 999 m³ ścieków. Wozem asenizacyjnym dowieziono 61 221 m³ ścieków. W systemie kanalizacyjnym pracuje 19 szt. przepompowni ścieków.

▪ Oczyszczalnia w Psarach Starych

Długość sieci kanalizacyjnej to: 7 km sieci grawitacyjnej oraz 5,8 km kanału tłoczego. Przyłączonych do sieci kanalizacyjnej na koniec 2023 r. było 219 usługobiorców. W roku 2023 dostarczono do oczyszczenia 23 920 m³ ścieków. W systemie kanalizacyjnym pracuje 8 szt. przepompowni ścieków.

▪ **Oczyszczalnia ścieków w Żarnowicy**

Długość sieci kanalizacyjnej wynosi:

- sieć grawitacyjna Ø 160 ÷ 300 mm – 55 510,60 mb,
 - kanał tłoczny Ø 75 ÷ 110 mm – 23 278 mb.
- Ogółem: - 78 788,60 mb.

Przepompownie ścieków: **50 szt.**

Na dzień 31 grudnia 2023 r. podłączonych do kanalizacji było 1018 dostawców, nastąpił wzrost ilości przyłączy kanalizacyjnych o 19 szt. W roku 2023 dostarczono na oczyszczalnię siecią kanalizacyjną 83 579 m³ ścieków, a wozem asenizacyjnym dowieziono 4 885 m³ ścieków.

XVIII. GOSPODAROWANIE ODPADAMI.

1. Liczba osób zadeklarowanych na terenach zamieszkałych wynosiła w 2023 roku 6 747 osób, a liczba deklaracji dotyczących obszarów rekreacyjnych wynosiła 385 deklaracji.
2. Wysokość opłaty od 1 lipca 2021, która obowiązywała również w 2023r:
 - a) 30,00 zł miesięcznie od jednej osoby – odpady segregowane,
 - b) 90,00 zł miesięcznie od jednej osoby – odpady niesegregowane,
 - c) 25,00 zł miesięcznie od jednej osoby – odpady segregowane, jeśli właściciel nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym jednorodzinny kompostuje bioodpady komunalne w kompostowniku,
 - d) 190,00 zł rocznie – nieruchomość wykorzystywana na cele rekreacyjno - wypoczynkowe (odpady segregowane),
 - e) 570,00 zł rocznie – nieruchomość wykorzystywana na cele rekreacyjno - wypoczynkowe (odpady niesegregowane).
3. Przychody gminy – 2 264 131,68 zł, w tym:
 - 1) opłata za odbiór odpadów komunalnych – 2 248 194,79 zł,
 - 2) wpływy z tytułu kosztów upomnienia – 6 971,21 zł,
 - 3) odsetki od nieterminowych płatności – 10 135,68 zł.
4. Masa odpadów poddanych recyklingowi (łącznie z PSZOK) i odsetek tych odpadów:
 - 1) masa odpadów – 1 361,5685 Mg,
 - 2) odsetek odpadów w stosunku do ogólnej masy odebranych odpadów – 45%.
5. Liczba dzikich wysypisk – 0 szt.
6. Masa odpadów zebranych selektywnie (łącznie z PSZOK) i odsetek tych odpadów:
 - 1) masa odpadów zebranych selektywnie – 1 432,5420 Mg,
 - 2) odsetek odpadów – 47,04%.

7. W 2023 roku, w ramach samorządowego programu przyznającego uprawnienia członkom rodzin wielodzietnych, stosowana jest dopłata w kwocie 3,00 zł na osobę do miesięcznej opłaty za odpady komunalne. Z tej formy pomocy skorzystało kwartalnie średnio 1 060 osób posiadających Kartę Dużej Rodziny, na łączną kwotę 38 298,00 zł.
8. W 2023 r. mieszkańcy gminy Wolbórz mogli dodatkowo korzystać ze zniżki w wysokości 5,00 zł od osoby, jeśli właściciel nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym jednorodzinny kompostuje bioodpady komunalne w przydomowym kompostowniku. Na dzień 31.12.2023 r. zadeklarowano do zniżki za kompostowanie 4 062 osób.

Gmina Wolbórz ma zabudowę rozproszoną, szczególnie w jej południowej części, w związku z czym koszty odbioru odpadów komunalnych są wyższe niż w gminach o zabudowie zwartej.

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi dochód gminy, a środki z tejże opłaty nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. W związku z czym gmina zobowiązana jest do ustalenia wysokości opłat ponoszonych przez mieszkańców na poziomie zabezpieczającym pokrycie kosztów funkcjonowania tego systemu. Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- 2) tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 3) obsługi administracyjnej tego systemu;
- 4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Gmina może także z nich pokryć koszty usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Ustawodawca zakazał jednocześnie wykorzystywania tych środków na inne cele, niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Dopiero zmiana ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 11 sierpnia 2021 r. (Dz.U. z 2021r., poz. 1648) dała radzie gminy możliwość postanowienia, w drodze uchwały, o pokryciu części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w przypadku gdy:

- 1) środki pozyskane z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi są niewystarczające na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania

odpadami komunalnymi, w tym kosztów, o których mowa w ust. 2-2c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,

2) celem jest obniżenie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi pobieranych od właścicieli nieruchomości.

Rada Miejska w Wolborzu podjęła ww. uchwałę w dniu 25 listopada 2021 r., z uwagi na pojawiające się trudności w bilansowaniu się systemu gospodarki odpadami komunalnym, spowodowanymi m.in. zaległościami mieszkańców, które z końcem 2023 r. szacowane były na kwotę ok. 180 tys. zł.

W 2023 r. wezwano 103 właścicieli nieruchomości nieobjętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (tzw. terenów niezamieszkałych) do okazania umów oraz dowodów uiszczenia opłata za wykonanie tych usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, wpisanego do rejestru działalności regulowanej. Zgodnie z rejestrem prowadzony przez Urząd Miejski w Wolborzu, 82 właścicieli nieruchomości nieobjętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi okazało w/w umowy.

Ponadto w 2023 r. wezwano 96 właścicieli nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno - wypoczynkowe do złożenia stosownych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w efekcie czego do urzędu miejskiego wpłynęło 71 nowych deklaracji.

Powyższe działania w znacznym stopniu przyczyniły się do uszczelnienia systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Wolbórz.

9. Gmina Wolbórz w 2023r. pozyskała dotacje na realizację zadania pn. „Usuwanie odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu Big Bag” z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Usunięto 17,79 Mg odpadów rolniczych. Całość zadania wyniosła 8 069,54 zł, w tym dotacja z NFOŚiGW 7 471,80 zł. Wkład własny został poniesiony przez rolników proporcjonalnie do tonażu usuniętych odpadów.

XIX. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

W ostatnich latach odnotowano dużą intensyfikację rozwoju miejscowości. Podejmowane się działania na rzecz rozwoju turystyki, obszarów stanowiących potencjalną ofertę gminy dla pozyskania inwestorów oraz tworzone są obszary z możliwością wykorzystania ich na cele produkcyjno– usługowo– magazynowe. Powyższe działania mają na celu rozwój gospodarczy Wolborza poprzez wykorzystanie uwarunkowań kulturowych, przyrodniczych oraz lokalizacyjnych miasta Wolbórz oraz terenów wiejskich gminy. Układ urbanistyczny Wolborza jest typowym układem miejskim, z wykształconym rynkiem i szeregiem ulic ze zwartą zabudową murowaną. Przeważająca funkcja miejscowości to mieszkalnictwo i usługi.

Dominuje parterowa i jednopiętrowa zabudowa. Układ komunikacyjny miejscowości jest jak na tzw. „małe miasteczko” dość rozbudowany. W skład układu komunikacyjnego wchodzi drogi gminne, powiatowe jak również te o znaczeniu krajowym. Wolbórz posiada cechy typowo miejskie, wskazuje na to układ urbanistyczny, zabudowa, jak i infrastruktura, zarówno ta techniczna jak i społeczna.

Gmina Wolbórz nie posiada planu zagospodarowania przestrzennego dla całego obszaru gminy. Na jej terenie obowiązuje 21 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (zwanych dalej MPZP) uchwalonych po 1995 roku, obejmujących konkretne obszary, zgodne z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Wolbórz przedstawiono poniżej, jako wykaz uchwał oraz teren objęty planem:

1. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Wolborzu nr XVI/74/95 z dnia 28.12.1995 roku.

Fragment terenu w obrębie Lubiaszów Stary, którego funkcja uległa zmianie ze strefy rekreacji na funkcję budownictwa jednorodzinnego – powierzchnia objęta planem 1,86 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego Nr 3 poz. 12 z dnia 18 marca 1996 roku.

2. MPZP – uchwalony Uchwałą Nr XXXI/140/97 Rady Gminy w Wolborzu z dnia 19 czerwca 1997 roku

Fragment terenu gminy Wolbórz z przeznaczeniem na budowę gazociągu w/c Dn 400. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego Nr 2, poz. 17 z dnia 30.01.1998 roku.

3. MPZP - uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz Nr III/14/98 z dnia 27 listopada 1998 r.

- fragment terenu lasów, łąk, i pól położonych w obrębie Wolborza przeznaczony pod zbiornik retencyjny – powierzchnia objęta planem 39,00 ha,
- fragment terenu upraw rolnych przy drodze Wolbórz – Żarnowica przeznaczony pod budowę masztu telefonii cyfrowej - powierzchnia objęta planem 0,05 ha,
- fragment targowiska położonego w obrębie Wolborza przy ul. Modrzewskiego, przeznaczony na cele handlu i usług - powierzchnia objęta planem 0,12 ha,
- fragment terenu położonego przy drodze z wsi Psary Stare do Gazomi Starej położony przy granicy Gminy Wolbórz z Gminą Moszczenica przeznaczony pod oczyszczalnię ścieków – powierzchnia objęta planem 2,55 ha,

- fragment terenu przy drodze Lubiaszów Nowy do Lubiaszowa Starego przeznaczony pod budownictwo mieszkaniowe – powierzchnia objęta planem 1,40 ha,
- fragment terenu na przedłużeniu wsi Polichno przeznaczony pod tereny usług i kultury – powierzchnia objęta planem 0,64 ha,
- fragment terenu przy drodze Golesze – Lubiaszów przeznaczony pod tereny budownictwa mieszkaniowego i usługowego – pow. objęta planem 6,0 ha.

Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego nr 22, poz. Poz.362.

4. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz Nr XXVIII/202/2001 z dnia 15 czerwca 2001 r.

Fragment terenu gruntów rolnych położonych w obrębie Wolbórz „Gadki” przeznaczony pod tereny przemysłu i usług, powierzchnia objęta planem 5,28 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 142, poz. 1693 z dnia 26 lipca 2001 roku.

5. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz Nr XXVIII/203/2001 z dnia 15 czerwca 2001 r.

Fragment terenu gruntów rolnych położonych w obrębie Wolborza przy ul. Reymonta przeznaczony na tereny przemysłu i usług - powierzchnia objęta planem 1,79 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 142, poz. 1694 z dnia 26 lipca 2001 roku.

6. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz Nr XXXIV/246/2002 z dnia 8 lutego 2002 roku

Fragment terenu położonego w Lubiaszowie przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową, rekreacyjną i turystyczną, powierzchnia objęta planem 2,10 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 58, poz. 1243 z dnia 12 marca 2002 roku.

7. MPZP- uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz nr XXXIX/269/2002 z dnia 21 sierpnia 2002 r.

- fragment terenu upraw rolnych i ogrodniczych położony w obrębie Wolbórz – Zwierzyniec przeznaczony na tereny przemysłowo – usługowe - powierzchnia objęta planem 2,16 ha,
- fragment terenu upraw rolnych i ogrodniczych położony w obrębie Wolbórz – Prusinki przeznaczony pod centrum logistyczne, składy, magazyny, usługi, handel, produkcję materiałów budowlanych - powierzchnia objęta planem 10,00 ha,

- fragment terenu przylegającego do drogi S8 przy skrzyżowaniu z drogą powiatową relacji Wolbórz – Koło zmiana przeznaczenia z terenu upraw rolnych i ogrodnich, ośrodków usługowych, funkcji mieszkaniowo-usługowej, ochrony ekologicznej na tereny pod budowę węzła komunikacyjnego - powierzchnia objęta planem 6,00 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Województwa Łódzkiego Nr 266, poz. 3292 z dnia 30 października 2002 roku.

Zmiana MPZP – uchwalona Uchwałą nr XXXVIII/357/2021 Rady Miejskiej w Wolborzu.

Wprowadzono zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wolbórz przyjętego Uchwałą Nr XXXIX/269/2002 Rady Gminy Wolbórz z dnia 21 sierpnia 2002 r. Zmiana dotyczyła ustalenia linii zabudowy od drogi ekspresowej S8 w odległości nie mniejszej niż 40,0 m od zewnętrznej krawędzi jezdni południowej tej drogi. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 5874 z dnia 30 listopada 2021 roku.

8. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Wolborzu Nr VII/47/03 z dnia 25 kwietnia 2003 r., zmieniony Uchwałą Rady Miejskiej w Wolborzu Nr LVI/520/2023 z dnia 27 kwietnia 2023 r.

- fragment terenu upraw rolnych w obrębie Wolbórz – Prusinki przeznaczony pod centrum logistyki, handel, produkcję materiałów budowlanych, składy, magazyny, powierzchnia objęta planem 20 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 158, poz. 1560 z dnia 14 czerwca 2003 r.,
- zmiana fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wolbórz. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego pozycja 4466 z dnia 23 maja 2023 roku.

9. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz nr IX/59/2003 z dnia 30 czerwca 2003 r.

Fragment terenu upraw rolnych położony w obrębie Wolbórz - Zagórki przeznaczony pod tereny przemysłu i usług wraz z obiektami towarzyszącymi, technicznymi i technologicznymi, powierzchnia objęta planem 12,65 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 207, poz. 1974 z dnia 28 lipca 2003 roku.

10. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Wolborzu nr XXI/118/04 z dnia 26 sierpnia 2004 r.

Fragment terenu upraw rolnych w obrębie Wolbórz - Prusinki przeznaczony pod tereny urządzeń elektroenergetycznych, powierzchnia objęta planem 2,01 ha.

Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 278 poz. 2347 z dnia 14 października 2004 roku.

11. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz Nr XII/79/2007 z dnia 19 września 2007 r.

Fragment terenu upraw rolnych położonych w obrębie Wolbórz – Prusinki przeznaczony pod tereny logistyki, przemysłu, produkcji, usług i składów - powierzchnia objęta planem 45,51 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 325, poz. 2915 z dnia 17 października 2007 roku.

12. MPZP – uchwalony Uchwałą Nr XI/104/2011 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 31 sierpnia 2011 roku.

Fragment terenu upraw rolnych położonych w obrębie Wolborza przeznaczony pod obwodnicę Wolborza. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 302, poz. 3058 z dnia 18 października 2011 roku.

13. MPZP - uchwalony Uchwałą Nr X/71/2015 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 30 czerwca 2015 roku.

Fragment terenu upraw rolnych położonych w granicach fragmentu miasta Wolbórz przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową, usługową, produkcyjną i magazynową oraz tereny rolnicze, wody płynące i drogi – powierzchnia objęta planem 74 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 3229 z dnia 13 sierpnia 2015 roku.

14. MPZP - uchwalony Uchwałą Nr XX/135/2016 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 kwietnia 2016 roku

Przeznaczenie podstawowe dla fragmentu w miejscowości Swolszewice Duże pod zabudowę zagrodową. Powierzchnia objęta planem 120,5 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego, poz. 2350 z dnia 23 maja 2016 roku.

15. MPZP- uchwalony Uchwałą Nr XLVI/346/2018 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 czerwca 2018 roku

Część obszaru Gminy Wolbórz obejmującego fragment terenu miasta Wolbórz położonego w rejonie ul. Reymonta oraz fragment terenu sołectwa Młynary z przeznaczeniem podstawowym pod tereny usługowe, zabudowy zagrodowej, tereny rolnicze i leśne wraz z infrastrukturą drogową. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego, poz. 3779 z dnia 19 lipca 2018 roku.

16. MPZP – uchwalony Uchwałą Nr XXXVII/341/2021 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 30 września 2021 roku

Fragment miasta Wolbórz położonego w rejonie ul. Borek, obręb geodezyjny 9 Miasto Wolbórz, gm. Wolbórz. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego, poz. 5259 z dnia 16 listopada 2021 roku.

17. MPZP - uchwalony Uchwałą Nr XXXVII/364/2021 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 25 listopada 2021 roku

Fragment Miasta Wolborza (działki 1593/2, 1594/4), obręb geodezyjny 08 Miasta Wolbórz, gm. Wolbórz. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego, poz. 79 z dnia 5 stycznia 2022 roku.

18. MPZP - uchwalony Uchwałą Nr XLIV/414/2022 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 27 kwietnia 2022 roku

Fragment obrębu geodezyjnego Żarnowica w miejscowościach Żarnowica Duża i Żarnowica Mała, gm. Wolbórz. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego, poz. 3583 z dnia 15 czerwca 2022 roku.

19. MPZP - uchwalony Uchwałą Nr XLIV/415/2022 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 27 kwietnia 2022 roku

Fragment obrębu geodezyjnego Psary w miejscowościach Psary Stare, Psary Witowskie, Psary Lechawa, gm. Wolbórz. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego, poz. 3370 z dnia 7 czerwca 2022 roku.

20. MPZP - uchwalony Uchwałą Nr XLIV/420/2022 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 31 maja 2022 roku

Fragment obrębu geodezyjnego Polichno w miejscowości Polichno, gm. Wolbórz. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego, poz. 3907 z dnia 11 lipca 2022 roku.

21. MPZP - uchwalony Uchwałą Nr XLIV/421/2022 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 31 maja 2022 roku

Fragment obrębu geodezyjnego Proszenie w miejscowości Proszenie, gm. Wolbórz. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego, poz. 3908 z dnia 11 lipca 2022 roku.

W dniu 27 kwietnia 2023 r. Rada Miejska w Wolborzu podjęła Uchwałę Nr LVI/521/2023 o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębie Lubiatów w gminie Wolbórz. W dniu 27 marca 2024 r. Rada Miejska w Wolborzu podjęła uchwałę Nr LXVII/615/2024 w sprawie uchwalenia powyższego MPZP. W dniu 2 kwietnia 2024 r. dokumentacja planistyczna została przekazana Wojewodzie Łódzkiemu w celu zbadania zgodności z przepisami prawa a następnie opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Na podstawie art. 30 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.) gmina wydała **38 wypisów i wyrysów** z uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie Gminy zlokalizowane są:

1. Maszty telefonii komórkowej (istniejące):

- 1) Działka nr ewid. 1680/2 obręb 9 miasta Wolbórz;
- 2) Działka nr ewid. 1681/2 obręb 9 miasta Wolbórz;
- 3) Działka nr ewid. 108/3 obręb Adamów;
- 4) Działka nr ewid. 37/1 obręb Bronisławów.

2. Istniejące elektrownie wiatrowe:

- 1) Działki nr ewid.: 1646, 1661 obręb Polichno; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW;
- 2) Działka nr ewid.: 61/6 obręb Żarnowica; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW;
- 3) Działki nr ewid.: 1648/3 obręb Polichno; 1 elektrownia wiatrowa o mocy 2 MW;
- 4) Działka nr ewid.: 1670 obręb Polichno; 1 elektrownia wiatrowa o mocy 2 MW;
- 5) Działka nr ewid.: 225/2 obręb Polichno; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW;
- 6) Działka nr ewid.: 1032 obręb Proszenie; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW;
- 7) Działka nr ewid.: 301/4 obręb Proszenie; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW;
- 8) Działka nr ewid.: 179/3 obręb Polichno; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW;
- 9) Działka nr ewid.: 1661 obręb 08Wolbórz; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW;
- 10) Działka nr ewid.: 1433 obręb 07 Wolbórz; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW;
- 11) Działka nr ewid.: 1417 obręb 07 Wolbórz; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW;
- 12) Działka nr ewid.: 1683 obręb Psary; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW;
- 13) Działka nr ewid.: 1662 obręb Psary; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW;
- 14) Działka nr ewid.: 170 obręb Psary; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW.

Na terenie Gminy Wolbórz obowiązuje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wolbórz uchwalone Uchwałą Nr XVII/159/2012 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 29 lutego 2012 roku. W październiku 2016 r. została przeprowadzona analiza i ocena aktualności Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wolbórz oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Od czasu wejścia w życie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j.11.07.2003 r.) na terenie gminy Wolbórz zaczęto wydawać decyzje o ustaleniu warunków zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy w roku 2023: **186**.

Liczba wydawanych decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego: **21**.

Na bazie art. 217 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2023 r. poz. 775 z późn.zm.) gmina wydaje zaświadczenia o przeznaczeniu działek w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla danego terenu. Liczba wydanych zaświadczeń: **314**.

Ogólna sytuacja gospodarcza Polski, wzrost dochodów Polaków, jak również utrzymująca się sytuacja pandemiczna miały bezpośredni wpływ na decyzje o zakupie działki budowlanej i podjęciu inwestycji – budowy własnego domu, siedliska. W ostatnim roku nie odnotowano wzrostu budownictwa jednorodzinnego, którego natężenie utrzymuje się na poziomie lat ubiegłych. Stan ten obrazuje zestawienie ilości wydanych decyzjach tzw. WZ:

Lp.	Obręby geodezyjne	Ilość decyzji						Razem
		2023	2022	2021	2020	2019	2018	
1.	Adamów	8	7	6	6	2	2	31
2.	Apolonka	0	2	1	4	1	2	10
3.	Bogusławice	5	0	0	3	3	10	21
4.	PGR Bogusławice	1	0	0	1	0	0	2
5.	Bronisławów	2	2	1	0	0	0	5
6.	Brudaki	1	0	4	2	0	0	7
7.	Dębsko	0	0	0	0	0	0	0
8.	Dobra Golesze	6	7	12	4	8	6	43
9.	Golesze	9	18	17	10	4	7	65
10.	Janów	7	9	9	5	6	6	42
11.	Kaleń	7	3	2	8	8	5	33
12.	Komorniki	5	5	6	2	2	7	27
13.	Krzykowice	1	0	1	0	0	0	2
14.	Kuznocin	2	1	3	3	2	2	13
15.	Kol. Żywocin	0	2	2	0	0	0	4
16.	Leonów	29	9	16	4	4	7	69
17.	Lubiaszów Nowy	12	12	14	16	15	13	82
18.	Lubiaszów Stary	9	6	19	2	5	11	52
19.	Lubiatów	5	10	5	4	5	2	31
20.	Marianów	0	0	2	0	1	0	3
21.	Młoszów	6	2	9	2	3	0	22
22.	Młynary	3	1	2	0	3	2	11
23.	Modrzewek	3	7	7	8	3	0	28
24.	Noworybie	0	0	0	0	0	0	0
25.	Polichno	4	10	7	12	9	5	47
26.	Proszenie	7	2	7	5	5	14	40
27.	Psary	1	4	4	6	0	5	20
28.	Stanisławów	5	4	2	3	4	6	24
29.	Studzianki	11	11	11	12	7	9	61
30.	Swolszewice Duże	7	18	21	14	9	11	80
31.	Świątniki	0	0	2	0	0	1	3
32.	Żarnowica	5	3	1	4	4	4	21
33.	Żywocin	7	1	6	3	4	1	22

XX. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. 2023, poz. 344 ze zm.) do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy. Gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje Burmistrz Wolborza.

Gminny Zasób Nieruchomości może być wykorzystywany na cele rozwojowe gminy i zorganizowanej działalności inwestycyjnej, a w szczególności na realizację budownictwa mieszkaniowego oraz związanych z tym budownictwem urządzeń infrastruktury technicznej, a także na realizację innych celów publicznych.

Podstawą tworzenia gminnych zasobów nieruchomości są studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin uchwalane na podstawie przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Gmina może nabywać nieruchomości poprzez:

- 1) komunalizację – nieodpłatne nabycie własności nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa,
- 2) nabywanie nieruchomości poprzez zakup, zamianę oraz szeroko rozumianą działalność inwestycyjną,
- 3) decyzje administracyjne dotyczące wywłaszczenia, pierwokupu, zasiedzenia, nabycie spadku,
- 4) nieodpłatne nabycie od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na cel publiczny zgodny z planem zagospodarowania przestrzennego gminy.

Gospodarowanie zasobem polega również na przygotowywaniu opracowań geodezyjno-prawnych i projektowych, dokonywaniu podziałów oraz scaleń i podziałów nieruchomości, także wyposażaniu ich w miarę możliwości w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej.

Z zastrzeżeniem wyjątków wynikających z ustaw, nieruchomości mogą być przedmiotem obrotu. W szczególności mogą być przedmiotem sprzedaży, zamiany i zrzeczenia się, oddania w użytkowanie wieczyste, w najem lub dzierżawę, użyczenia, oddania w trwałe zarząd, a także mogą być obciążane ograniczonymi prawami rzeczowymi, wnoszone jako wkłady niepieniężne (aporty) do spółek.

Zestawienie powierzchni nieruchomości zasobu gminnego wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

Lp.	Numer obrębu	Położenie	Powierzchnia w ha
1.	1	Adamów	4,0556
2.	2	Apolonka	0,3426
3.	3	Bogusławice	7,0931
4.	4	Bogusławice PGR	8,9275
5.	5	Bronisławów	4,0342
6.	6	Brudaki	4,1389
7.	8	Dobra Golesze	12,8550
8.	9	Golesze	5,0707
9.	10	Janów	2,4264
10.	11	Kaleń	3,8736
11.	12	Komorniki	8,0614
12.	13	Krzykowice	0,8405
13.	14	Kuznocin	1,1711
14.	15	Kolonia Żywocin	2,0534
15.	16	Leonów	7,6926
16.	17	Lubiaszów Nowy	7,2514
17.	18	Lubiaszów Stary	2,8638
18.	19	Lubiatów	14,3473
19.	20	Marianów	1,8172
20.	21	Młoszów	2,2971
21.	22	Młynary	7,7526
22.	23	Modrzewek	5,1049
23.	24	Noworybie	1,2107
24.	25	Polichno	13,5070
25.	26	Proszenie	12,3993
26.	27	Psary	19,3102
27.	28	Stanisławów	7,1990
28.	29	Studzianki	11,3042
29.	30	Swolszewice Duże	0,8656
30.	31	Świątniki	2,5919
	32	Wolbórz	121,0997
	32-1		7,2319
	32-2		3,9403
	32-3		6,5238
	32-4		17,0017
	32-5		10,7654
	32-6		53,6418
	32-7		2,8047
	32-8		2,3709
	32-9		10,0078
	32-10		6,8114
32.	33	Żarnowica	11,4207
33.	34	Żywocin	7,1942
		Razem	322,1734

Powierzchnia zasobu gminnego wynosi 322,1734 ha, w tym zawarte są następujące rodzaje umów:

1) dzierżawa na cele rolnicze	56,4503 ha,
2) dzierżawa na cele nierolnicze	1,0895 ha,
3) trwałe zarząd	5,1691 ha,
4) użyczenie	6,2443 ha,
5) użytkowanie wieczyste	1,4840 ha,
6) przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	1,7453 ha,
7) przekazanie mienia na rzecz sołectw	1,3317 ha.

W 2023 r. nabyto do zasobu gminnego na podstawie:

- notarialnych umów nabycia 0,4925 ha.

W 2023 r. zbyto z zasobu gminnego na podstawie:

- notarialnych umów zbycia 1,0047 ha.

W 2023 r. prowadzone były 3 postępowania przetargowe w przetargach ustnych nieograniczonych na zbycie nieruchomości położonych w obrębach ewidencyjnych: Leonów, Lubiaszów Stary, Krzykowice. W wyniku tych postępowań z zasobu gminnego zbyto działki o ogólnej pow. 1,0023 ha.

W związku ze zmianą ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz. U. 2024, poz. 90) od września 2020 roku gminy prowadzą rejestr wszystkich umów dzierżawy zawartych przez rolników. W 2023 roku w Urzędzie Miejskim w Wolborzu zarejestrowano 19 umów dzierżawy.

Burmistrz Wolborza, zgodnie z ustawą o wspólnotach gruntowych prowadzi nadzór nad wspólnotami, których na terenie gminy Wolbórz funkcjonuje 8.

W §1 Uchwały Nr XXXII/303/2021 z dnia 29 kwietnia 2021 r. Rady Miejskiej w Wolborzu w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej ustalono wysokość stawki procentowej opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku podziału dokonanego na wniosek właściciela lub użytkownika wieczystego, który wniósł opłaty roczne za cały okres użytkowania tego prawa, na 15% różnicy wartości nieruchomości.

Z uwagi na powyższe zostało wyłonionych 27 postępowań dotyczących podziału nieruchomości zakończonych w 2022 r. prawomocnymi decyzjami zatwierdzającymi podziały nieruchomości, dla których przeprowadzono zapytanie ofertowe w celu wyłonienia biegłego rzeczoznawcy majątkowego w celu wyceny tych nieruchomości. W 2023 r. wszczęto 27 postępowań w sprawie ustalenia opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku podziału, umorzono 5 postępowań, wydano 2 decyzje w sprawie wygaśnięcia zobowiązań podatkowych, wydano 20 decyzji w sprawie ustalenia opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości na skutek jej podziału na łączną kwotę 102 736,80 zł.

W 2023 r. wyłonionych zostało także 21 postępowań dotyczących podziału nieruchomości zakończonych w 2023 r. prawomocnymi decyzjami zatwierdzającymi podziały nieruchomości, dla których przeprowadzono zapytanie ofertowe w celu wyłonienia biegłego rzeczoznawcy majątkowego w celu wyceny tych nieruchomości. Wszczęcie ww. postępowań zaplanowano na 2024 r.

XXI. OCHRONA ŚRODOWISKA

Zgodnie z „Programem opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Wolbórz” z budżetu Gminy Wolbórz pokrywane są świadczenia weterynaryjne mające na celu ograniczenie populacji zwierząt domowych – kotów i psów. W roku 2023 łącznie wykonano na wniosek właścicieli 34 zabiegi sterylizacyjne kotów i psów oraz wysterylizowano 12 kocic na wniosek karmicieli kotów wolnożyjących, razem 46 zwierząt.

Na dzień 1 stycznia 2023 r. w schronisku w Bełchatowie znajdowały się 43 psy wyłapane z terenu gminy Wolbórz, a w całym roku 2023 wyłapano i przekazano do schroniska kolejnych 40 bezdomnych psów (w tym 20 szczeniąt).

W 2023 roku zaadoptowanych zostało 45 psów wyłapanych z terenu naszej gminy, natomiast 4 psy padły mimo podjętego leczenia. Na dzień 31.12.2023 roku w schronisku znajdowały się 34 psy.

W 2023 roku mieszkańcy naszej gminy złożyli w Urzędzie Miejskim w Wolborzu 30 wniosków o uzyskanie pozwolenia na wycinkę drzew. Po przeprowadzeniu czynności administracyjnych i oględzin wydanych zostało 29 decyzji (pozytywne) uwzględniających oczekiwania wnioskodawców, 1 decyzja (negatywna) odmawiająca zgody na wycinkę drzew. W trybie zgłoszenia zamiaru wycinki drzew złożono 79 wniosków od osób fizycznych dotyczących usunięcia drzew z prywatnych posesji. Po rozpatrzeniu 1 wniosku wniesiono sprzeciw do złożonego zgłoszenia.

W przypadku 6 spraw, na wniosek strony, wydano zaświadczenie o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu do złożonego zgłoszenia.

W 2023 roku wdrożono system monitoringu „Ścieki Polskie”, w którym prowadzona jest pełna ewidencja wywozów nieczystości ciekłych, zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków znajdujących się na terenie gminy Wolbórz. System w czasie rzeczywistym pobiera dane ze stacji zlewnych, do których trafiają nieczystości ciekłe odbierane przez firmy asenizacyjne, co pozwala na bieżąco kontrolować właścicieli nieruchomości pod względem systematyczności wywozu nieczystości ciekłych.

Na dzień 31.12.2023 roku zewidencjonowano na terenie gminy Wolbórz 598 zbiorników bezodpływowych i 180 przydomowych oczyszczalni. Wykonano 512 kontroli właścicieli nieruchomości w zakresie posiadania umowy z firmą

asenizacyjną oraz posiadania faktur za wywóz nieczystości ciekłych zgodnie z „Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wolbórz” przyjętym Uchwałą nr LIII/504/2023 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 31 stycznia 2023 roku. W wyniku kontroli ustalono, że 476 właścicieli nieruchomości posiadało wymagane dokumenty, a 36 nie okazało stosownych dokumentów.

W Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków na koniec 2023 roku zarejestrowano 2 578 deklaracji, w których wykazano 4 495 źródeł ciepła – w tym 1 150 kotłów zasypowych, 708 kotłów z podajnikiem, 982 bojlerów elektryczne, 648 kominków, 131 trzonów kuchennych, 620 kotłów gazowych, 138 pomp ciepła, 49 kotłów olejowych oraz 69 innych źródeł ciepła.

Ważnym zadaniem wykonywanym przez Urząd Miejski w Wolborzu jest wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanych inwestycji. Proces wydawania decyzji podlega rygorystycznym procedurom administracyjnym. W roku 2023 prowadzono postępowania wszczęte w latach ubiegłych, które w 5 przypadkach zakończyły się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w 1 przypadku postępowanie nie zostało zakończone w 2023 r. W 2023 roku wpłynęło kolejnych 12 wniosków o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach:

- 6 postępowań zakończyło się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- 3 postępowania w toku - w trakcie uzupełniania informacji zgodnie z wymaganiami organów opiniujących lub uzgadniających przedsięwzięcie,
- 3 postępowania zostały zawieszono z uwagi na obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

W roku 2023 w ramach wspierania działań ekologicznych udzielono 1 dotacji celowej na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, na łączną sumę 2 000,00 zł. Ponadto Gmina Wolbórz w ramach edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży wspierała inicjatywę „Sprzątania świata” zabezpieczając logistycznie akcje poprzez zakup worków na odpady, rękawic, zapewniając transport do miejsc sprzątania, odbiór zebranych odpadów oraz poczęstunek dla uczestników akcji.

W ramach ograniczania niskiej emisji na terenie Gminy Wolbórz w roku 2023 udzielono 13 dotacji celowych, na łączną sumę 65 000,00 zł złotych, na zadania służące ochronie powietrza, polegające na wymianie źródeł ciepła na korzystniejsze pod względem sprawności energetycznej oraz wyższych efektów ekologicznych.

XXII. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMÓW I STRATEGII

I. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wolbórz na lata 2023-2027

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wolbórz na lata 2023-2027 realizuje zadania, które wynikają z zapisów uchwały Nr LVI/523/2023 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 27 kwietnia 2023r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wolbórz na lata 2023-2027 i uchwały Nr LIX/540/2023 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 21 sierpnia 2023r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Wolbórz. Realizatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolborzu.

W 2023 r. na wykonanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wolbórz wydatkowane zostały środki finansowe w kwocie 12 377,87 zł.

Cele programu i ich realizacja:

Cel 1. Podnoszenie świadomości społecznej poprzez profilaktykę i edukację w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Nazwa zadania	Realizacja
1.1 Upowszechnianie informacji na temat przemocy w rodzinie, m.in. w zakresie czynników zagrożenia oraz skutków i możliwości jej przeciwdziałania, w tym: a) udział w kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz organizacja lokalnych akcji, szkoleń i kampanii edukacyjnych, b) edukacja środowiska lokalnego poprzez: ulotki, plakaty, pogadanki, informacje w mediach lokalnych i in.	Rozpowszechnianie informacji na temat przeciwdziałania przemocy poprzez dystrybucję ulotek, uzupełnianie stoisk z ulotkami w MOPS
1.2 Gromadzenie i udostępnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy na terenie Gminy Wolbórz i powiatu piotrkowskiego (instytucje i organizacje udzielające pomocy oraz programy realizowane w zakresie problematyki przemocy w rodzinie, w tym: a) rozpowszechnienie informacji o dostępnych formach pomocy: psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, medycznej i socjalnej.	Prowadzenie strony internetowej www.mopswolborz.pl Upowszechnianie na stronie internetowej MOPS informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy głównie: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.

<p>b) wydanie ulotek/broszur informacyjnych dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie,</p> <p>c) utworzenie portalu internetowego dotyczącego problemu przemocy, „bazy danych” o miejscach pomocy, aktualizowanie przez MOPS.</p>	<p>Rozpowszechnianie ulotek/broszur informacyjnych dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie.</p>
<p>1.3 Prowadzenie dla dzieci i młodzieży zajęć wychowawczych i informacyjno-edukacyjnych (placówki oświatowe), poprzez:</p> <p>a) realizację programów i zajęć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży z zakresu uwrażliwienia na problem przemocy, radzenia sobie ze złością, rozwiązywania konfliktów itd.,</p> <p>b) ewaluację realizowanych programów profilaktycznych,</p> <p>c) analizę efektów prowadzonych działań.</p>	<p>Przeprowadzenie pakietu zajęć profilaktycznych dla uczniów, rodziców i nauczycieli Szkoły Podstawowej w Wolborzu w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej.</p> <p>Przeprowadzenie zajęć profilaktycznych dla uczniów kl. I-III Szkoły Podstawowej w Wolborzu w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej.</p> <p>Przeprowadzenie warsztatu profilaktyczno – integracyjnego z elementami treningu umiejętności społecznych dla klasy I Szkoły Podstawowej w Wolborzu oraz programu profilaktycznego: „Ściąga do gry słownej nękanie - czyli jak bronić się przed mobbingiem rówieśniczym dla klasy VII Szkoły Podstawowej w Wolborzu”.</p> <p>Koszt łączny : 5 700,00 zł</p>
<p>1.4 Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo - wychowawczych, promowanie wzorów dobrego rodzicielstwa, w tym:</p> <p>a) prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych i konsultacji dla rodziców (radzenia sobie w sytuacji trudnych i innych),</p> <p>b) prowadzenie specjalistycznych szkoleń dla specjalistów pracujących z rodziną z dziećmi zagrożonymi przemocą /krzywdzeniem /zaniechaniami,</p> <p>c) zorganizowanie szkoleń dla kadry pedagogicznej dotyczących zachowań agresywnych wśród uczniów oraz przemocy w rodzinie.</p>	<p>Przeprowadzenie pakietu zajęć profilaktycznych dla rodziców i nauczycieli Szkoły Podstawowej w Wolborzu w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej.</p>

Cel 2. Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie.

Nazwa zadania	Realizacja
2.1 Systematyczne i kompleksowe diagnozowanie zjawiska przemocy, zbieranie danych na temat osób doświadczających przemocy domowej pozyskiwane ze wszystkich podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	Funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Wszczęcie 24 procedur „Niebieskiej Karty”.
2.2 Umacnianie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami uczestniczącymi w realizacji Programu oraz współpracującymi w ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.	Utworzenie 24 nowych Grup Diagnostyczno - Pomocowych. Objęcie pomocą Grup Diagnostyczno - Pomocowych - 39 rodzin. Odbyło się 45 posiedzeń Grup Diagnostyczno - Pomocowych. Zakończenie procedury „Niebieskiej Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie i zrealizowanie indywidualnego planu pomocy w przypadku 23 rodzin. W 7 przypadkach zakończono procedurę „Niebieskiej Karty” z uwagi na brak zasadności podejmowania działań. Łącznie zakończono procedurę „Niebieskiej Karty” w 30 przypadkach.
2.3 Udzielanie kompleksowej pomocy i wsparcia dzieciom i dorosłym będącym ofiarami i świadkami przemocy domowej.	Pomoc finansowa – 4 osoby, Pomoc w postaci bezpłatnych posiłków w szkole i przedszkolu – 2 osoby, Wsparcie asystenta rodziny – 1 rodzina. Wystąpienie przez Komisariat Policji w Wolborzu z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim III Wydział Rodzinny i Nieletnich w 7 przypadkach. Realizacja lokalnej procedury zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom zgodnie z art. 12a Ustawy o Przeciwdziałaniu Przemocy Domowej poprzez umieszczenie 3 dzieci z jednej rodziny w rodzinie zastępczej u babki.

Cel 3. Poprawa jakości działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Nazwa zadania	Realizacja
3.1 Prowadzenie działań wobec osób stosujących przemoc domową, nadużywających alkoholu.	2 osoby były motywowane do udziału w programie korekcyjno –edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową. 5 osób otrzymało zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną oraz nakaz opuszczenia mieszkania. 16 osób było motywowanych do ograniczania spożycia alkoholu lub do podjęcia leczenia odwykowego przez GKRPA. 1 osoba kierowana na terapię odwykową do placówki leczenia odwykowego.

Cel 4. Zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Nazwa zadania	Realizacja
4.1 Organizacja specjalistycznych szkoleń dla grup zawodowych realizujących zadania w ramach systemu przeciwdziałania przemocy domowej.	9 osób wzięło udział w szkoleniach, umożliwiających podnoszenie wiedzy i umiejętności pracowników instytucji i organizacji uczestniczących w Programie, w tym przedstawicieli Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej i grup diagnostyczno - pomocowych.

II. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przyjęty został Uchwałą Nr XXXIX/360/2021 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 25 listopada 2021r., Uchwałą Nr XLIII/406/2022 z dnia 30 marca 2022r., Uchwałą Nr L/464/2022 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 29 listopada 2022r. oraz Uchwałą Nr LXIV/582/2023 z dnia 22 grudnia 2023r.

Środki finansowe na realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie

napojów alkoholowych oraz sprzedaży alkoholu w opakowaniach do 300 ml (małpkowe). Plan wydatków na realizację zadań określonych w Programie na rok 2023 wynosił 456 022,43 zł z tego:

- budżet przeznaczony na przeciwdziałanie alkoholizmowi to kwota 448 022,43 zł,
- budżet przeznaczony na przeciwdziałanie narkomanii to kwota 8 000,00 zł.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Nadrzędnym celem programu jest „ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież”.

Cel główny realizowany jest przez 4 cele szczegółowe:

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie.
2. Zmniejszenie popytu na używanie substancji psychoaktywnych poprzez upowszechnianie i wdrażanie oferty programów profilaktycznych o potwierdzonej skuteczności.
3. Udzielanie osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin wsparcia psychologicznego i społecznego. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze społecznością lokalną.
4. Koordynacja Programu.

Głównymi realizatorami Programu był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – koordynator Programu oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana zarządzeniem Burmistrza Wolborza.

Obszar działania: EDUKACJA ZDROWOTNA

Cel szczegółowy nr 1: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie. Podnoszenie kompetencji zawodowych realizatorów Programu.

Numer zadania	Nazwa zadania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Wydatki
1.	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych		A –6 581,52 zł

	dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, w tym NSP i promocji zdrowego stylu życia.		N- 5 025,89 zł
1.1	<p>Pakiet materiałów profilaktycznych wykorzystanych dla kierowców z okazji Światowego Dnia FAS</p> <p>Spektakl profilaktyczny dla szkół „W sieci”</p> <p>Spektakl profilaktyczny „Wspomnienia narkomanki”</p> <p>Materiały profilaktyczne</p> <p>Warsztaty profilaktyczne</p>	<p>mieszkańcy gminy Wolbórz</p> <p>dzieci ze szkół podstawowych (klasy V –VIII, tj. 230 osób) i ponadpodstawowych (klasy I – V, tj. 170 osób) łącznie 400 osób</p> <p>Uczniowie szkół podstawowych klas VII – VIII, tj. 140 osób</p> <p>uczniowie szkoły ponadpodstawowej (187 osób)</p> <p>mieszkańcy gminy Wolbórz</p> <p>młodzież ze szkół ponadpodstawowych (klasy I-V, tj. 187 osób)</p>	<p>A – 231,52 zł</p> <p>A – 4000,00 zł</p> <p>N – 3075,00 zł</p> <p>N – 725,00 zł</p> <p>N – 1200,00 zł</p>
1.2	Organizacja szkoleń dla osób zawodowo działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.	pracownik ds. profilaktyki uzależnień	<p>A – 360,00 zł</p> <p>A – 190,00 zł</p>
1.5	Przeciwdziałanie sprzedaży alkoholu niezgodnie z prawem w szczególności osobom nieletnim i nietrzeźwym.	sprzedawcy napojów alkoholowych, tj. 31 osób	A – 1800,00 zł

Obszar działania : PROFILAKTYKA

Cel szczegółowy nr 2: Podniesienie świadomości dzieci i młodzieży oraz ich rodziców i opiekunów poprzez realizowanie i upowszechnianie oferty programów profilaktycznych.

Lp.	Nazwa zadania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Wydatki
2.1	Realizacja programów profilaktycznych z zakresu uzależnień skierowanych do dzieci i młodzieży w szczególności programów rekomendowanych. Warsztaty profilaktyczne dla uczniów szkół ponadpodstawowych	młodzież ze szkół ponadpodstawowych (klasy II i III, tj. 52 osoby)	A – 400,00 zł
2.5	Prowadzenie działań profilaktycznych wspartych przedsięwzięciami placówek oświatowych (konkursy, spektakle) Konkurs profilaktyczny dla szkół ponadpodstawowych Piknik profilaktyczny pn. „Popołudnie z profilaktyką” Festyn rodzinny pn. „ Czuj się bezpiecznie w Gminie Wolbórz”. Spektakl profilaktyczny „Miś w krainie bezpieczeństwa”	uczniowie szkoły ponadpodstawowej, tj. 8 osób mieszkańcy gminy Wolbórz ok. 150 osób mieszkańcy sołectwa Lubiatów 80 osób dzieci uczęszczające do przedszkola samorządowego 90 osób	A – 6 129,08 zł - 537,91 zł - 4 491,17 zł - 700,00 zł - 400,00 zł
2.9	Prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin.	uczestnicy zajęć, tj. 19 osób	A – 188 860,41 zł Bieżąca działalność (koszty użyczenia pomieszczeń, wyżywienie, wynagrodzenie, umowy zlecenia).

Obszar działania: REDUKCJA SZKÓD, REHABILITACJA I REINTEGRACJA ZDROWOTNA, SPOŁECZNA I ZAWODOWA

Cel szczegółowy nr 3: Podnoszenie poziomu życia osób uzależnionych oraz członków ich rodzin. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze społecznością lokalną. Przeciwdziałanie przemocy domowej.

Lp.	Nazwa zadania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Wydatki
3.1	Wsparcie specjalistyczne: Prowadzenie Punktów Informacyjno-Konsultacyjnych W PK w Wolborzu psycholog, specjalista terapii uzależnień W PK w Proszeniu specjalista terapii uzależnień Remont budynku przeznaczonego na Punkt Informacyjno - Konsultacyjny w Proszeniu oraz siedziby Grupy AA „Przystań” Bieżące utrzymanie	osoby uzależnione, współuzależnione oraz członkowie ich rodzin, osoby borykające się z innymi trudnościami - ok. 255 osób	A –117 289,15 zł N – 3000,00 zł A – 27 535,90 zł A – 10 050,00 zł A –75 507,96 zł A - 1800,00 zł (zakup opału)
3.2	Wspieranie działalności środowisk abstynenckich zrzeszających osoby uzależnione od alkoholu i ich rodziny Stowarzyszenie „Dobry Dzień” Forum Trzeźwości	osoby uzależnione, współuzależnione oraz członkowie ich rodzin - ok. 100 osób	A – 2 395,29 zł
3.3	Realizacja programu redukcji szkód zdrowotnych i społecznych wśród używających szkodliwie alkoholu i uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz współuzależnionych.	więźniowie Aresztu Śledczego - 150 osób	N – 3000,00 zł (narkotesty do AŚ)

Cel szczegółowy nr 4: Funkcjonowanie GKRPA. Monitorowanie i kontrolowanie realizacji zadań Programu. Diagnoza istniejących problemów w zakresie uzależnień, wzmocnienie zasobów zaangażowanych w ich realizację.

Lp.	Nazwa zadania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Wydatki
4.1	Tworzenie warunków do pracy Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - wynagrodzenie za udział w posiedzeniach GKRPA - szkolenie członków GKRPA	8 członków 3 członków	A – 55 899,91 zł - 46 500,00 zł - 3900,00 zł
4.2	Doposażenie realizatorów i partnerów Programu w niezbędny sprzęt do realizacji zadań - zakup namiotu	mieszkańcy gminy Wolbórz	A – 3 667,71 zł
4.3	Prowadzenie procedury zmierzającej do sądowego zobowiązania do poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego - opłacanie kosztów biegłego psychiatry i psychologa	2 osoby	A – 1 832,20 zł

III. Gminny Program Wspierania Rodziny.

W Gminie Wolbórz w 2023 r. realizowany był Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 przyjęty uchwałą nr XLV/422/2022 r Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 31 maja 2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolborzu jest podmiotem wykonującym zadania zawarte w Programie. Wszystkie działania podejmowane w 2023 r. w ramach niniejszego programu, realizowane były w oparciu o szczegółową diagnozę skali problemów, z którymi borykają się rodziny wymagające wsparcia. Program był realizowany we współpracy z instytucjami działającymi na rzecz rodziny.

Głównym celem programu było zapewnienie wsparcia dzieciom i młodzieży z rodzin w trudnej sytuacji życiowej, poprzez:

1) zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi, w tym:

- zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom żyjących w trudnych warunkach,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole i przedszkolu, zapewnienie pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc,
- zapewnienie pomocy rodzinom, w których występuje problem alkoholowy,
- współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- współorganizowanie wypoczynku letniego w formie obozu, kolonii z programem profilaktycznym dla dzieci z zagrożonych środowisk,
- współpraca z instytucjami i organizacjami spoza terenu gminy zajmującymi się pomocą rodzinom;

2) podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej, zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji, w tym:

- zapewnienie wsparcia asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych i psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców i dzieci,
- organizowanie zajęć szkolnych i pozalekcyjnych,
- zapewnienie dostępności do bezpłatnych konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego,
- monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców,
- systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo-wychowawczym polegająca m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym,
- współpraca z podmiotami na rzecz rodziny spoza terenu gminy w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolborzu realizował zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poprzez:

- 1) zatrudnienie asystenta rodziny,
- 2) ponoszenie kosztów związanych z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,

- 3) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W 2023 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał 1 asystenta rodziny na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy.

Zatrudniony asystent posiadał stosowne kwalifikacje określone w art. 12 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nie łączył swych zadań z wykonywaniem pracy pracownika socjalnego czy prowadzeniem postępowań w ramach świadczeń rodzinnych czy świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Asystent w roku objętym sprawozdaniem pracował z 14 rodzinami, które wychowywały 36 małoletnich dzieci, przy czym nie przekroczono limitu rodzin przypadającego na jednego asystenta, określonego w art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin objętych pomocą i wsparciem asystenta rodziny, wraz z liczbą dzieci w tych rodzinach.

Liczba rodzin objętych pomocą i wsparciem asystenta rodziny w 2023 roku.

asystent	liczba rodzin	liczba osób dorosłych	liczba dzieci w rodzinach
Asystent	14	24	36

Źródła finansowania zatrudnienia asystenta rodziny w 2023 r. to:

- środki własne – 67 633,25 zł,
- środki z budżetu państwa – 12 163,04 zł.

Główne problemy, z jakimi borykały się rodziny objęte opieką i wsparciem asystenta rodziny:

- bardzo niskie i niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze,
- brak realizacji przez dzieci obowiązku szkolnego,
- brak zdiagnozowania dzieci pod kątem zaburzeń zachowania, trudności szkolnych,
- brak stałego zatrudnienia u rodziców dzieci,
- kryzysy rodzinne,
- uzależnienie od alkoholu, przemoc w rodzinie,
- niepełnosprawność intelektualna rodzica lub inne dysfunkcje w znaczący sposób zmieniające właściwe postrzeganie rzeczywistości,
- problemy szkolne dzieci i młodzieży,
- trudności finansowe rodzin,
- niski status społeczny rodzin.

Rola asystenta rodziny w udzielaniu wsparcia ww. rodzinom polegała m.in. na:

- opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, a także dokonywaniu okresowej oceny sytuacji rodziny,
- udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi,
- wspieraniu aktywności społecznej rodzin,
- motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- udzielaniu wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- prowadzeniu działań zaradczych w sytuacjach kryzysowych,
- reprezentowaniu interesów rodziny w instytucjach publicznych, placówkach.

Ponoszenie kosztów związanych z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

Obowiązek współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej wprowadza art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z nim gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka (przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej) wspólnie z powiatem ponosi koszty jego pobytu m.in. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. Obowiązek dotyczy dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Natomiast w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - 2) 30% – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - 3) 50% – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki.

W 2023 roku Gmina Wolbórz, w związku z realizacją powyższego zadania współfinansowała pobyt 1 dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej (Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza, tj. Dom Dziecka nad Rawką, ul. Łowicka 15/2, 96-200 Rawa Mazowiecka) oraz 6 dzieci w rodzinach zastępczych, ponosząc wydatki na poziomie 64 171,42 zł.

W porównaniu do 2022 roku, w 2023 roku wzrosły wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych o kwotę 18 572,09 zł czyli prawie 29%, gdyż wzrosła liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej z 5 na 6 dzieci oraz gmina została zobligowana do partycypowania w kosztach opieki koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, co znacząco przekłada się na wysokość wydatków poniesionych przez Gminę Wolbórz. Poniesione wydatki przedstawia poniższa tabela.

Wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w 2023 r.

L.p.	Wydatki na opiekę i wychowanie dzieci, umieszczonych w pieczy zastępczej	Liczba dzieci	Wydatki poniesione przez gminę
1	placówki opiekuńczo-wychowawcze	1	39 490,98 zł
2	rodziny zastępcze spokrewnione	6	19 509,45 zł
3	opieka koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	dotyczy ww. 6-rga dzieci	5 170,99 zł
	ogółem:	7	64 171,42 zł

Zgodnie z danymi pozyskanymi z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim w 2023 roku 7 dzieci z terenu naszej gminy (umieszczonych po 1 stycznia 2012 r.) przebywało w pieczy zastępczej, w tym:

- w rodzinie zastępczej spokrewnionej: 6 dzieci,
- w placówce opiekuńczo-wychowawczej: 1 dziecko.

Odbiorcy programu – grupy docelowe.

Odbiorcami programu były rodziny zamieszkujące na terenie miasta i gminy Wolbórz, w szczególności rodziny wykluczone społecznie lub zagrożone tym zjawiskiem oraz rodziny, które wymagały wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych: rodziny niepełne, rodziny wielodzietne, rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodziny w sytuacjach kryzysowych wynikających z problemów rodziców (np. konflikty małżonków, uzależnienia, dotknięte przemocą).

Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W ramach monitorowania realizacji „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024” dokonano porównania danych liczbowych o osobach i rodzinach objętych wsparciem w stosunku do ogólnej liczby ludności, analizy występujących problemów w tych rodzinach, zadań jakie zostały podjęte przez poszczególne podmioty działające na rzecz rodziny. Dane dotyczą roku 2022 i roku sprawozdawczego 2023.

Analiza danych liczbowych o rodzinach objętych wsparciem.

Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023
Liczba mieszkańców gminy	7730	7712
Liczba osób objętych pomocą społeczną	204	209
Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej	5,03	5,47
Liczba zawartych kontraktów socjalnych	4	2
Liczba rodzin niepełnych	12	17
Liczba rodzin niewydolnych pod względem opiekuńczo-wychowawczym	31	38
Liczba dzieci/młodzieży korzystających z programu „Posiłek w szkole i w domu”	69	70
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	425	358
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń funduszu alimentacyjnego	15	18
Liczba przyznanych Kart Dużej Rodziny	130	144
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń „Za życiem”	5	1
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	6	5
Liczba rodzin korzystających z dodatku energetycznego	2	0

Liczba uczniów, którym przyznano stypendium szkolne	50	57
Liczba dzieci/młodzieży z terenu gminy przebywających w pieczy zastępczej	5	7
Kwota wydatkowana z budżetu gminy na pokrycie kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej	45 599,33 zł	64 171,42 zł
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	11	14
Liczba placówek wsparcia dziennego na terenie gminy	1	1
Liczba osób korzystających z Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego	176	255
Liczba osób zgłoszonych do GKRPA w celu podjęcia leczenia odwykowego	11	8
Liczba Niebieskich Kart wszczynających procedurę w danym roku	22	24
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy Domowej	4	4
Liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych	22	24

Analiza powodów udzielanej pomocy.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin w 2022 r.	Liczba rodzin w 2023 r.
Ubóstwo	99	107
Bezdomność	4	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	13	23
w tym wielodzietność	21	27
Bezrobocie	80	89
Niepełnosprawność	89	84
Długotrwała lub ciężka choroba	67	59
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	31	38
Przemoc w rodzinie	4	5
Alkoholizm	25	30
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	5
Zdarzenie losowe	1	1
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	4	0

Z analizy powyższych danych wynika, iż w porównaniu do 2022 r. - w roku sprawozdawczym:

1) zmniejszyła się:

- liczba mieszkańców gminy,
- liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych,
- liczba rodzin korzystających ze świadczeń „Za życiem”,
- liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego,
- liczba osób zgłaszanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu podjęcia leczenia odwykowego.

Do zmniejszenia się liczby osób korzystających z ww. świadczeń przyczyniło się m.in. wdrożenie licznych rządowych programów osłonowych.

2) wzrosła:

- liczba osób objętych pomocą społeczną,
- liczba zdiagnozowanych rodzin doświadczających problemów opiekuńczo-wychowawczych,
- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,
- liczba dzieci i młodzieży z terenu gminy przebywających w pieczy zastępczej,
- liczba rodzin niepełnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej,
- liczba rodzin korzystających ze świadczeń funduszu alimentacyjnego,
- liczba przyznanych Kart Dużej Rodziny,
- liczba dzieci i młodzieży korzystających z programu „Posiłek w szkole i w domu”,
- liczba uczniów, którym przyznano stypendium szkolne,
- liczba Niebieskich Kart wszczynających procedurę,
- liczba osób dorosłych korzystających z pomocy psychologa.

Do zwiększenia się liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przyczyniło się m.in. zwiększone kryterium dochodowe. Ponadto wzrasta wśród mieszkańców gminy świadomość właściwego funkcjonowania i rozumienia różnych problemów społecznych. Więcej osób zgłasza się i korzysta z porad Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego przy MOPS w Wolborzu, jest szybszy dostęp do informacji.

Mając na uwadze powyższe wnioski zauważamy, że współczesnej rodzinie potrzeba pomocy, dzięki której w sytuacji zagubienia może się zwrócić do instytucji i uzyskać fachową poradę i wsparcie. W tym kontekście pracownicy socjalni, asystent rodziny pełnią szczególną rolę a ich profesjonalne przygotowanie pozwala przywrócić ludziom sens życia i partycypacji w społeczeństwie.

Harmonogram realizacji programu.

Realizacja programu odbywała się na zasadach współpracy z partnerami wyszczególnionymi w programie. Zadania były i nadal będą realizowane w sposób

ciągły, długofalowy i systemowy na podstawie programu realizowanego w latach 2022-2024.

Zwiększanie kompetencji pracowników socjalnych i asystenta rodziny – doskonalenie zawodowe.

Mając na uwadze skuteczność podejmowanych działań wobec rodziny dysfunkcyjnej we wczesnej fazie kryzysu, niezbędne jest podnoszenie kompetencji i umiejętności wszystkich pracowników ośrodka działających w obszarze wspierania rodziny. Poprzez udział w szkoleniach nastąpił wzrost kompetencji i umiejętności osób pracujących w obszarze wspierania rodziny. W 2023 r. pracownicy ośrodka uczestniczyli w szkoleniach z zakresu:

1) pracownicy socjalni:

- Usługi opiekuńcze w pomocy społecznej. Nowelizacja specjalnych usług opiekuńczych. Realizator: Ośrodek Twórczej Interwencji, kwiecień 2023 r;
- Dialog motywujący jako skuteczna metoda motywowania do zmiany destrukcyjnych zachowań. Realizator: Oficyna Profilaktyczna, kwiecień 2023 r;
- Obsługa systemu Pomost. Realizator: Sygnity, czerwiec 2023 r;
- Przeciwdziałanie przemocy domowej. Realizator: Ośrodek Twórczej Interwencji, wrzesień 2023r;
- Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej z dnia 28.07.2023r. Nowe zadania i obowiązki. Realizator: Ośrodek Twórczej Interwencji, wrzesień 2023r;
- Najnowsze zmiany w systemie przeciwdziałania przemocy. Realizator: Nowe Horyzonty, wrzesień 2023 r;
- Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością. Realizator: Małgorzata Jaźwińska, wrzesień 2023 r;
- Nowe Niebieskie Karty. Realizator: Wolters Kluwer, październik 2023 r;
- Pracownik socjalny w województwie łódzkim. Realizator: Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi, listopad 2023 r;
- Pomoc sąsiedzka. Realizator: Europejskie Centrum Edukacji, grudzień 2023 r.

2) asystent rodziny:

- Profesjonalizacja pracy asystenta rodziny. Realizator: Profilaktyka KIER, marzec 2023 r.,
- Praca z dziećmi przejawiającymi zaburzenia (emocjonalne, zachowania lub inne zaburzenia psychiczne) i ich rodzinami. Depresja dzieci i młodzieży. Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020. Akademia Kultury Informacyjnej.

Placówka Wsparcia Dziennego

Jedną z form pomocy dzieciom i młodzieży wywodzących się z rodzin, którym brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, właściwych wzorów komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa jest możliwość udziału w zajęciach organizowanych przez placówki wsparcia dziennego.

Głównym celem placówki wsparcia dziennego jest nie tylko zapewnienie dzieciom opieki po zakończonych lekcjach, ale przede wszystkim organizowanie dla nich zajęć edukacyjnych i profilaktycznych, które w sposób holistyczny będą wspierały ich rozwój.

Placówki wsparcia dziennego dla dzieci, nazywane zwykle świetlicami środowiskowymi, mają pomagać w szczególności rodzinom, napotykałym trudności w wypełnianiu obowiązków wychowawczych.

Placówka Wsparcia Dziennego w Wolborzu powołana została z dniem 28 października 2021r Uchwałą Rady Miejskiej w Wolborzu Nr XXXVIII/348/2021. Placówka funkcjonowała od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r., w ramach projektu pt. „Utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w Wolborzu”, w ramach Osi priorytetowej 09- IX Włączenie społeczne, numer i nazwa Działania dla Osi - 02-IX.2 Usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, numer i nazwa Poddziałania: 01-IX.2.1 Usługi społeczne i zdrowotne. Koszt zadania: środki projektowe - 230 582,51 zł, wkład własny 20 172,85 zł.

Celem projektu było zwiększenie dostępności usług z zakresu wspierania rodziny dzięki utworzeniu placówki wsparcia dziennego na terenie Gminy Wolbórz oraz objęcie wsparciem 20 dzieci i młodzieży wraz z 10 osobami z ich rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. placówka finansowana była w całości ze środków własnych, w ramach trwałości projektu. Koszt zadania w 2023 r. wyniósł 188 860,41 zł.

Placówka działała na podstawie przepisów Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o „Wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej” (Dz.U.2024. poz.177 ze zm.).

Placówka Wsparcia Dziennego ma swoją siedzibę w Szkole Podstawowej w Wolborzu, przy ul. A. F. Modrzewskiego 105, 97-320 Wolbórz. Funkcjonowała przez cały rok kalendarzowy, od poniedziałku do piątku (z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy i miesiąca lipca 2023 r.) przez 4 godziny dziennie w godzinach od 14:00 do 18:00. Placówka zapewniała 15 miejsc dla dzieci wymagających

wsparcia. W ciągu całego 2023 r. uczęszczających do Placówki Wsparcia Dziennego było 19 dzieci, w wieku: od 6 lat do 14 lat.

Nadrzędnym zadaniem powołanej Placówki Wsparcia Dziennego była organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w godzinach popołudniowych, a głównym aspektem pracy aktywne wspomaganie rozwoju dziecka, rozwijanie jego zainteresowań poznawczych, organizacji zabaw, zajęć rekreacyjno-sportowych oraz rozwój umiejętności niezbędnych w celu kształtowania odpowiednich postaw wobec siebie i drugiego człowieka.

Podopieczni placówki to dzieci z terenu gminy Wolbórz wychowujące się w warunkach niekorzystnych dla rozwoju, w rodzinach zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Do najczęstszych trudności, problemów występujących w środowisku życia wychowanków placówki zaliczyć można: deficyty emocjonalne i miłości w rodzinie, niedostosowanie społeczne dzieci i młodzieży, sprawianie problemów wychowawczych, rozbicie rodziny, nadużywanie alkoholu przez rodziców - opiekunów, brak czasu i zainteresowania dla dziecka ze strony rodziców, niski poziom umiejętności wychowawczych, występowanie zachowań noszących znamiona przemocy lub klimatu przemocy.

Kadra Placówki Wsparcia Dziennego.

Działania PWD nadzorował Kierownik Placówki oraz wychowawca, zatrudnieni na ½ etatu. Zawarto także 5 umów zlecenie z nauczycielami do prowadzenia zajęć dydaktycznych.

W Placówce Wsparcia Dziennego prowadzone były następujące zajęcia:

- 1) zajęcia z psychologiem - 85 godzin w ciągu roku,
- 2) zajęcia z języka angielskiego - 2 grupy x 41 godzin, razem 82 godziny w ciągu roku,
- 3) zajęcia z matematyki – 2 grupy x 41 godzin, razem 82 godziny w ciągu roku,
- 4) zajęcia informatyczne, 2 grupy x 41 godzin, razem 82 godziny w ciągu roku,
- 5) zajęcia rozwijające kompetencje obywatelskie - 2 grupy x 41 godzin, razem 82 godziny w ciągu roku,
- 6) pomoc w nauce,
- 7) pomoc w kryzysach szkolnych, rodzinnych i osobistych,
- 8) współpraca z rodziną wychowanków, rozmowy indywidualne i porady wychowawcze,
- 9) dzieci w Placówce Wsparcia Dziennego miały zapewniony podwieczorek w formie gorących przekąsek.

W ramach działalności Placówki Wsparcia Dziennego odbyły się także:

- 1) warsztaty kompetencji rodzicielskich, skierowane do 10-rga rodziców dzieci – wychowanków Placówki Wsparcia Dziennego. Warsztaty odbyły się w siedzibie MOPS w Wolborzu, przy ul. Sportowej 7, w dniach 28.12.2023 r. i 29.12.2023 r. Warsztaty przeprowadzone zostały przez psychologa, w wymiarze 10 godzin dydaktycznych (2 spotkania po 5 godzin). Celem warsztatów było podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców;
- 2) w okresie od 3 do 12 sierpnia 2023 r. podopieczni PWD w Wolborzu uczestniczyli w wypoczynku letnim w Mrzeżynie nad morzem. Wyjazd w całości sfinansowano ze środków GKRPA w Wolborzu. W wypoczynku wzięło udział 17 dzieci, w wieku od 8 do 17 lat;
- 3) w dniu 5 grudnia 2023 r. podopieczni PWD zwiedzali fabrykę bombek „Szkłodekor” w Piotrkowie Trybunalskim. W wyjeździe wzięło udział 14 uczestników z PWD i 2 opiekunów: dzieci samodzielnie dekorowały ozdoby świąteczne, które zabrały ze sobą do swoich domów; wyjazd ten miał na celu pobudzenie pomysłowości oraz kreatywności u dzieci, rozwój zdolności manualnych oraz integrację grupy;
- 4) dzieci z Placówki Wsparcia Dziennego wspólnie z opiekunami wypiekały pierniczki na spotkanie wigilijne organizowane przez MOPS i GKRPA w Wolborzu; pierniczki zostały подарowane podopiecznym MOPS podczas uroczystego spotkania w dniu 15 grudnia 2023r.

Uzyskane rezultaty.

Placówka Wsparcia Dziennego zapewniała ofertę dla dzieci adekwatną do rozpoznanych u nich potrzeb i zainteresowań. Zaspokajane zostały niezbędne potrzeby dzieci i młodzieży: rozwojowe, emocjonalne i społeczne. Dodatkowo na zajęciach w świetlicy środowiskowej szczególną uwagę zwrócono na zajęcia o charakterze integracyjnym i socjalizującym, mające na celu zniwelowanie kłopotów u uczniów przejawiających trudności w zintegrowaniu się z rówieśnikami oraz poprawienie technik komunikacji interpersonalnej u wszystkich uczestników zajęć. Ważnym elementem pracy w Placówce była także współpraca wychowawcy, kierownika PWD z rodzicami.

IV. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wolbórz na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wolbórz...” stanowi opracowanie, które ma za zadanie umożliwienie kompleksowego i efektywnego zarządzania ochroną środowiska. Ma on zapewnić niezbędną koordynację działań proekologicznych

w gminie, przyczynić się do rozwiązania istniejących problemów w tym zakresie, a także ukierunkować podejmowane przeciwdziałania mogącym pojawić się w przyszłości zagrożeniom.

W „Programie...” uwzględniono zagadnienia z zakresu ochrony środowiska i dziedzin bezpośrednio powiązanych, co powinno dopomóc we właściwym ukierunkowaniu działań zmierzających do zrównoważonego rozwoju gminy. Celem aktualizacji programu było przedstawienie wytycznych do racjonalnych działań programowych na dalsze lata i poprawa stanu środowiska przyrodniczego gminy Wolbórz. Zawarte w nim rozwiązania organizacyjne oraz logistyczno-techniczne przyczynią się do właściwego, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, gospodarowania zasobami przyrodniczymi.

Najistotniejsze cele i kierunki działań w zakresie rozwoju społeczno – gospodarczego i ochrony środowiska określone dla gminy Wolbórz dotyczą:

- racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych (zmniejszenia zużycia energii, surowców i materiałów, wzrostu udziału wykorzystywanych zasobów odnawialnych),
- ochrony powietrza (zapewnienia wysokiej jakości powietrza, redukcji emisji gazów i pyłów),
- ochrony przed hałasem (zminimalizowania uciążliwego hałasu),
- ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym,
- ochrony wód (zapewnienia odpowiedniej jakości użytkowej wód, racjonalizacji zużycia wody, właściwej gospodarki wodno-ściekowej),
- ochrony gleb,
- ochrony zasobów przyrodniczych (zachowania zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem ich różnorodności oraz rozwoju zasobów leśnych, racjonalnej eksploatacji lasów),
- prowadzenia skutecznej akcji edukacyjno-informacyjnej, gwarantującej powodzenie realizacji wyżej wymienionych działań.

V. Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wolbórz na lata 2011 – 2032.

Podstawowym celem programu jest oczyszczenie terytorium Gminy Wolbórz (Polski) z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest, wyeliminowanie spowodowanych azbestem negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Gminy Wolbórz (Polski), a także sukcesywna likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko w terminie do 2032 roku. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wolbórz określa zasady wspierania przedsięwzięć związanych z realizacją ogólnopolskiego programu na terenie gminy Wolbórz.

W 2023 roku Gmina Wolbórz uzyskała dofinansowanie w formie dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na zadanie „Usunięcie i unieszkodliwienie materiałów zawierających azbest z terenu gminy Wolbórz w roku 2023”. Zorganizowano 1 zbiórkę odpadów zawierających azbest. Zbiórka objęła 86 nieruchomości, o łącznej masie odpadów przekazanych do utylizacji 290,45 Mg. Koszty odbioru i utylizacji odpadów wyniosły 144 295,56 zł, w tym dotacja w wysokości 116 180,00 zł. Koszty poniesione przez Gminę Wolbórz w 2023 r. to 28 115,56 zł. Zgodnie z danymi zawartymi na platformie BAZA AZBESTOWA na terenie Gminy Wolbórz od początku obowiązywania Programu przekazano do utylizacji ponad 1 452,00 Mg odpadów. Do utylizacji odpadów zawierających azbest pozostało 3 257,85 Mg.

VI. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Wolbórz

Program ustala potrzeby i problemy występujące na terenie Gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej oraz wyznacza kierunki działań, które mogą przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno – energetycznym dotyczących m. in. redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (OZE) oraz redukcji zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej. Wdrożenie PGN zapewni korzyści ekonomiczne, społeczne i środowiskowe zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Cele strategiczne gminy Wolbórz do 2030 roku koncentrują się na:

1. Redukcji emisji dwutlenku węgla z obszaru gminy Wolbórz;
2. Podniesieniu efektywności energetycznej budynków i obiektów znajdujących się na terenie gminy Wolbórz;
3. Zwiększeniu udziału odnawialnych źródeł energii w lokalnej produkcji energii na terenie gminy Wolbórz;
4. Wdrożeniu zrównoważonych energetycznie działań w zakresie planowania przestrzennego i zarządzania rozwojem gminy Wolbórz;
5. Prowadzeniu działań i kampanii edukacyjno-promocyjnych w zakresie gospodarki niskoemisyjnej na terenie gminy Wolbórz;
6. Wdrożeniu działań zmierzających do ograniczenia emisji benzo(a)pirenu B(a)P z terenu gminy Wolbórz.

Odnosząc się do realizacji ww. celów Gmina skupiła się na zadaniach, na które ma faktyczny wpływ a mianowicie:

- Prowadzenie działań edukacyjnych wśród mieszkańców w zakresie termomodernizacji budynków mieszkalnych, stosowania bezemisyjnych systemów grzewczych tj. pomp ciepła, fotowoltaiki itp. (cel 2 i 3),

- Gmina Wolbórz w 2022 r. podpisała aneks nr 3 i 4 do porozumienia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi dotyczącym wspólnej realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” na terenie Gminy. Celem Programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

W Urzędzie Miejskim w Wolborzu aktywnie działa Punkt konsultacyjno – informacyjny Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. W ramach Punktu prowadzone są konsultacje dot. możliwości pozyskania dotacji z programu.

Za pośrednictwem Punktu konsultacyjno – informacyjnego działającego w Urzędzie Miejskim w Wolborzu w 2023 roku złożono w sumie 146 wniosków, z czego 81 wniosków o udzielenie dofinansowania w ramach programu oraz 65 wniosków o płatność.

VII. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Wolbórz na lata 2022 – 2030.

W 2021 r. wykonano „Strategię Zrównoważonego Rozwoju Gminy Wolbórz 2022 -2030 r.”, która łącznie ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy stanowi do dzisiaj podstawę polityki w tym zakresie.

CEL STRATEGICZNY I: AKTYWNE I WYKSZTAŁCONE SPOŁECZEŃSTWO	
Wysoki standard usług społecznych i zdrowotnych	Udostępnienie lokalu będącego w zasobach Gminy Wolbórz na działalność leczniczą i zorganizowanie gabinetu dla lekarza ginekologa położnika. Finansowanie dla mieszkańców gminy świadczeń gwarantowanych w rodzaju rehabilitacja lecznicza oraz zabiegów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej 389. Z form wsparcia dla seniorów korzystało 20 osób tygodniowo. Bieżące doposażenie jednostek OSP. Zakup samochodu dla OSP Lubiaszów.
Wysoka jakość oświaty wizytówką gminy Wolbórz	Wykonanie modernizacji Szkoły Podstawowej w Komornikach. Ciągły rozwój strefy rekreacyjno- wypoczynkowej w Wolborzu.
Rozwój tożsamości oraz integracja społeczeństwa lokalnego	liczba imprez w kalendarzu gminnym – 60, -liczba form aktywności związanej z historią

	i tradycjami gminy – 6
Aktywna współpraca oraz wzmocnienie potencjału jednostek pomocniczych oraz organizacji pozarządowych	Na terenie Gminy funkcjonuje Towarzystwo Sportowe „Szczerbiec Wolbórz”, Stowarzyszenie Przyjaciół Wolborza, Wolborskie Towarzystwo Kultury i Turystyki, Stowarzyszenie „Wirtuoz”, 17 Kół Gospodyń Wiejskich, 14 jednostek OSP, 2 kluby Seniora: Senior Wigor i Senior Uśmiech.
CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ GOSPODARCZY BAZUJĄCY NA LOKALNYCH WALORACH I ZRÓWNOWAŻONYM ROZWOJU	
Wsparcie przedsiębiorców oraz tworzenia nowych miejsc pracy	Działania promocyjne Gminy na stronach internetowych. Liczba powstałych nowych przedsiębiorców – 19.
Rozwój efektywnego rolnictwa	Dofinansowanie dwóch kursów chemizacyjnych przeprowadzonych w 2023. Liczba gospodarstw agroturystycznych na terenie gminy – 14.
Atrakcyjna oferta inwestycyjna	Działania promocyjne Gminy na stronach internetowych.
Wysoka jakość oferty turystycznej, rekreacyjnej i wypoczynkowej	Bieżące doposażenie istniejących placów zabaw i miejsc rekreacji.
CEL STRATEGICZNY III: WYSOKIEJ JAKOŚCI INFRASTRUKTURA ORAZ PRAWIDŁOWA POLITYKA PRZESTRZENNA PODSTAWĄ PODNOSZENIA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	
Rozbudowa infrastruktury technicznej	Zadania zakończone w 2023 roku: Przebudowa hydroforni w Polichnie, Modernizacja ujęcia wody w Wolborzu, budowa ul. Słonecznej wraz z infrastrukturą, przebudowa drogi powiatowej nr 1526E w miejscowości Swolszewice Duże, oprawa bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu na terenie gminy Wolbórz polegająca na budowie drogi dla pieszych przy ul. Reymonta w Wolborzu, Modernizacja – rozbudowa drogi powiatowej Nr 1522E Piotrków – Golesze – Godaszewice na odcinku węzeł Studzianki – Golesze Duże, Przebudowa drogi gminnej Nr 110506E w Psarach, Przebudowa ulicy Sportowej w Wolborzu w zakresie infrastruktury teletechnicznej, Przebudowa drogi wewnętrznej pomiędzy ul. Parkowa a Placem Doktora Siniarskiego w Wolborzu, Modernizacja drogi gminnej Nr 110256E w Psarach Starych, Przebudowa drogi gminnej w Komornikach,

	Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Lubiawie, instalacja pompy ciepła w budynku komunalnym w Proszeni, zakup klimatyzacji do pomieszczeń MOPS, Przebudowa, rozbudowa i termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Komornikach, Modernizacja oświetlenia ulicznego w sołectwie Młoszów, Wykonanie oświetlenia ulicznego w miejscowości Stanisławów, Wykonanie oświetlenia ulicznego w miejscowości Wolbórz, Modernizacja oświetlenia ulicznego w gminie Wolbórz, Wykonanie oświetlenia ulicznego w sołectwie Lubiaszów, modernizacje domów ludowych,
Zwiększenie dostępności i funkcjonalności infrastruktury komunikacyjnej	Długość zmodernizowanych i rozbudowanych dróg 13,54 km. Funkcjonujące 3 linie transportu zbiorowego.
Ochrona środowiska oraz promowanie odnawialnych źródeł energii	Ilość odpadów zebranych z terenu gminy w sposób selektywny 1064 Mg Ilość zebranego azbestu 238 Mg
Polityka przestrzenna gminy oparta na zasadzie zrównoważonego rozwoju	Liczba powstałych budynków mieszkalnych 33 szt.

VIII. Program współpracy gminy Wolbórz z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2023 roku.

W ramach realizacji Programu Współpracy Gminy Wolbórz z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2023 r. z budżetu Gminy Wolbórz udzielono wsparcia dla następujących zadań publicznych:

z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu (otwarty konkurs ofert)

- „*Droga do mistrzostwa*”, Towarzystwo Sportowe „Szczerbiec” Wolbórz, dotacja w wysokości 150 000,00 zł, z czego wykorzystana została kwota 149 642,54 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu cyklicznych zajęć sportowych oraz szkoleń sportowych w piłce nożnej w różnych kategoriach wiekowych wśród dzieci i młodzieży szkolnej, mających na celu rozwój i doskonalenie sprawności psychofizycznej;
- „*Sportowy sukces*” Ludowy Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy „Wolbórz”, dotacja w wysokości 30 000,00 zł, z czego wykorzystana została kwota 29 911,26 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu szkoleń z zakresu piłki siatkowej i piłki ręcznej wśród dzieci i młodzieży szkolnej w celu osiągnięcia optymalnego wyniku sportowego na poziomie lokalnym;

- „Sportowa Gmina” Klub Sportowy Golesze, dotacja w wysokości 30 000,00 zł – z czego wykorzystana została kwota 29 533,98 zł. Zadanie polegało na promowaniu prozdrowotnych, społecznych, wychowawczych i edukacyjnych wartości aktywności fizycznej sprzyjających przeciwdziałaniu chorobom cywilizacyjnym, nadwadze i otyłości oraz popularyzacji aktywności fizycznej wśród mieszkańców gminy poprzez uczestnictwo w zajęciach z badmintonu, gimnastyki rekreacyjnej, rehabilitacji ruchowej;

z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego (otwarty konkurs ofert)

- „Ocalić od zapomnienia – wykonanie tablic kamiennych upamiętniających istnienie wolborskiego zamku”, Stowarzyszenie Przyjaciół Wolborza, dotacja w wysokości 30 350,00 zł - wykorzystana została w całości. Zadanie polegało na wykonaniu elementów, transporcie i montażu kamiennych tablic dla historycznego zamku w Wolborzu, zgodnie wytycznymi i projektem, a następnie umieszczeniu ich na skwerze przed Kolegiatą Wolborską w Wolborzu

z zakresu ratownictwa wodnego (tryb pozakonkursowy)

- Rejonowe Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Piotrkowie Trybunalskim; dotacja w wysokości 4 000,00 zł została wykorzystana w całości. Zadanie polegało na: utrzymaniu gotowości ratowniczej, prowadzeniu działań ratowniczych, organizowaniu i prowadzeniu szkoleń ratowników wodnych oraz psów ratowniczych i ich przewodników, utrzymaniu gotowości operacyjnej sprzętu ratowniczego, prowadzeniu dokumentacji wypadków;

XXIII. PODSUMOWANIE

Rok 2023 to dalej czas, w którym wpływ na podejmowane decyzje miała wojna w Ukrainie i związane z tym problemy gospodarcze, także na szczeblu lokalnym.

Mimo to w tym trudnym czasie wolborski samorząd kontynuował inwestycje, m.in.: w modernizację i rozbudowę dróg, tj. powiatowej Nr 1522E Piotrków - Golesze - Godaszewice na odcinku węzeł Studzianki - Golesze Duże, drogi gminnej Nr 110256E w Psarach Starych, przebudowaliśmy drogę w Komornikach oraz zmodernizowaliśmy drogę dojazdową do pól w Lubiadowie. Inwestowaliśmy w przebudowę, rozbudowę i termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej w Komornikach. Dzięki jej zakończeniu mamy już trzy nowoczesne szkoły na terenie naszej gminy. Modernizowaliśmy oświetlenie uliczne na terenie gminy oraz dbaliśmy o poprawę zaopatrzenia w wodę poprzez przebudowę i modernizację ujęć wody wraz ze zdalnym monitorowaniem jej zużycia.

W celu poprawy cyberbezpieczeństwa przystąpiliśmy do programu „Cyberbezpieczny samorząd”. Dbaliśmy o wysoką, jakość oferty rekreacyjnej i wypoczynkowej poprzez rozbudowę strefy rekreacyjno-wypoczynkowej na kompleksie rekreacyjno-sportowym w Wolborzu - „Moje boisko – Orlik 2012”.

Nadal niepokojącym zjawiskiem były wysokie stawki opłat za 1 m³ odprowadzanych ścieków. W oparciu o uchwałę Rady Miejskiej kontynuowano taki poziom dopłat, aby odbiorcy usług zbiorowego odprowadzania ścieków nie byli obciążani gwałtownymi wzrostami cen.

Podsumowując działalność wolborskiego samorządu w trudnym 2023 roku można stwierdzić, że założone zadania zostały zrealizowane, a na zadania inwestycyjne i prorozwojowe wydaliśmy rekordową kwotę 35,8 mln, co stanowi 43,34% budżetu gminy Wolbórz. Wszystkie te działania realizowane były dla poprawy życia mieszkańców Gminy Wolbórz.

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	3
II.	INFORMACJE OGÓLNE.....	4
III.	WŁADZE GMINY	5
IV.	SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W WOLBORZU W 2023 ROKU.....	6
V.	SYTUACJA DEMOGRAFICZNA GMINY.....	16
VI.	BUDŻET GMINY	20
VII.	OŚWIATA	32
VIII.	POLITYKA SPOŁECZNA I PRACA.....	42
IX.	KULTURA I SPORT	51
X.	OCHRONA ZDROWIA.....	55
XI.	BEZPIECZEŃSTWO I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA.....	57
XII.	SPRAWY ADMINISTRACYJNE	59
XIII.	PARTYCYPACJA OBYWATELSKA (FUNDUSZ SOŁECKI).....	60
XIV.	OŚWIETLENIE ULIC/DRÓG	60
XV.	INFRASTRUKTURA DROGOWA	61
XVI.	MIESZKALNICTWO	64
XVII.	WODOCIĄGI I KANALIZACJA.....	64
XVIII.	GOSPODAROWANIE ODPADAMI	66
XIX.	ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	68
XX.	GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI.....	76
XXI.	OCHRONA ŚRODOWISKA	79
XXII.	SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMÓW I STRATEGII	81
XXIII.	PODSUMOWANIE.....	106